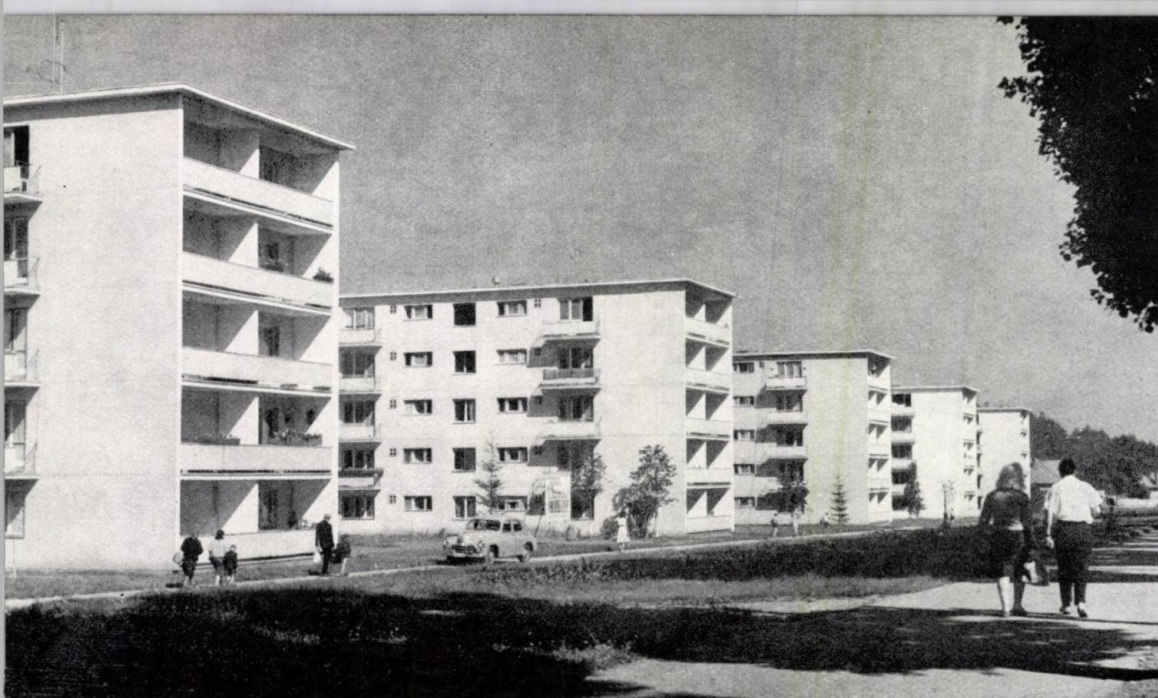

Blocuri noi în cartierul Steagul Roșu—Brașov

Bloc nou de locuințe în Piața Strungul — Brașov

Astfel, la Sighișoara (autor al schiței de sistematizare: arh. Blanche Kerpel) s-a ajuns — practic — la propunerea de a se dezvolta un oraș nou, la est de cel existent; noul cartier, situat pe ambele maluri ale Tîrnavei, va putea cuprinde cca. 20 000 locuitori, orașul vechi rămînînd (în momentul asigurării unui grad de confort avînd în medie 10 m² locuibili/loc.) de asemenea cu cca. 20 000 locuitori.

Noul cartier este amplasat în imediata apropiere a celor mai importante industrii ca număr de salariați (fabrica de ceramică și fabrica de țiglă și cărămidă), avînd în același timp legături bune, prin schema de circulație propusă, cu orașul existent.

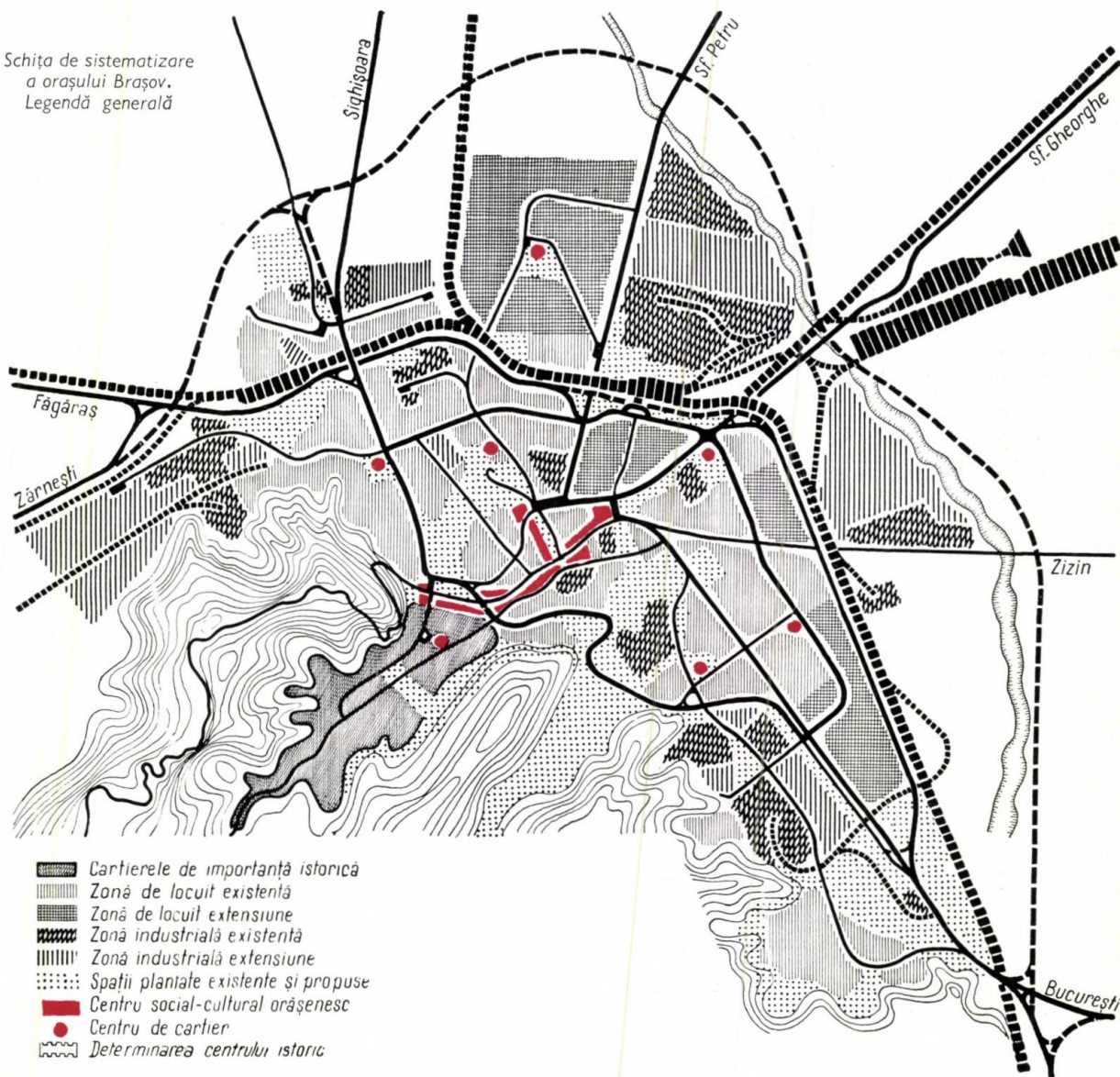
În cazul orașului Mediaș (au or al schiței de sistematizare: arh. Maria Matei), atît datorită reliefului accidentat către sud, cît și necesității de a se rezerva terenul liber din vest pentru extensiuni industriale, s-a ajuns la soluția dezvoltării unui cartier nou (cu o capacitate de cazare de cca. 23 000 locuitori) către nord, pe malul drept al Tîrnavei. Posibilitatea dezvoltării orașului către est, față de zona de locuit existentă, a fost considerată ca o eventuală rezervă pentru o perspectivă îndepărtată.

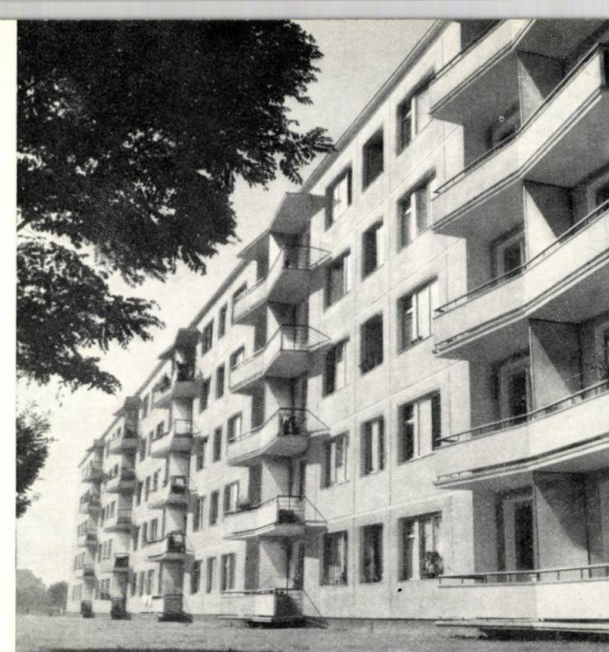
În schița de sistematizare, întocmită recent pentru Sibiu, s-a abandonat vechea idee de dezvoltare a orașului către est, care ar fi implicat devierea traseului de cale ferată principal (Făgăraș—Alba Iulia) pe o porțiune de 6—7 km. Soluția ar fi fost costisitoare, cu atît mai mult cu cît s-au executat recent lucrări de electrificare a traseului. Din studiile efectuate a rezultat avantajul dezvoltării către sud, noile cartiere fiind legate organic de orașul existent. Aceste cartiere vor beneficia de imediata apropiere a pădurii Dumbrava către vest (cu care vor fi legate prin spațiile plantate proiectate) și vor fi orientate spre o vedere deosebit de interesantă către sud; lanțul munților Făgăraș. Prin amplasarea lor teritorială, cît și prin schema de circulație propusă, noile cartiere vor putea avea legături bune cu zonele industriale existente și cu cele propuse.

Capacitatea de cazare a cartierelor noi din Sibiu este apreciată la cca. 80 000 locuitori.

Pentru acest oraș, D.S.A.P.C.-Brașov proiectează actualmente două microraiioane de locuințe (în cadrul unuia din noile cartiere) care urmează să cuprindă investițiile primei etape de construcții de locuințe (anii 1965—1970).

Schița de sistematizare a orașului Brașov.
Legendă generală

Orașul Brașov a prezentat, sub raportul dezvoltării zonei de locuit, probleme dificile de rezolvat, fiind încercuit de munți către sud-vest și sud și de calea ferată principală către nord și est; de asemenea, zone industriale existente limitează sau pătrund cartierele de locuit. Cum terenurile libere sau restructurabile din interiorul acestor limite au o capacitate plafonată și insuficientă pentru a se atinge gradul de confort propus în perspectivă (11 m^2 locuibili/loc.), s-a ajuns la propunerea de a se construi la nord de traseul căii ferate — deci în afara limitelor actuale — un nou cartier. Capacitatea acestuia se apreciază la cca. 20 000 apartamente convenționale, în ipoteza construirii cu o densitate ridicată ($3 000 \text{ m}^2$ locuibili/ha).

Zonele nou construite (cartierele Steagul Roșu, Gării, Tractorul) sînt situate în apropierea marilor zone industriale ale orașului, fapt care permite între ele legături rapide și fără o încărcare irațională a transportului în comun în orele de vîrf.

Pentru unele zone din aceste cartiere, D.S.A.P.C.-Brașov a întocmit sau este în curs de a întocmi detalii de sistematizare, în vederea asigurării etapei I de investiții (pînă în anul 1970 inclusiv), reprezentînd un volum de cca. 11 000 apartamente.

★

Împreună cu determinarea celui mai potrivit mod în care, din punct de vedere teritorial, se vor putea asigura necesitățile de cazare în perspectivă pentru fiecare oraș, s-a studiat și compartimentarea structurală a zonelor de locuit.

În raport cu mărirea orașelor, cît și cu anumite caractere particulare ale acestora (structura existentă, modul de distribuire a unor dotări social-culturale existente în teritoriu, traseele propuse pentru circulația majoră etc.), s-a studiat delimitarea și modul de organizare a unităților complexe, în vederea furnizării unor elemente de bază pentru detaliile de sistematizare.

b) Zonele industriale

Profilurile industriale ale celor cinci orașe au un caracter complex, deși — după cum s-a arătat la începutul acestei prezentări — fiecare este totuși caracterizat prin predominanța unei anumite ramuri.

Creșterea în perspectivă a capacității de producție industrială nu va fi realizată, în general, prin înființarea unor noi unități de producție, ci prin ameliorări de procese tehnologice și prin extinderea unităților existente. De aceea, una dintre principalele probleme urmărite în studiul structurii acestor orașe a fost aceea de reorganizare a unităților existente în vederea asigurării unor condiții mai bune din punct de vedere funcțional și economic. O a doua preocupare a fost stabilirea unor relații corespunzătoare între unitățile de producție și cele de locuit, sub raportul distanțelor și al legăturilor între acestea, cît și al lichidării — pe cît posibil — a unor situații de întrepătrunderi care dau naștere la stînjeniri reciproce.

Pentru o mai bună rezolvare a problemelor s-a procedat la o clasificare a elementelor cunoscute, din punct de vedere al amplasării în teritoriu (unități grupate în zone sau izolate), al volumelor de producție (materie primă și produse finite), al numărului de salariați, al acceselor, nocivităților, al problemelor de echipare tehnico-edilitară etc. Pe baza acestei clasificări s-au stabilit caracteristicile pe unități sau pe grupări, determinîndu-se și relațiile obligate între acestea (cum ar fi relațiile de cooperare pe linie de producție sau de echipare tehnico-edilitară).

În urma acestei analize s-au putut preciza mărirea și perimetrul unor zone industriale, constituite în mare parte din unități existente, incluzîndu-se și suprafețele necesare dezvoltării capacității de producție în perspectivă, conform indicațiilor primite de la întreprinderile și departamentele interesate. S-au precizat de asemenea spațiile de separație sanitară între aceste zone și unitățile de locuit, existente și viitoare.

Stabilirea razei și a gradului de nocivitate pentru zonele industriale — fie că acestea sînt tangente la zona de locuit existentă (orașul Sighișoara) sau că se întrepătrund (orașele Brașov, Sibiu, Mediaș), fie că sînt situate la distanțe mari în afara orașelor (Făgăraș) — a determinat în mare măsură amplasarea viitoarelor ansambluri de locuit.

Pentru determinarea relațiilor de cooperare în teritoriu, ca și pentru o soluționare optimă, au fost necesare studii ajutătoare. Astfel, pentru orașele Brașov și Sibiu, s-au făcut studii asupra rețelei de circulație în care o mare pondere au avut-o problemele de trafic industrial. De asemenea, s-au întocmit pentru cele cinci orașe (sau sînt în curs de întocmire) studii referitoare la posibilitățile de cooperare între zonele industriale și cele

de locuit, în vederea unei soluționări cît mai eficiente a problemelor de alimentare cu căldură și cu apă, canalizare etc.

O altă categorie în studierea structurii acestor orașe au format-o unitățile de producție izolate, limitrofe sau răspîndite în teritoriul zonelor de locuit existente.

În măsura în care aceste unități nu produc nocivități prin procesul de producție și nici nu antrenează transporturi masive, s-a ajuns la concluzia că este oportun să fie menținute în interiorul zonelor amintite. Această menținere prezintă avantajul apropierii de locul de muncă, deci evită încărcări prea mari pentru rețelele de transport în comun.

Ca urmare, o serie de întreprinderi, cum ar fi fabrici de textile, confecții, unități ale industriei alimentare și ale industriei constructoare de mașini, se află în prezent în studiu — în D.S.A.P.C.-uri sau în institutele centrale

I 2 3 | 6
4 | 5 7

- 1, 2 — Locuințe noi la Sibiu
3 — Bloc nou de locuințe în cartierul Terezianum — Sibiu
4 — Sibiu — Locuințe noi în cartierul C.F.R.
5 — Brașov — Noi blocuri de locuințe pe calea București
6 — Brașov — Locuințe noi
7 — Sibiu — Bloc nou de locuințe cu magazine la parter

de specialitate — spre a se stabili felul în care poate fi realizată ocuparea rațională a terenurilor respective, modernizarea proceselor tehnologice și ameliorarea aspectului arhitectural al construcțiilor. Unitățile de producție vor putea fi astfel armonios înglobate în noile ansambluri ale orașelor, participând ca elemente interesante din punct de vedere arhitectural (cum ar fi, de exemplu, preuzinalul întreprinderii «Hidromecanica» din centrul orașului Brașov).

În privința întreprinderilor cu caracter nociv din orașele respective, problemele au fost mai ușor de rezolvat, în măsura în care unele unități nu au investiții importante existente și deci pot fi propuse dezafectări sau mutări, sau oferă alte posibilități de eliminare a nocivităților, prin realizarea de spații de separație sanitară și prin ameliorarea procesului de producție.

Cînd nu există posibilități de eliminare totală a nocivi-

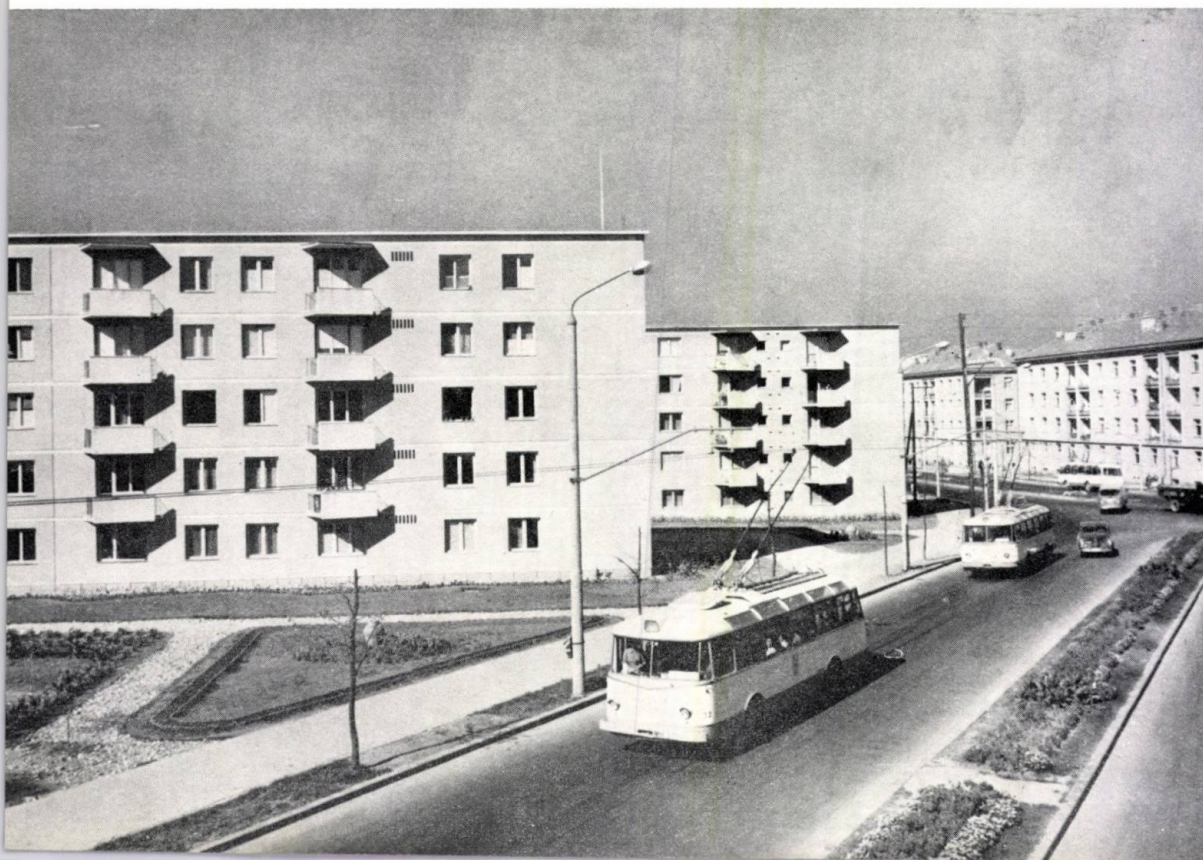
tăților și cînd producția întreprinderii respective prezintă o importanță deosebită în economie națională, problema rămîne încă deschisă. Un asemenea caz este acela al fabricii de ciment «Temelia» din Brașov la care, deși s-a introdus un sistem de desprăfuire electrică a gazelor evacuate, eliminîndu-se astfel evacuările nocive organizate, rămîne totuși valabilă problema evacuărilor neorganizate, care nu poate fi rezolvată.

În schița de sistematizare a orașului Brașov, se propune pentru perioada de largă perspectivă — momentul economic neputînd fi încă determinat — dezafectarea fabricii «Temelia» care, prin poziția sa aproximativ centrală, împietează asupra unei mari părți din zona de locuit a orașului. Ca o preocupare legată de largă perspectivă, s-au prevăzut în schițele de sistematizare ale celor cinci orașe rezerve teritoriale pentru eventuale noi amplasamente de unități.

c) Centrele orășenești

O mențiune va trebui făcută asupra modului în care au fost gîndite centrele orășenești, nu în legătură cu dimensionarea elementelor componente — pentru care s-au utilizat normativele și instrucțiunile în vigoare — ci sub aspectul compoziției.

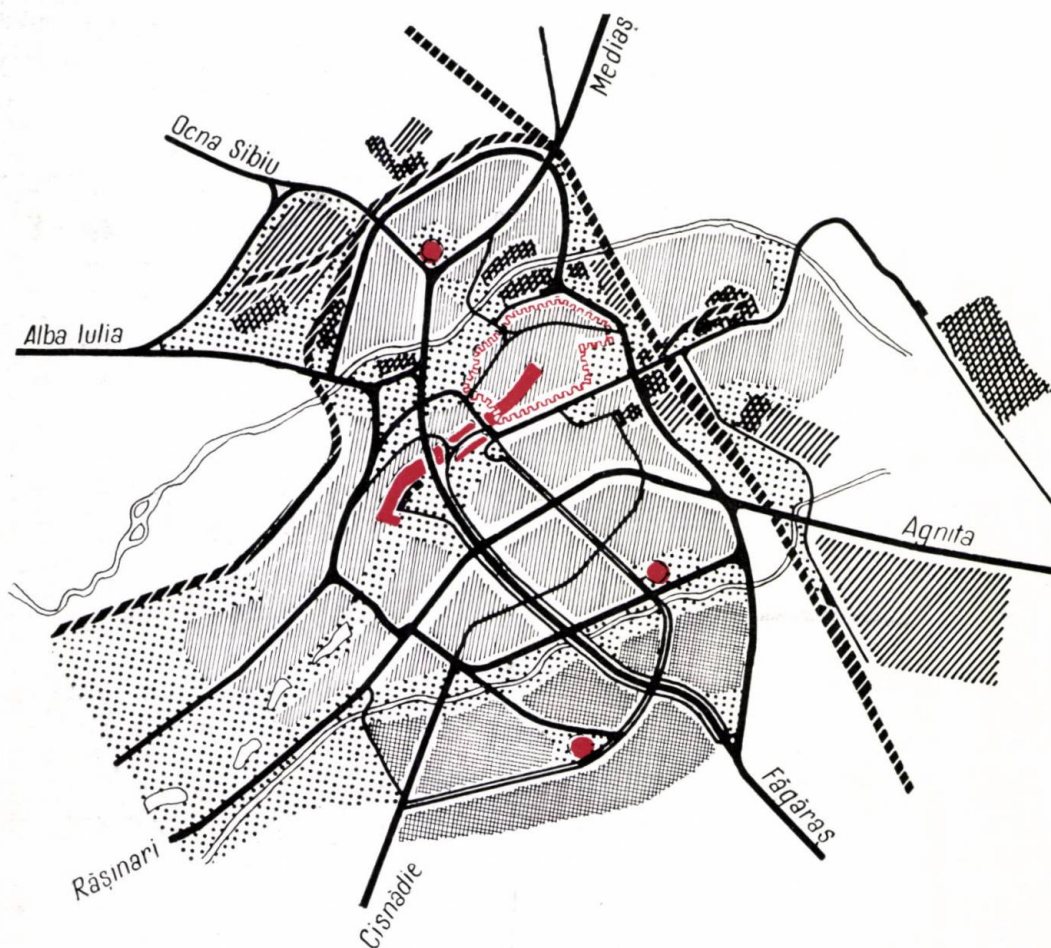
După cum se știe, orașele prezentate beneficiază de elemente sau de ansambluri de dotări orășenești, de o deosebită valoare arhitecturală și istorică. Față de dezvoltarea economică de perspectivă — cu consecințe importante pe plan social și cultural — actualele centre orășenești nu vor putea face față decît parțial cerințelor. În componența viitoarelor centre orășenești vor trebui astfel să intre nu numai elemente care să suplimenteze dotările existente (din punct de vedere al capacității) ci și clădiri cu funcțiuni noi.

- 1 — Sibiu — Locuințe noi
- 2 — Schița de sistematizare a orașului Sibiu (legenda la pag. 7)
- 3 — Sibiu — Vedere din orașul de jos, cu Turnul Sfatului
- 4 — Făgăraș — Cetatea
- 5 — Schița de sistematizare a orașului Făgăraș (legenda la pag. 7)
- 6 — Bloc nou de locuințe la Făgăraș

I	4	5
2	3	6

În schițele acestor orașe s-a încercat ca, respectându-se scara și specificul architectural al dotărilor orășenești existente, acestea să poată participa — atât funcțional cât și compozițional — la ansamblul viitoarei zone centrale. Potrivit mărimii și necesarului de dotări ale orașului, centrul orășenesc în perspectivă nu va depăși cu mult limitele teritoriale actuale (Făgăraș, Sighișoara, Mediaș) sau va fi constituit din succesiuni de piețe și momente arhitecturale, legate prin promenade pietonale și spații plantate (Sibiu și Brașov).

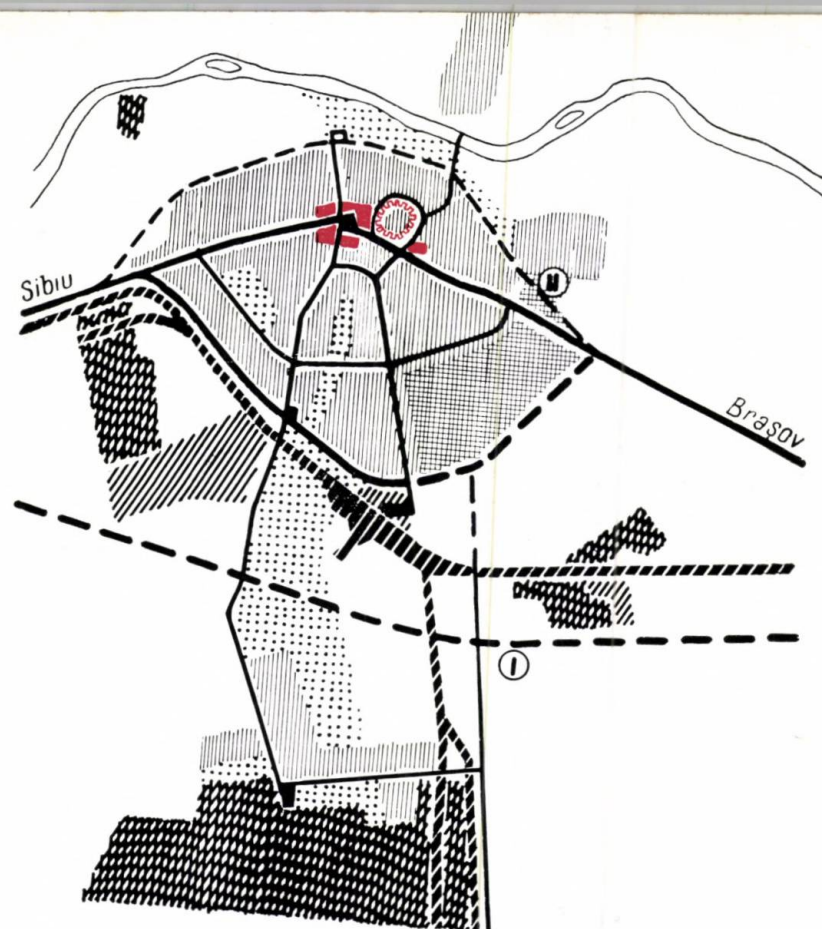
Realizarea unei legături compoziționale și a unei participări active a elementelor sau ansamblurilor valoroase de dotări existente la viața viitorului centru, va putea constitui una dintre trăsăturile deosebite ale acestor orașe. Ea va contribui, împreună cu alte mijloace — care vor fi arătate în ultima parte a prezentării — la sublinierea caracterului specific al fiecărui oraș.

4. CIRCULAȚIA MAJORĂ

Printre problemele deosebite ce s-au ridicat la elaborarea schițelor de sistematizare ale celor cinci orașe prezentate este și cea a circulației, aceste orașe fiind traversate de una sau mai multe magistrale de tranzit rutier și feroviar, de importanță națională.

Circulația feroviară a fost studiată în cea mai mare parte în colaborare cu I.P.T.Tc., problemele majore

fiind, în unele cazuri, rezolvate la ora actuală. Astfel, recenta mutare a staţiei de călători şi de mărfuri din oraşul Braşov reprezintă nu numai o ameliorare a situaţiei locale, ci şi o descongestionare a sistemului feroviar pe plan regional.

Circulaţia rutieră a devenit în schimb o problemă importantă, cu atât mai acută cu cât traficul pe magistrale — mereu în creştere — se desfăşoară pe o tramă stradală existentă care a moştenit în general caracteristica oraşului medieval: străzi înguste, trasee întortochiate şi, uneori, pante mari.

Lipsa de claritate a tramei stradale are drept consecinţă suprapunerea fluxurilor cu trafic de natură diferită, numeroase puncte de stricţiuni de circulaţie şi deci o viteză comercială foarte redusă, nu numai faţă de modul în care se concepe desfăşurarea circulaţiei într-un oraş modern, ci chiar faţă de necesităţile respective actuale.

Urgenţa rezolvării încă din prima etapă a unor situaţii critice, create de creşterea traficului de tranzit şi a celui local, a necesitat un studiu deosebit în cadrul schiţelor celor cinci oraşe. Pentru detalierea şi verificarea soluţiilor propuse, atelierul de drumuri din ISCAS (şef de atelier ing. V. Guţu) a elaborat — sau este în curs de a elabora — studii bazate pe date referitoare la traficul existent, pe aprecieri pentru traficul de perspectivă şi pe cercetări în teren.

În nici una dintre schiţele prezentate nu s-a ivit necesitatea unei evitări a oraşelor, pe trasee noi, complet în afara acestora, — traficul apreciat pentru următorii 15 ani nejustificând asemenea soluţii costisitoare. S-a urmărit însă o clarificare a schemei de circulaţie (pe trasee existente sau noi, clasificate pe funcţiuni), tinzându-se la o separare a fluxurilor, potrivit cerinţelor specifice fiecărui oraş.

Analizându-se de exemplu situaţia schemei stradale actuale a oraşului Braşov se constată că spre oraş converg şapte magistrale, din toate direcţiile importante ale ţării. O legătură între aceste magistrale nu există decît în centrul oraşului, iar pătrunderea în oraş de pe unele direcţii importante (DN 1 dinspre Făgăraş, DN 14 dinspre Sighişoara) se face prin intersecţii la nivel cu calea ferată.

Reţeaua interioară a oraşului este astfel foarte solicitată din cauza suprapunerii fluxurilor de trafic de natură diferită (circulaţie grea, transport în comun interurban, transport în comun oraşenesc, trafic de autoturisme etc.), fluxuri care se înscriu pe artere în general necorespunzătoare ca profil. Ca o problemă deosebită pentru acest oraş se menţionează volumul masiv al traficului greu local, generat atât de specificul industriilor, cât şi de necesitatea cooperării între acestea.

Casa de cultură din Făgăraș

Sibiu — Aspect nou din cartierul Terezianum

Astfel, autocamioanele fabricate la Uzinele «Steagul Roșu» sînt carosate la Codlea și fac rodajul pe șoseaua spre Sf. Gheorghe, toate aceste deplasări desfășurîndu-se pe străzi care traversează cartiere de locuit. Din aceste motive se impune — chiar față de traficul actual — să fie luate măsuri pentru clarificarea schemei de circulație.

Din analiza schemei de circulație, propusă în schița de sistematizare a orașului Brașov, se desprind unele prevederi principale, printre care trebuie menționată realizarea unei artere de trafic greu, local și de tranzit, cu un traseu paralel cu calea ferată existentă. Această arteră constituie, împreună cu penetrațiile, un sistem prin care necesitățile de transport ale tuturor zonelor industriale înconjurătoare ale orașului (ca și legătura acestora cu unitățile din zona preorășenească cu care cooperează) vor putea fi satisfăcute fără a se solicita rețeaua lui interioară. Legăturile penetrațiilor cu centrul orașului se prevăd a se realiza denivelat, peste calea ferată existentă, urmînd ca executarea pasajelor denivelate (dintre care s-au construit două pînă în prezent) să fie etapizată în funcție de intensificarea traficului. Traversarea arterei de trafic greu în piața noii gări de călători se va efectua într-o primă etapă la nivel, deși ar fi fost de dorit ca o dată cu execuția pieței gării să se execute și pasajul inferior pentru această arteră. Urmează ca în viitor, în momentul în care traficul va spori, să se realizeze și această traversare în pasaj inferior, cu o porțiune de tranșee acoperită în zona pieței. Dimensionarea acestei artere s-a făcut ținîndu-se seama de faptul că ea va prelua — pentru o lungă perioadă — și traficul rapid de tranzit.

De altfel, ca posibilitate pentru o perioadă de perspectivă îndepărtată, s-a studiat și eventualitatea ocolirii orașului, în afara zonelor industriale.

Pentru clarificarea circulației în oraș s-a propus realizarea unei artere de legătură a centrelor de cartier. Această arteră urmărește în mare parte trasee existente și, împreună cu penetrațiile, va constitui trama pe care se va desfășura transportul în comun.

S-a prevăzut, de asemenea, degajarea zonei centrului orășenesc prin unele artere — către nord-vest și sud-est — care vor putea prelua traficul intens aferent esplanadei centrale.

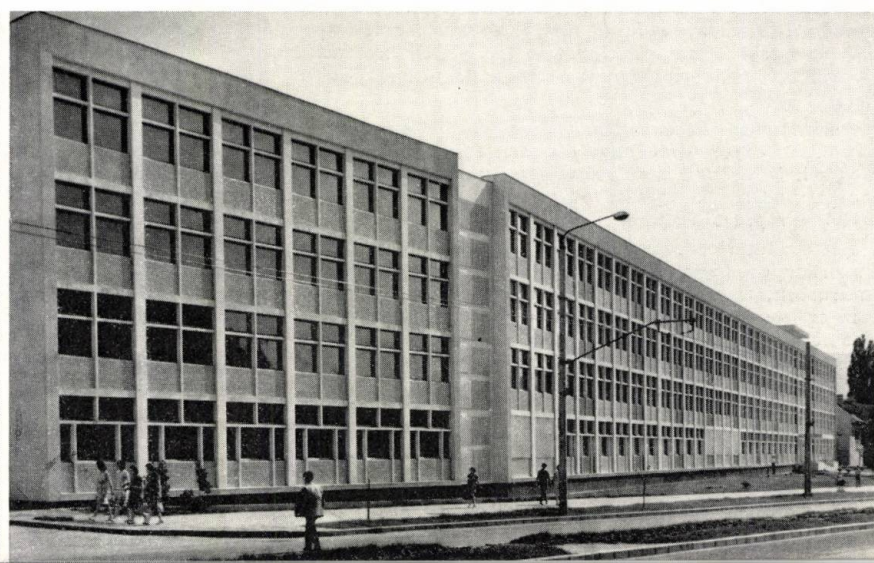
În studiul schemei de circulație a orașului Sibiu a apărut aceeași necesitate de a se devia traficul greu local pe un traseu în afara cartierelor de locuit.

După analizarea pe teren a mai multor variante, s-a propus un traseu aproximativ paralel cu calea ferată, către nord și nord-est, și la limita dintre industrii și zona de locuit către est. Artera ocolitoare propusă va avea trei funcțiuni și anume: de trafic greu local (deservind industriile limitrofe), de trafic greu de tranzit și de transport în comun. Spre deosebire de artera ocolitoare a orașului Brașov, această arteră nu este gîndită pentru un trafic de mare viteză.

Pentru traficul rapid de tranzit în orașul Sibiu (traversarea DN 1 pe direcția Făgăraș—Alba Iulia), care actualmente se desfășoară pe

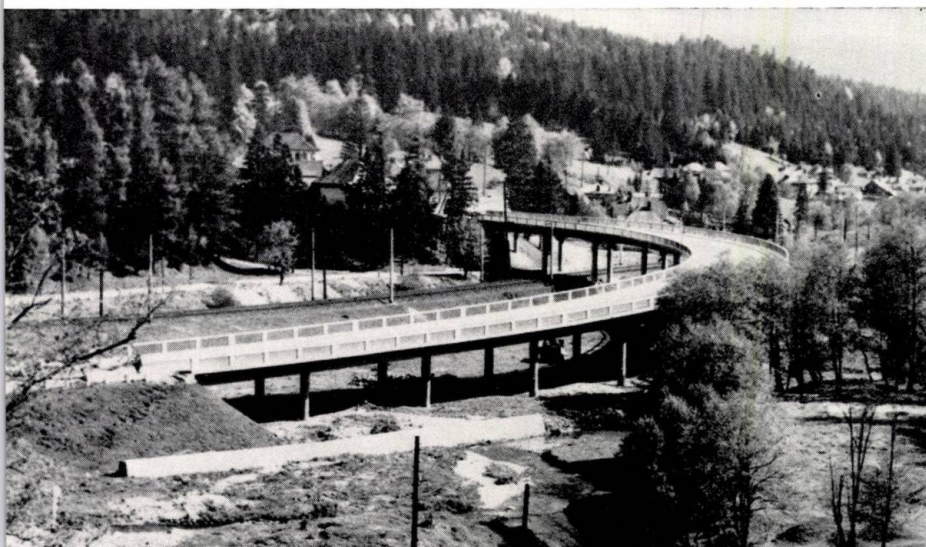
Teatrul de stat din Brașov

Uzina «Hidromecanica» din Brașov

Noua gară de călători din Brașov

Predeal — Pasaj denivelat

un traseu foarte șicanat, s-a propus o nouă arteră care să îndeplinească condițiile unui trafic de mare viteză; această magistrală ar urma să se înscrie în mare parte pe terenuri actualmente libere (zona de extindere a orașului). Traversarea orașului existent în direcția Alba Iulia prezintă câteva puncte dificile din cauza reliefului și a necesității demolării unor construcții existente. De aceea, profilul în lung al acestei artere a fost verificat, în cadrul studiului amintit, pe baza unor cercetări de teren și a unor comparații tehnico-economice cu alte variante de traseu.

Ca propuneri mai importante în cadrul schemei de circulație se mai menționează: ameliorarea traseului penetrației dinspre Mediaș, o a doua arteră de circulație rapidă între zona de agrement a orașului și noua zonă industrială propusă și o arteră aproximativ inelară (destinată în principal transportului în comun) de legătură între cartier și întreprinderile industriale.

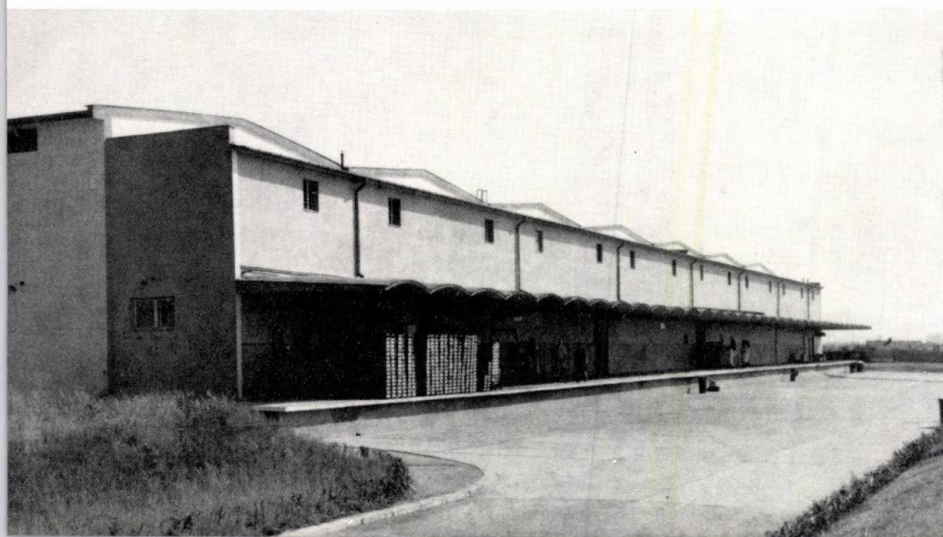
În studiul schemei de circulație a orașului Făgăraș, problema principală analizată a fost evitarea traversării acestuia de către DN 1 (pe direcția Brașov—Sibiu). În studiu s-au propus două variante (marcate pe schemă cu I și II), ISCAS optînd pentru prima variantă, care prezintă avantajul de a rezolva în același timp și legăturile cu zonele industriale, fără o traversare a zonei de locuit. Varianta a II-a a fost considerată dezavantajoasă sub acest aspect, adăugîndu-se și faptul că taie legătura orașului cu Oltul, legătură propusă a se realiza printr-o zonă-parc.

Întrucît Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor a avizat totuși varianta a II-a, pe criterii economice, în cadrul fazei de reactualizare a schiței orașului se propune o nouă variantă (III), care, pe un traseu mai scurt și în mare parte existent, să prezinte aproximativ aceleași avantaje funcționale ca varianta I-a.

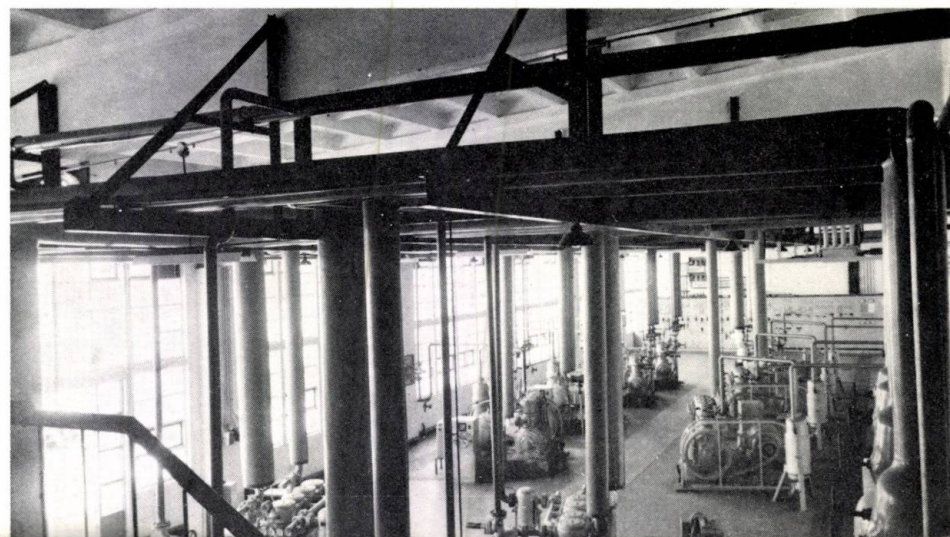
În cadrul schițelor de sistematizare pentru Mediaș și Sighișoara s-a pus în principal problema ameliorării traversării orașelor de către DN 14. În ambele cazuri s-a ajuns la soluția unor traversări pe trasee noi, paralele cu cele ale căii ferate existente. Ținîndu-se seama de faptul că traseul căii ferate nu poate fi modificat în nici unul din aceste orașe, întrucît lucrările în relieful accidentat înconjurător ar ajunge la costuri prohibitive, rezervarea unei zone comune pentru ambele magistrale (rutieră și feroviară) apare drept soluția cea mai avantajoasă. În această situație, legăturile principale între diferitele zone ale orașului se vor realiza prin pasaje denivelate.

5. PREOCUPĂRI ÎN LEGĂTURĂ CU CARACTERUL SPECIFIC AL ORAȘELOR

În cele ce urmează vom arăta doar câteva din preocupările colectivelor de proiectanți în legătură cu unele trăsături mai deosebite care constituie specificul orașelor prezentate.

Antrepozitele frigorifice din Sibiu

Sala mașinilor antrepozitelor frigorifice din Sibiu

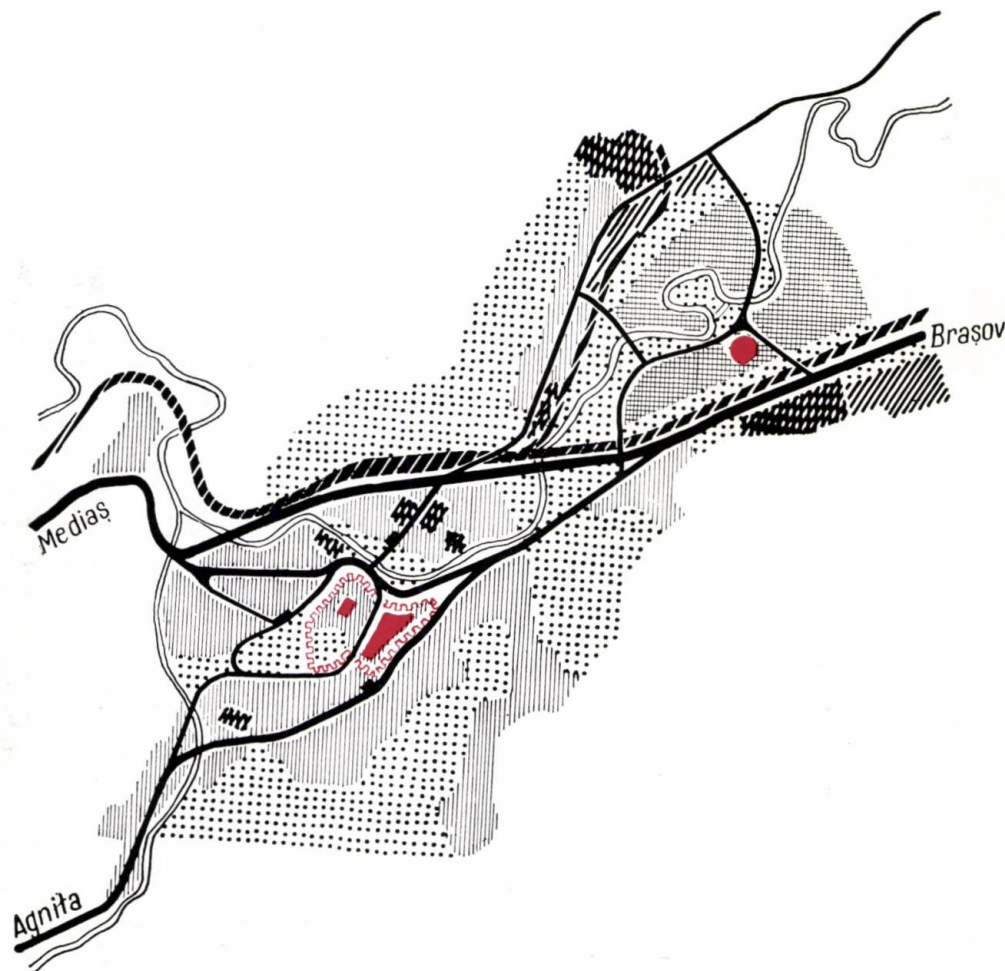

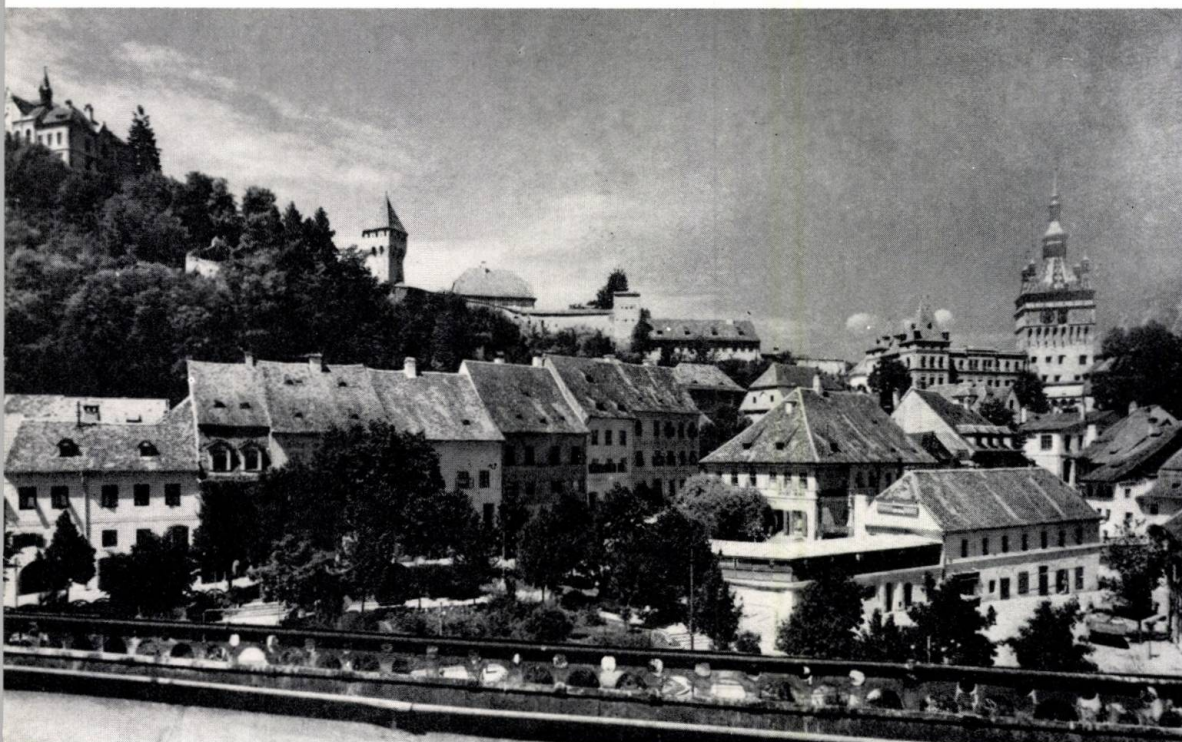
Trebuie subliniat în primul rând faptul că aceste orașe au o înfățișare specifică, bine conturată de-a lungul veacurilor, deși anumite aspecte arhitecturale sau de cadru natural s-au pierdut prin suprapuneri necontrolate. Se pune deci problema ca, pe de o parte, să se ducă o acțiune de revalorificare a unor aspecte, iar, pe de altă parte, în compoziția noilor ansambluri să fie prinse și acele elemente care pot crea specificul sau atmosfera personală a orașului.

a) Valorificarea elementelor de cadru natural

Un aspect de zonificare, deosebit de important în studiul unora dintre aceste orașe, este cel al spațiilor plantate și, în general, modul cum s-a urmărit încadrarea unor elemente naturale în noile ansambluri.

Probleme interesante în acest domeniu s-au ridicat în studiul orașului Brașov, care beneficiază, atât de imediată apropiere a masivelor împădurite Warte și Timpa, cât și de unele accidente de teren așezate chiar în interiorul orașului (dealul Melcilor, dealul Morilor, dealul Cetățuia, dealul Sprenghei). În decursul anilor, silueta orașului, ca și realizarea unei legături între aceste elemente, în vederea asigurării unei continuități de spații plantate, au constituit una dintre preocupările de căpetenie ale proiectării sistematizării de ansamblu, cât și a detaliilor elaborate de D.S.A.P.C.-Brașov și de ISCAS. S-a studiat în mod deosebit (și va trebui ca și în proiectele viitoare de detaliu să se urmărească continuu) orientarea compoziției către perspectivele interesante oferite de aceste elemente naturale, atât de la intrările în oraș — pe arterele de penetrație și din piața noii gări de călători — cât și din succesiunea de piețe care constituie centrul oră-

șenesc. S-a studiat, de asemenea, modul în care unele dintre aceste elemente naturale ar putea fi puse în valoare nu numai prin plantații ci și prin anumite construcții. Astfel, pentru piața Teatrului de Stat, proiectanții, (detaliu de sistematizare și faza SP întocmite de ISCAS, faza PT și PE de D.S.A.P.C.-Brașov) au subliniat deschiderea unei vederi spre Timpa prin unele implantări de blocuri de locuințe, încadrate de spațiu verde și subordonate elementului major de cadru natural dominant; dealul Morilor din același oraș urmează să fie pus în valoare printr-un grup de dotări orășenești care vor constitui un coronament pentru această formă de relief mai puțin accentuată (de curind D.S.A.P.C.-Brașov a studiat aici una din variantele de amplasament pentru partea de învățămînt a Institutului Politehnic).

În schița de sistematizare pentru Sibiu s-a urmărit în mod deosebit asigurarea unei continuități de spații plantate, sub forma unor pene care pătrund în interiorul orașului dinspre zona masiv plantată a pădurii Dumbrava.

Aceste pătrunderi au fost studiate în așa fel încît să constituie un întreg sistem de legătură între parcuri și pădure, centrul nou al orașului, centrul istoric, zidurile cetății și cartierele nou proiectate. Acest sistem de plantații urmărește sublinierea unor particularități de teren, axîndu-se pe văile care traversează orașul (continuarea parcului Sub Arini, înverzirea văii Săpunului) permițînd și o continuitate a circulației pietonale.

În schițele de sistematizare pentru Mediaș și Sighișoara, ambele amplasate lângă riul Tîrnava, a existat preocuparea de a se îngloba în compoziție, ca element deosebit de important, cursul acestei ape. În viitoarele detalii de sistematizare va trebui să se urmărească orientarea

I	4
2 3	5 6

- 1 — Sighișoara — Vedere panoramică
- 2 — Schița de sistematizare a orașului Sighișoara (legenda la pag. 7)
- 3 — Sighișoara — Turnul ceasului
- 4 — Vedere generală a vechiului centru al orașului Sighișoara
- 5 — Schița de sistematizare a orașului Mediaș (legenda la pag. 7)
- 6 — Făgăraș — Centrul orașului

Brașov — Vechea « Casă a Sfatului », actualmente Muzeul regional de istorie și artă

compoziției noilor cartiere către malurile Tîrnavei, ca și o legătură directă a unităților structurale cu acest element natural care poate fi îmbogățit prin zone de plantații, prin dotări social-culturale și de agrement, prin promenade etc.

În schița de sistematizare pentru Făgăraș (șef de proiect: arh. Blanche Kerpel) a existat de asemenea preocuparea de a se apropia și lega orașul de malul stîng al râului Olt, de care nu beneficiază actualmente sub nici o formă.

b) Valorificarea zonelor de interes istoric și arhitectural

Ca mărturie a trecutului îndepărtat al acestor orașe și a rolului istoric pe care l-au avut, zone întregi și-au păstrat caracterul medieval. În aceste zone, pînă în secolul al XVIII-lea s-au adăugat succesiv o serie de monumente de valoare. Astfel, Brașovul are cartierele Schei și Cetate precum și alte monumente răspîndite pe întreg teritoriul său. În Sibiu și Sighișoara s-au menținut aproape în întregime fortificațiile cetăților ca și trama stradală medievală în zonele centrelor actuale orașenești; în Mediaș se mențin, de asemenea, zidurile cetății și o piață, arhitectural foarte interesantă. Făgărașul păstrează un castel medieval care se află în mijlocul orașului și care poate intra în compoziția actualului centru.

Toate aceste ansambluri dau o personalitate urbanistică și un pitoresc deosebit orașelor respective, cu atît mai mult cu cît amplasarea lor — stabilită de vechii constructori — a fost foarte bine gîdită în funcție de relieful și peisajul înconjurător, de care se leagă în mod organic. Valoarea acestor ansambluri atrage continuu vizitatori din țară și de peste hotare, în special în orașele Brașov, Sibiu și Sighișoara.

În elaborarea schițelor de sistematizare ale acestor orașe a existat permanent o preocupare de a se păstra raportul între monumentele istorice și cadrul lor, de a se menține trama stradală specifică acestor zone și, în general, de a se integra aceste ansambluri în acela al orașului, fără a li se altera caracterul.

Păstrarea caracterului și a funcțiunilor inițiale ale acestor zone (locuințe, ateliere meșteșugărești, dotări social-culturale, grupate în piețe arhitecturale) constituie un aspect foarte important în studiul valorificării zonelor de interes istoric și arhitectural. Integrarea lor în ansamblul orașului nu trebuie făcută sub formă de zone-muzeu ci

păstrîndu-se specificul lor de viață, prin care să contribuie la activitățile orașului actual. În acest sens s-au preconizat unele acțiuni și anume: pe de o parte, îndepărtarea unor elemente străine de activitățile inițiale ale acestor zone (cum ar fi unele unități industriale sau de depozitare, clădiri de locuințe insalubre care acoperă porțiuni de ziduri ale cetăților etc.), iar, pe de altă parte, lucrări de restaurare a clădirilor valoroase în vederea redării funcțiunii lor inițiale, lucrări de armonizare a aspectelor unor magazine cu clădirile în care sînt amenajate și construirea de noi clădiri pe terenurile libere, într-o arhitectură contemporană, însă subordonată arhitecturii monumentelor și cadrului respectiv.

În schițele de sistematizare s-au preconizat lucrări de punere în valoare a zidurilor cetăților pe întreg perimetrul existent ca și reconstituiri de trasee, în spații plantate, a porțiunilor dispărute din aceste ziduri. S-a urmărit, de asemenea, îndepărtarea fluxurilor majore de circulație din interiorul acestor zone, cît și a acelor elemente care ar atrage după ele o circulație intensă.

Pentru ca forurile interesate să poată lua cît mai curînd măsuri de conservare și de valorificare a acestor zone, trebuie ca propunerile enunțate în cadrul schițelor să fie adîncite pe baza unor detalii de sistematizare.

În cadrul ISCAS s-au întocmit în cursul anului 1964 asemenea detalii pentru zona de centru și pentru cetatea orașului Sighișoara, detalii în care, pe lîngă analiza fiecărui element existent — în vederea aplicării principiilor arătate mai sus, — apar și o serie de alte propuneri

Sibiu — Turnul Sfatului

Case vechi din Sibiu

interesante, cum ar fi: indicații cu privire la posibilitatea de reutilizare a unor ateliere meșteșugărești cu veche tradiție (în vederea fabricării unor produse specifice), găsirea unor clădiri care s-ar preta la amenajări în vederea transformării lor în hoteluri turistice, restaurante, hanuri etc.

Ca element de studiu al acestei faze de detaliu a apărut și necesitatea stabilirii unor trasee turistice, legate de propunerile de redobândire a specificului zonelor.

Pe baza experienței căpătate în aceste două prime detalii, urmează să se elaboreze în continuare, la ISCAS, lucrări asemănătoare și pentru centrele istorice ale orașelor Brașov, Sibiu și Mediaș.

★

Prin cele câteva probleme analizate sumar mai sus, am căutat să arătăm o parte din preocupările colectivelor de proiectanți în domeniul sistematizării privind aceste orașe. Punctele de vedere în legătură cu aplicarea principiilor urbanistice au evoluat și este posibil ca și fazele actuale de proiectare să reprezinte doar o etapă în gândirea urbanistică asupra modului de dezvoltare a acestor orașe, etapă care oglindește momentul economic în care ne aflăm.

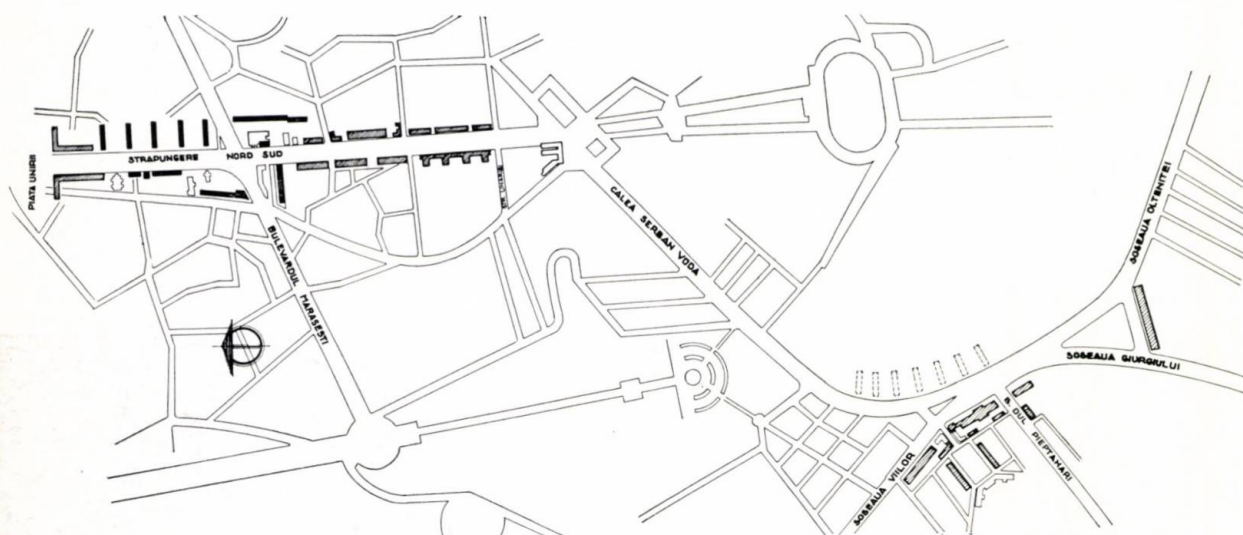
Străduința continuă a proiectanților de urbanism este de a ține seama de condițiile de viață și de cele prezumate pentru perioada de perspectivă, fără a greva posibilitățile de dezvoltare caracteristice unui viitor mai îndepărtat.

Brașov — Stradă din orașul vechi

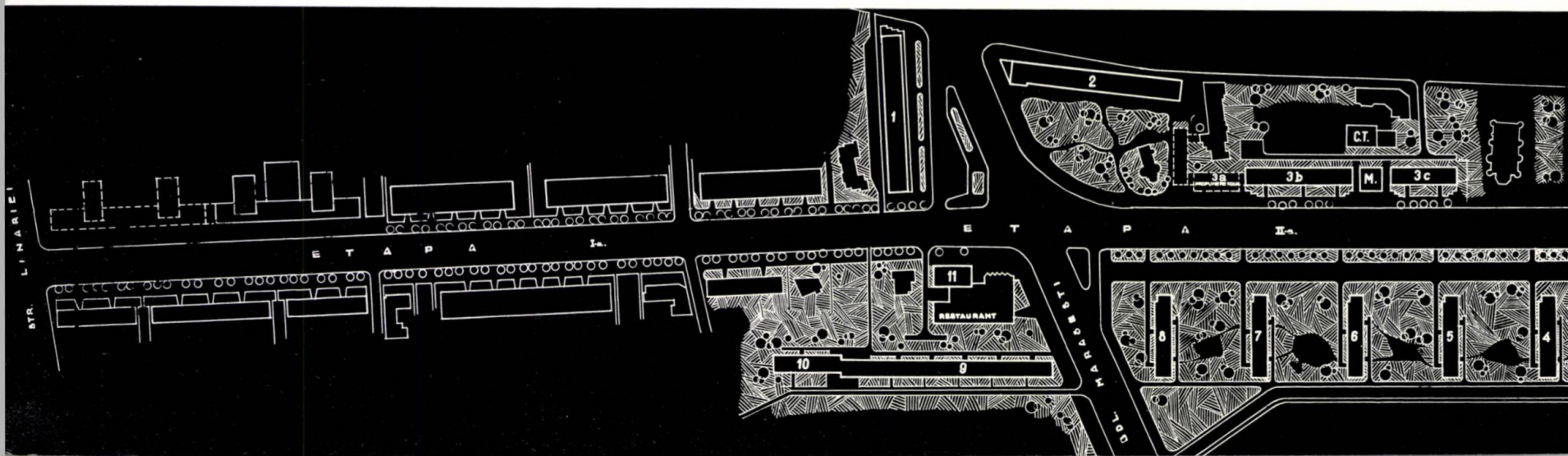
Pasajul scărilor — Sibiu

5000 de noi

I
2
3		4
5	1 — Vedere parțială a Pieței Mărdășești
			2 — Plan de situație
			3 — Plan de ansamblu, etapele I-a și a II-a
			4 — Vedere a blocurilor 9—10, 11 și a restaurantului « Mărdășești »
			5 — Blocurile 3b și 3c

Autorii etapei a II-a:

Arhitect șef al ansamblului: *arh. Bogdan Cotaru*

Șef de proiect complex: *ing. Ștefan Busuioc*

Proiectanții blocurilor de locuințe și ai magazinelor: *arhitecții Codrea Marinescu, Sandu Miclescu, Cristina Oancea, Radu Patrulius, Rodica Găleşanu (transferați din I.P.C.M.C.)*

Colaboratori: *arhitecții Ruxandra Stamatina, Anca Bilcu, Consuela Niculescu, Constantin Joja, Emilia Faru*

Proiectanții cinematografului: *arhitecții George Mularidis (șef de proiect), Virgil Nițulescu, Radu Foțșă*

Proiectantul restaurantului: *arh. Radu Patrulius*

Structura de rezistență: *inginerii Eleodor Săftoiu, Dragoș Badea, Mircea Neicu*

Faza P.E. elaborată în cadrul Institutului Proiect — București

apartamente pe magistrala nord-sud - bucurești

străpungerea piața mărășești—piața unirii

În continuarea sarcinii avute și realizate în anii 1960 și 1961, Institutul de proiectări în construcții și materiale de construcții — I.P.C.M.C. — a proiectat o serie de ansambluri de locuințe folosind materiale și metode noi de execuție care, prin industrializare, contribuie la asigurarea creșterii ritmului de construcții.

Pentru atingerea acestui scop, la întocmirea proiectelor s-a urmărit aplicarea a două metode de execuție:

a) sistemul « fagure » (diafragme pe conturul apartamentelor) turnat în cofraje de placaj bachelitizat;

b) panouri mari prefabricate de beton armat.

De asemenea s-a mai urmărit:

— extinderea procedeelor uscate și la executarea pardoselilor și a altor finisaje;

— eliminarea subsolurilor și — pe cât posibil — a magazinelor de la parterul blocurilor, pentru a asigura o structură omogenă pe toată înălțimea construcțiilor;

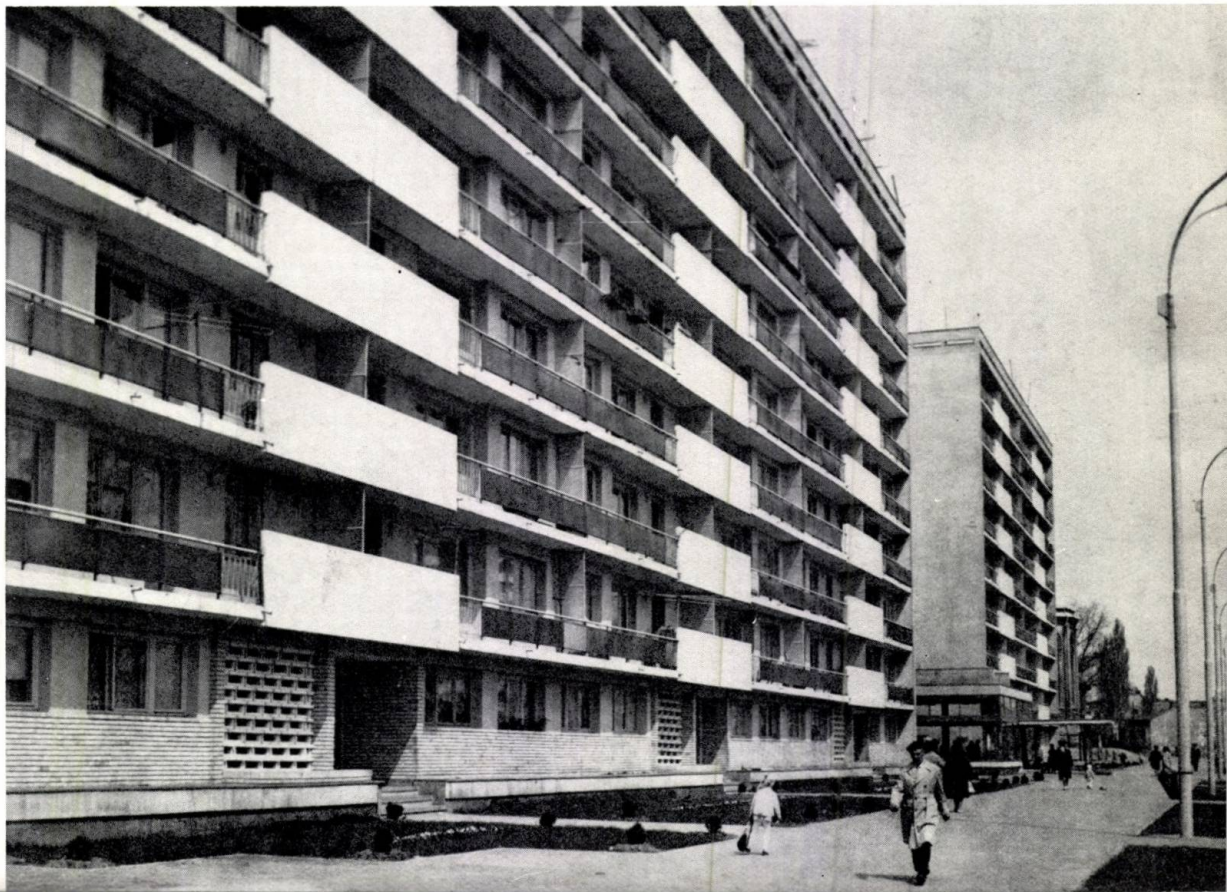
— adoptarea unei travei unice optime de 3,60 m, condiție importantă pentru reducerea numărului de elemente tipizate;

— re folosirea proiectelor într-o măsură cât mai largă pentru economisirea capacității de proiectare și pentru simplificarea execuției.

Urmărindu-se aceste metode, din întregul ansamblu au fost realizate:

— blocurile de pe « Străpungerea Piața Mărășești—Piața Unirii », proiectate în sistem fagure monolit, totalizând 1 281 apartamente;

— blocurile din șos. Viilor și de la Livada Farodo, executate din panouri mari prefabricate de beton, totalizând 3 648 apartamente.

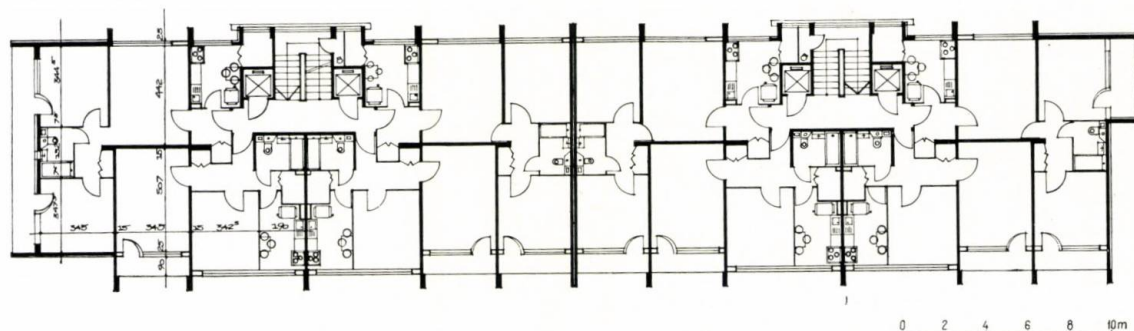
Ansamblul Șerban Vodă, care însuma 264 apartamente repartizate în 8 blocuri dispuse radial pe str. Șerban Vodă, la curbura de la Piața Pieptănari, a fost amânat pentru execuție într-o etapă ulterioară.

STRĂPUNGAREA PIAȚA MĂRĂȘEȘTI—PIAȚA UNIRII

Proiectul de ansamblu pentru continuarea spre nord a străpunerii Magistralei Nord-Sud, pe porțiunea dintre Piața Mărășești și Piața Unirii, întocmit de I.P.C.M.C., pe baza detaliului de sistematizare stabilit de I.P.B. și avizat anterior de C.S.C.A.S., prezenta inconvenientul de a fi fost axat pe o soluție urbanistică mai veche. Acest lucru a reieșit în mod evident cu ocazia avizării la C.S.C.A.S. a proiectului de ansamblu, apreciindu-se ca necesară o reconsiderare a sistematizării ansamblului, în vederea realizării unei soluții mai corespunzătoare principiilor urbanistice actuale.

Proiectul de ansamblu, axat pe prima sistematizare, prezenta două variante: prima cu folosirea secțiunilor avizate de C.S.C.A.S. cu simplă și dublă orientare, tip bară îngustă; a doua variantă, folosind, pentru blocurile 2, 3, 9 și 10, secțiunile cu băile și scările luminate la curți interioare, tip bară lată.

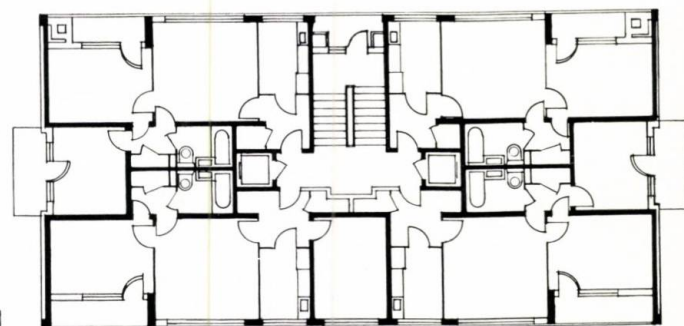
Noul studiu de sistematizare a fost întocmit de I.P.B. sub îndrumarea C.S.C.A.S. și prevede fragmentarea în trei a blocului de pe latura din spre vest a magistralei, cu intercalarea între ele a două magazine independente desfășurate pe parter. De asemenea, studiul mai prevede ca blocul 9—10 să nu aibă magazine la parter, ci

I	4 5
2	
3	6

- 1 — Desfășurare, latura de vest
- 2 — Secțiune cu dublă orientare a blocurilor 4, 5, 6, 7, 8 și a blocului 1; 4 tronsoane. Autori, arhitecții Cristina Oancea, Rodica Găleşanu
- 3 — Vedere a blocurilor 5, 6, 7, 8
- 4 — Blocul 11 și restaurantul «Mărășești»
- 5 — Secțiune a blocului 11. Autor, arh. Consuela Niculescu
- 6 — Blocul 11, fațada de pe magistrală

locuințe, iar dispensarul să se amplaseze în spatele blocului 1 refolosindu-se un proiect tip I.P.B. Pentru cinematograful prevăzut în acest ansamblu a fost întocmit un proiect refolosind planurile sălii cinematografului « Flamura » de pe șos. Giurgiului.

În urma recomandării arhitectului-șef al orașului și aprobării C.S.C.A.S., blocul 11 — care fusese proiectat ca o lamă dublă decalată, cu 15 și 17 etaje — a fost executat pe baza proiectului aplicat în piața 1 Mai, redus la o înălțime de parter și 10 etaje.

Proiectul de ansamblu, în forma sa definitivă proiectată de I.P.C.M.C., a folosit trei tipuri de blocuri: tipul cu simplă orientare (blocurile 2, 3a, 3b, 3c, 9—10), tipul cu dublă orientare (blocurile 1, 4, 5, 6, 7, 8) și blocul turn (11).

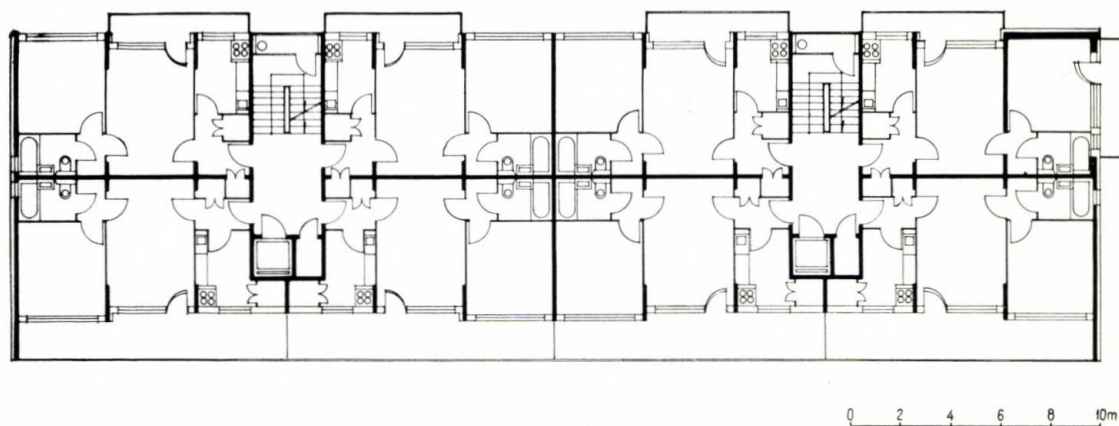
Blocul 1 are parterul ocupat cu magazine pentru produse alimentare și este construit cu mezanin și 8 etaje, totalizând 136 apartamente cu 2 și 3 camere.

Blocul 2 (160 apartamente) are de asemenea parterul ocupat cu magazine și aceeași înălțime ca și blocul 1. Caracterul deosebit al acestui bloc îl constituie magazinele cu vitrine pe ambele laturi, lucru care dă parterului o anumită transparență.

Prin suprimarea rațională a unor puncte în vederea eliberării unui spațiu cât mai mare pentru magazine, stâlpii de beton armat de la parter sînt de secțiune variabilă, ceea ce a condus la forme interesante.

Blocul 3a (53 apartamente, cu magazine la parter), magazinul independent 3a—3b și cinematograful nu au fost executate pînă în prezent, deoarece, în urma unor săpături făcute de Comisia monumentelor istorice, s-a constatat că pe amplasamentul lor se află un osuar al ostașilor care au luptat în acest loc sub Leon Vodă în bătălia dată împotriva lui Matei Basarab. Din această pricină,

- 1 — Secțiune cu simplă orientare a blocurilor 2, 3a, 3b, 3c, 9—10.
Autori, arhitecții Sandu Miclescu, Codrea Marinescu, Radu Patrulius
- 2 — Blocul 2, fațadă sud
- 3 — Piața Mărășești — Vedere dinspre vest
- 4 — Vedere parțială a construcțiilor din etapa II-a
- 5 — Fațada posterioară și fațada laterală sud a blocului 2

I 2 | 4
3 | 5

sistematizarea pieței în acest punct este în curs de restudiere, în vederea păstrării acestui loc istoric.

Blocurile 3b (105 apartamente) și 3c (70 apartamente) cu parter și opt etaje au numai locuințe. Între aceste două blocuri este proiectat un magazin independent (3b—3c) care urmează să facă pandant cu magazinul 3a—3b.

Blocurile 4—8 au fost de asemenea destinate numai pentru locuințe și se desfășoară pe 11 niveluri (440 apartamente).

Blocul 9—10 (278 apartamente) în vecinătatea blocului-turn (11) are numai opt etaje și este destinat tot pentru locuințe.

Blocul 11 se desfășoară pe parter și 10 etaje de locuințe (39 apartamente). La parter cuprinde un magazin pentru obiecte de artizanat și un magazin pentru difuzarea presei. Alipit de el se află un restaurant cu braserie pentru 250 persoane și un magazin « Gospodina ».

Ansamblul este deservit de 3 centrale termice provizorii, care urmează a fi transformate în puncte termice în momentul racordării ansamblului la rețeaua de termoficare a orașului.

Acest ansamblu, împreună cu ansamblul realizat în 1960—1961, constituie un tronson de 1 km ce întregeste Magistrala Nord-Sud căreia nu-i mai lipsește decât amor-sarea din Piața Unirii și cea de la Liceul « Gh. Șincai ».

Față de primul tronson al magistralei, în care dispoziția blocurilor a condus la o formulă de stradă-coridor, acest al doilea tronson este rezolvat mai liber, într-un spirit mai nou, cu mari spații verzi care contribuie foarte mult la crearea unui ansamblu agreabil.

Totuși, limitarea blocului-turn la numai 10 etaje este nefavorabilă, el neapărînd de loc ca un element dominant așa cum era necesar să apară fiind un bloc-punct situat în centrul pieței.

Distanța lui prea mare față de blocul 9—10 este de asemenea nefavorabilă, privită dinspre nord.

Prin restudierea blocului 3a, prin mutarea amplasamentului cinematografului și restaurarea bisericii care urmează a se amenaja în muzeu istoric și prin pachetul de arbori din jurul bisericii, îmbogățit, soluția pieței va căpăta o expresie interesantă și agreabilă.

I.P.C.M.C., urmînd a proiecta numai lucrări cu caracter industrial, faza P.E. a proiectului s-a întocmit în cadrul Institutului « Proiect-București », unde a fost transferată — pentru o scurtă perioadă — o parte a colectivului de proiectare din I.P.C.M.C.

Arh. BOGDAN COTARU

Autori: arhitecții Rodica Găleşanu, Codrea Marinescu, Sandu Miculescu, Cristina Oancea, Radu Patrulius

Colaboratori rezistență: inginerii Eleodor Săftoiu (blocul 2 și magazinul independent), Dragoș Badea (restaurant), Mircea Neicu (blocul 1)

Șef atelier și coordonator: arh. Bogdan Cotaru

Șefi de sector: arh. Tiberiu Ricci și ing. Radu Simionescu

Pe parcursul proiectării, colectivul de proiectare a fost ajutat de arhitecții Ștefan Crețoiu, George Polizu și Mario Smigelschi la faza P.A. (I.P.C.M.C. — 1962) și Virgil Nițulescu, George Mularidis, Paul Focșă, Consuela Niculescu, Anca Bilcu, Ruxandra Stamatina, Emilia Faru, Marioara Cremene, Constantin Joja, Elena Băcioiu, la faza P.E. (I.P.B. — 1963).

I.P.B. — I.P.C.M.C.

În cadrul ansamblului Piața Mărășești—Piața Unirii, continuarea a străpungerii Mărășești—Șincai, s-a dat recent în folosință un nou complex comercial.

Punctul de plecare al acestei prezentări este dincolo de criteriile teoretice și opiniile subiective, care au determinat stabilirea programelor și dimensionarea profilelor comerciale, propunându-se a se arăta cum s-au finalizat obiectivele respective, iar nu și de ce ele apar într-o anumită succesiune, ordine de mărime și relație cu spațiile auxiliare.

Primul aspect important îl reprezintă faptul că majoritatea spațiilor comerciale oferite sînt o *rezultantă directă* a planului nivelului curent al secțiunii de locuințe și deci sînt grevate de toate caracteristicile secțiunii utilizate.

Al doilea aspect hotărîtor este determinat de *poziția în cadrul sistematizării* a fiecărei construcții. Au rezultat astfel spații comerciale independente, spații cu posibilitatea amenajării vitrinelor pe două fețe opuse și în fine spații oferind vitrine orientate numai spre frontul principal.

Este de semnalat că realizarea complexului în gîndirea lui inițială a fost împiedicată datorită descoperirilor arheologice, pe locul legat de amintirea unor evenimente istorice de peste două veacuri în urmă. Acest lucru a făcut să nu poată fi realizat un front încheiat pe latura est și sud, în punctul de intersecție a magistralei cu bd. Mărășești.

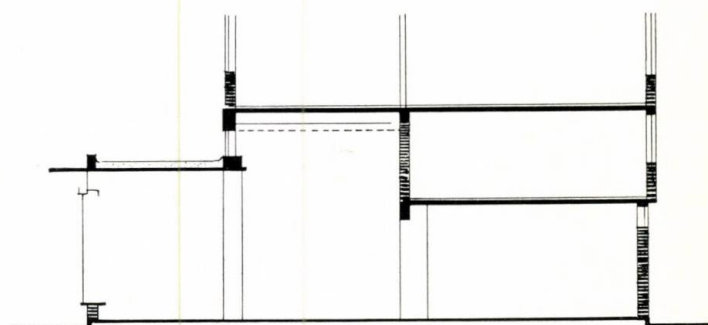
În gîndirea inițială, spațiile comerciale apăreau ca o serie de paralelipede vitrate, amplasate liber pe o mare esplanadă verde, limitată între calea Șerban Vodă și magistrală.

În prima redactare a proiectului de ansamblu, în acord cu sistematizarea I.P.B., bara continuă de

pe magistrala nord-sud

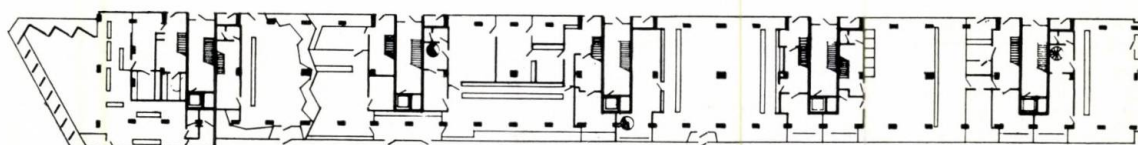
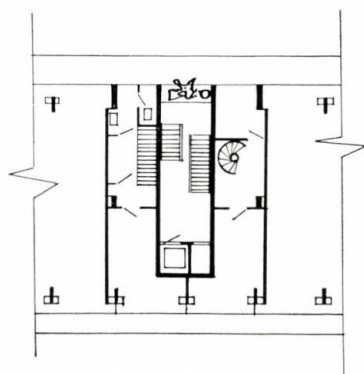
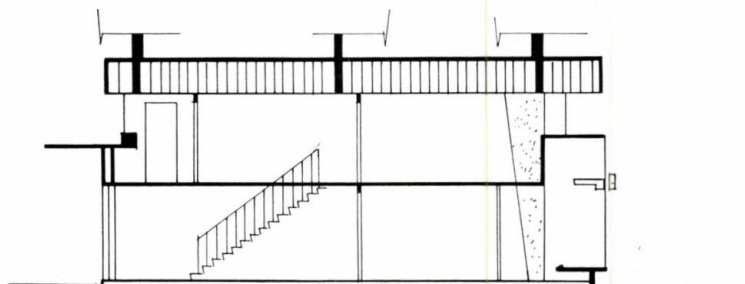
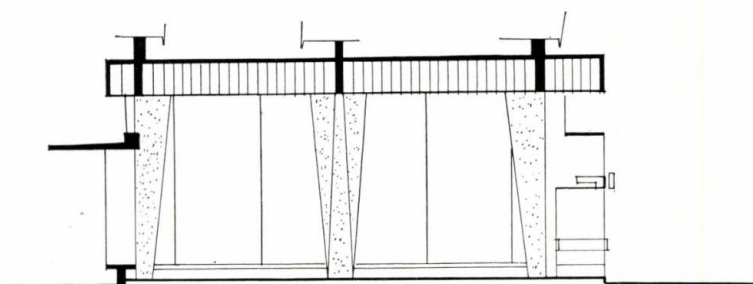
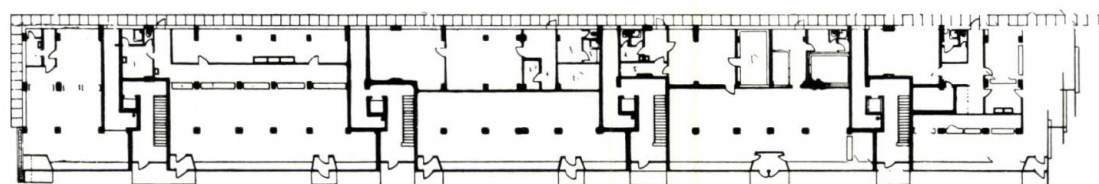
I	3	4
	5	
	6	7
2	8	9

- 1 — Plan de situație — Piața Mă-rășești
A — Restaurant-braserie, B — Magazine bloc 11, C — Magazine bloc 1, D — Ma-gazine bloc 2
- 2 — Restaurantul « Mărășești »
- 3 — Blocul 1 cu magazine la parter
- 4 — Secțiune magazine bloc 1
- 5 — Plan parter — magazine bloc 1
- 6 — Secțiune magazine bloc 2
- 7 — Secțiune anexe magazine bloc 2
- 8 — Mezanin cu anexe magazine bloc 2
- 9 — Plan parter — magazine bloc 2

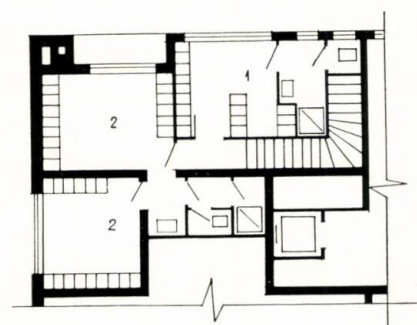
Sală de vânzare

Anexe magazin

I	3	4
2		5

locuințe între accesele citate mai sus avea magazine pe tot frontul la parter, precum și pasaje de circulație.

Această intenție sublinia un contrast necesar cu prima parte a străpungerii (bd. Mărășești—str. Lînăriei) unde, cu tot prospectul generos al bulevardului, s-a realizat în bună parte o arteră « canal », cu locuințe la parter, deci lipsită de animația specifică unui traseu atât de important, fapt care va fi supărător când se va realiza legătura cu Piața Unirii, integrându-se în magistrala principală a orașului. Oricum, intenția sistematizării a fost de a accentua importanța încrucișare a circulațiilor cu construcții avînd partere înalte vitrate, deci la o scară majoră față de traveea locuinței, avantajele decorative ale etalării, jocul luminilor, mișcarea, creînd toate o ambianță atrăgătoare.

Realizarea actuală oferă perspective interesante din toate direcțiile — mai puțin din partea accesului sud (din motivele arătate mai sus) — perspective acuzate prin varietatea tratării de detaliu, care întregesc cadrul circulației pietoniere de-a lungul fronturilor magazinelor.

Unitățile comerciale grupează următoarele funcțiuni:

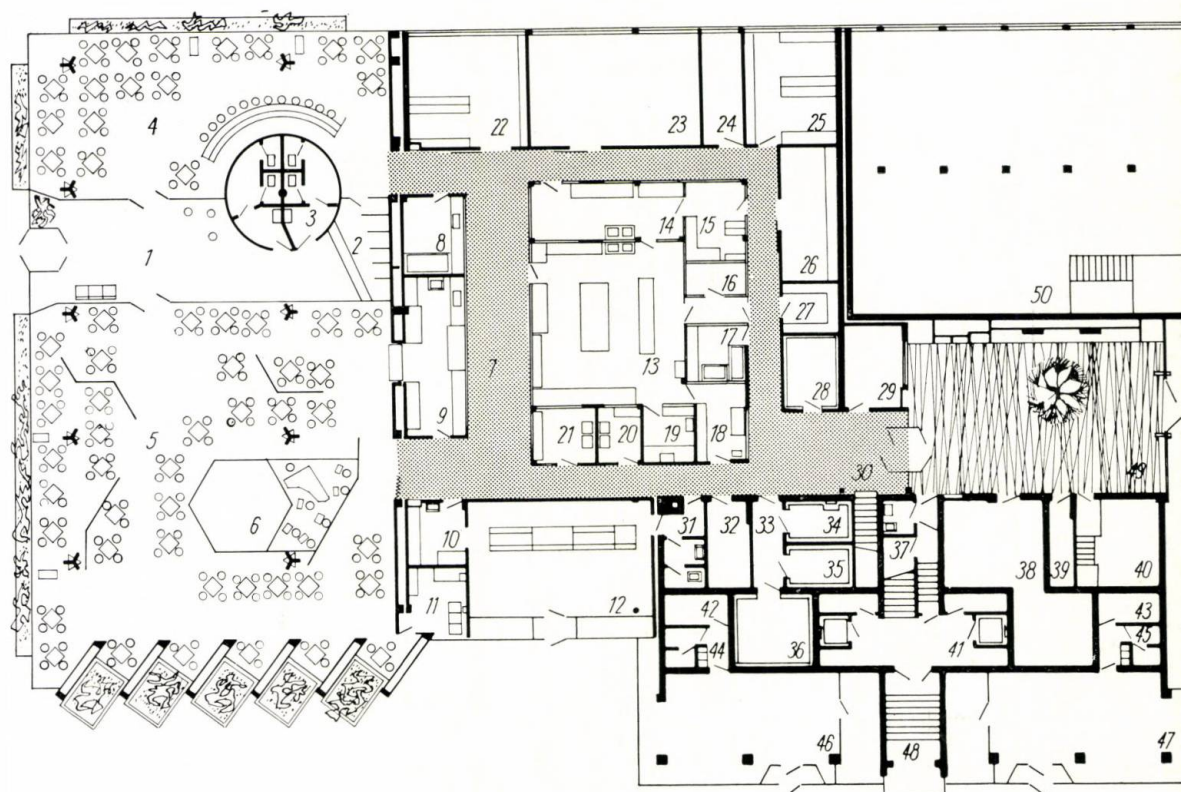
- un restaurant cu braserie (250 locuri) și secție « Gospodina », avînd o mică parte din anexe în blocul 11 (suprafață 1 239 m²);

- la parterul blocului 11, două mici unități: difuzarea presei și artizanat (suprafață 147 m²);

- la parterul blocului 1, un complex legume-fructe, alimentara cu autoservire, magazin carne-mezeluri, magazin produse lactate (suprafață 1 522 m²);

- la parterul blocului 2 apare o succesiune de magazine: cofetărie, florărie, optică-medicală, farmacie, librărie, oficiu P.T.T.R., tutun-loto (suprafață 1 579 m²);

- un magazin de încălțăminte, independent, între blocurile 3 b — 3 c (suprafață 225 m²).

În total, spații de exploatare și anexe însumind o suprafață de 4 712 m².

Deservirile spațiilor comerciale sînt prevăzute printr-o curte de serviciu la restaurant; printr-o alee de serviciu la magazinele blocului 1; direct dinspre calea Șerban Vodă pentru magazinele blocului 2 (pe partea opusă accesului public); prin acces de serviciu la magazinul independent.

Restaurantul constituie cap de perspectivă dinspre accesul nord al pieței, fiind amplasat la încrucișarea celor două artere noi: Magistrala Nord-Sud și bd. Mărășești.

O cutie de sticlă acoperită cu o dală groasă închide volumul interior al holului, braseriei și restaurantului. Un tavan tratat unitar și o pardoseală generală sînt planurile mari care definesc, între arii generos vitrate și peretele transversal est-vest, spațiile celor trei funcțiuni de mai sus, despărțite la rîndul lor prin panotaje de sticlă. Aceste spații interioare sînt îmbogățite cu un cilindru scund, ce conține grupul sanitar, prevăzut inițial a fi placat cu benzi de oglinzi.

Serviciile, care împreună cu ariile de mai sus întregesc rezolvarea partiului în limitele unei suprafețe de 1 239 m², cuprind o bucătărie centrală cu anexe și spații pentru preparări, într-un volum ridicat peste gabaritul sălilor ca să beneficieze de luminare și ventilație crucișe. O parte din anexe sînt adăpostite parțial în parterul și mezaninul blocului-punct, accentul vertical al ansamblului.

De altfel, restaurantul se continuă pe fațada spre magistrală cu magazinele: «Gospodina», difuzarea presei și artizanat, creîndu-se o unitate amplă a vitrinelor.

Peretele transversal est-vest, care separă partea publică de partea serviciilor, a fost inițial gîdit ca un perete tratat decorativ cu o mare lucrare artistică, ce trebuia să se continue și în spatele cilindrului placat cu oglinzi, astfel ca împreună cu tavanul, pardoseala și stîlpii sculpturali să devină un al patrulea element de continuitate al interiorului.

Peretele vitrat al sălii restaurantului este prevăzut cu șase panouri verticale, placate cu ceramică, care pe lîngă faptul că acționează ca brise-soleil, ajută și la crearea a șase nișe terminate cu jardiniere bogat plantate, schimbînd în acest fel, pe latura respectivă, impresia de vastitate a sălii și dîndu-i un caracter mai intim.

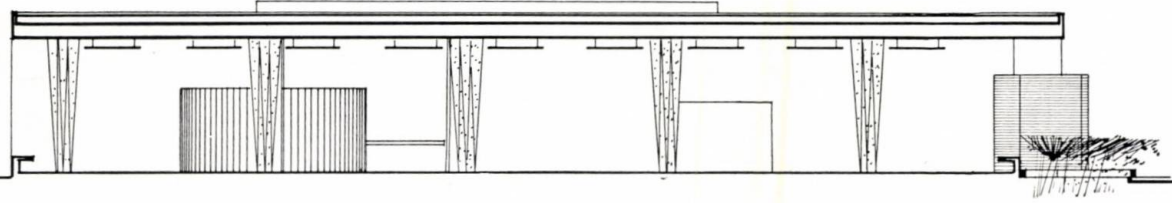
Proiectarea, prin tema dată atelierului-mobilier, a prevăzut de la început un panotaj ușor, scund, menit a realiza o divizare a spațiului și mai multe colțuri mai închise. Nerealizarea acestor prevederi, precum și lipsa lucrărilor de artă, micșorează în final-reușita unei armonii a intențiilor plastice căutate inițial în mod unitar și coerent.

Claritatea plastică care rezultă și din precizia structurii — de altfel foarte elegant rezolvată — a suferit din cauza unor necorespunzătoare transpuneri de detalii (finisaje, materiale, game cromatice) datorite constructorului, ceea ce a depărtat și mai mult realizarea de ambianța dorită.

O dată cu proiectarea fiecărei unități s-a dat o atenție specială și unor detalii menite să creeze o ambianță cît mai interesantă.

Indiferent de aspectul plastic datorat posibilităților de etalare a diverselor exponate, s-a urmărit realizarea unor fronturi generos vitrate, astfel ca magazinele să devină o expoziție văzută printr-o vitrină. Desigur că această concepție a magazinului «de prezentare» poate fi mai bine valorificată atunci cînd construcția dispune de două sau trei laturi libere, ajungîndu-se la cea mai expresivă situație în cazul unui volum complet independent.

Vitrinele înalte au căpătat o subîmpărțire potrivită unui triplu scop: la exterior o simeză de grafică publicitară, la interior masca luminatului etalării și o subliniere a unui spațiu pe care să se concentreze mai bine atenția asupra exponatelor.

1, 5 — Interioare restaurant

2 — Plan restaurant-braserie

1. Hol — 2. Garderobă — 3. 31. Grupuri sanitare — 4. Braserie — 5. Sală restaurant — 6. Ring dans, orchestră — 7. Oficiu — 8. Bar — 9. Bufet, cafeterie, pline — 10. Porționare — 11. Soliști, radioficare — 12. Secția «Gospodina» — 13. Bucătărie caldă — 14. Bucătărie rece — 15. Curățare legume — 16. Bucătar-șef — 17. Curățare pește — 18. Cărmangerie — 19. Grătar — 20. Spălător vase — 21. Spălător veselă — 22. Depozit băuturi — 23. Centrală ventilație — 24. Depozit — 25. Depozit preambalate — 26. Depozit legume — 27. Cămară — 28. Depozit bere — 29. Economat — 30. Primire alimente — 32. Agregate frigorifice — 33. Sas grup frigorific — 34, 35, 36. Camere frigorifice — 37. Anexe bloc locuințe — 38. Depozit ambalate — 39. Depozit pubele — 40. Crematoriu bloc locuințe — 41. Hol bloc locuințe — 42, 43. Depozit magazin — 44, 45. Grup sanitar magazin — 46. Magazin «Difuzarea presei» — 47. Magazin artizanat — 48. Intrare locuințe bloc — 49. Curte serviciu — 50. Centrală termică.

3 — Plan mezanin restaurant

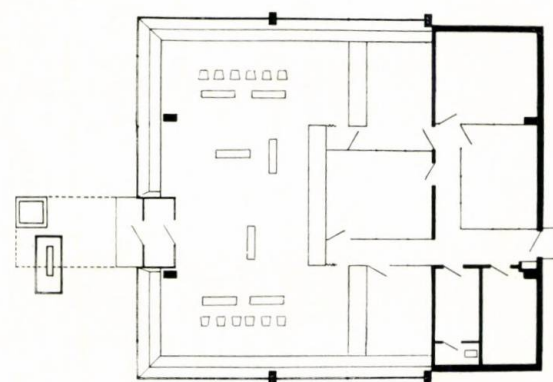
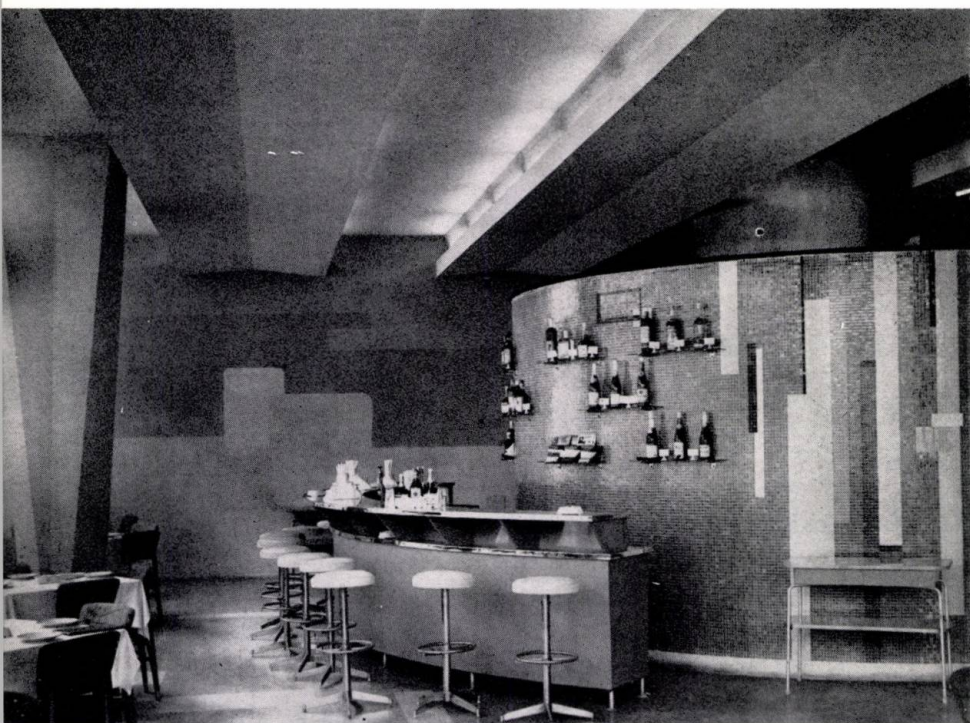
1. Vestiar bărbați — 2. Vestiar femei.

4 — Secțiune restaurant-braserie

- 1 — Interior braserie
- 2 — Holul cu garderoba
- 3 — Cofetăria «Sud»
- 4, 5 — Interioare cofetărie
- 6 — Plan magazin de încălțăminte
- 7 — Secțiune magazin încălțăminte
- 8 — Plan cofetăria «Sud»
- 9 — Vedere a blocurilor construite în etapa a II-a

	3	4	5
I	6	7	8
2			9

Vitrina are un blat scund de marmură care maschează convectoarele; inițial, acest blat era menit să fie prelungit cu pardoseala prin natura tratării acesteia, dar impedimente de ordin economic au schimbat intenția.

De altfel, în ceea ce privește pardoselile și tavanele, ele au fost gândite să ajute la «individualizarea» unităților printr-o variație de detaliu, fără să se piardă nici un moment o serie de trăsături decorative generale.

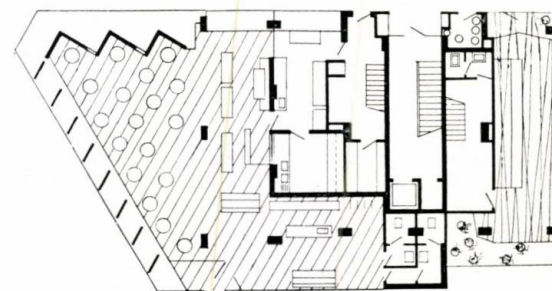
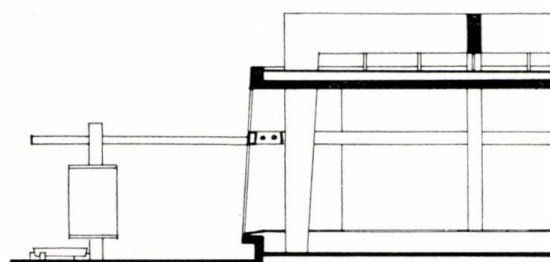
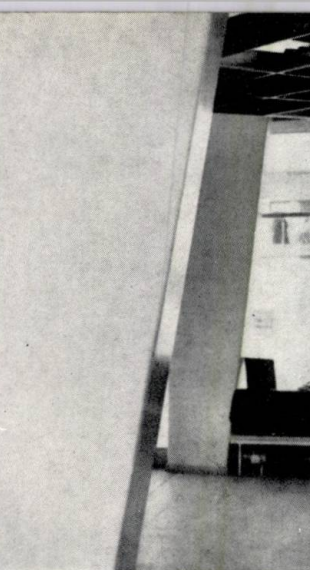
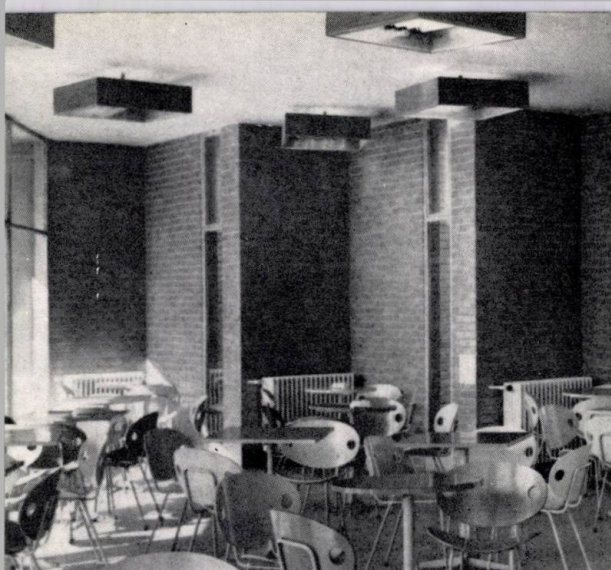
Încă un rapel comun, purtând în același timp o expresivitate proprie, îl constituiau pereții care limitau magazinele în sens transversal și, în fine, încă un factor comun plastic consta în tratarea sculpturală a structurii elastice a parterelor.

O parte din aceste intenții nu a fost dusă pînă la capăt, dintr-o serie de cauze, a căror analiză critică, sintetizînd unele aspecte generale, încercăm a o înfățișa.

În primul rînd se remarcă lipsa unor elemente decorative realizate de artiști plastici: oglinzi de apă, fîntîni murale, sculpturi, chiar și studiul decorativ al unor spații verzi, care să fi realizat o concordanță armonioasă cu arhitectura, o întregire estetică a magazinelor. Această reclamă permanentă care reține pregnant atenția publicului, realizată cu elemente de artă plastică, pare a fi încă rezervată super-magazinelor.

În al doilea rînd, temele unor magazine semănau cu descrierea fidelă a unei unități pe care coordonatorul de specialitate al beneficiarului îl supervizase anterior. Cu alte cuvinte, fiecare beneficiar avea o idee prestabilită, care nu se potrivea întotdeauna cu posibilitățile spațiale oferite și cu relațiile de funcțiuni virtuale; unele cereri veneau chiar în contradicție cu tendințele noi în comerț.

De aceea, considerăm că nu este indicată stabilirea apriorică și categorică a profilului și a relațiilor de vecinătate ale unor unități ce urmează a ocupa spații care, prin ceea ce pot oferi, sînt mai apte a caza cu prioritate unele programe față de altele cerute prin temă.

Diverse schimbări de execuție au transformat sensul și aspectul unor intenții și detalieri. Proiectarea a dezvoltat în amănunt elemente care conlucrau între ele. Modificări făcute în tratarea pardoselilor și a planurilor de lumini, în rezolvarea scafelor, fără consultarea celor direct răspunzători, au dus la apariția unor neconcordanțe între ansamblu și părțile lui. De asemenea, mobilierul și grafica publicitară, o proiectare de specialitate, nu au susținut întotdeauna imaginea inițială arhitecturală, devenind în unele cazuri un domeniu «tabu» chiar proiectanților respectivi ai magazinelor.

Desigur că prin combativitate, intransigență, o bună organizare personală și generală, prin clarificarea în timp util a unor puncte de vedere și antrenarea mai multor factori de răspundere, s-ar fi putut înlătura o parte din neîmplinirile observate.

De altfel, trecerea în revistă a acestor aspecte nu urmărește să diminueze prestigiul nici uneia din părțile angajate în realizarea obiectivelor descrise.

Măsura în care proiectanții au reușit să rezolve varietatea mare a parametrilor situației locale va fi arătată de modul în care ansamblul și obiectele realizate se vor încadra în viața cartierului și vor răspunde necesităților și aspirațiilor locuitorilor lui.

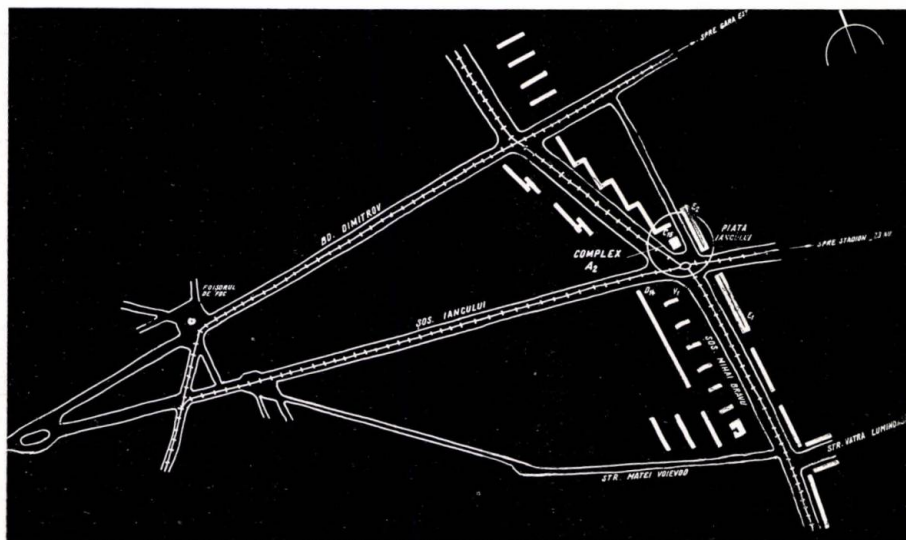
Arh. RADU PATRULIUS

complex comercial în piața iancului bucurești

Autor: arh. Miron Hoffman (șef de proiect)
Colaboratori:
Arhitectură: tehn. arh. Traian Banu
Rezistență: ing. Ștefan Mihăilescu
I.P.B.

Plan de situație

Printre numeroase dotări comerciale ce s-au construit recent pe șos. Mihai Bravu, se numără și complexul comercial nr. 2, amplasat în Piața Iancului (la intersecția dintre șos. Mihai Bravu și șos. Iancului).

Complexul este compus dintr-un restaurant pentru 250 locuri, cu terasă de vară, un magazin alimentar cu autoservire și o secție « Gospodina » cu bucătărie de bloc.

Amplasamentul ales punea o serie de probleme dificile în rezolvarea soluției: spațiu relativ redus pentru o asemenea dotare, în imediata vecinătate a unor blocuri de locuințe (C 16 și E 2), ceea ce a influențat în mare măsură alegerea partiului; construcția trebuind să fie independentă și pe un spațiu circulat intens, delimitat de străzi, cu locuințe în apropiere, nu se putea crea o curte de serviciu pentru aprovizionarea unităților complexului; tratarea volumului trebuia să aibă în vedere, atât perspectiva de pe șos. Mihai Bravu, cât și tratarea arhitecturală a construcțiilor din Piața lanoului.

Soluția aleasă a fost aceea a unei construcții cu un volum simplu, care să devină un punct de interes în arhitectura pieței.

Construcția este amplasată într-un spațiu liber de aproximativ 3 000 m², delimitat de trei străzi. Acest spațiu este prevăzut numai pentru circulația pietoneră, fiind tratat cu dale din mozaic de 50 x 50 cm. O serie de spații verzi evită aspectul monoton și rece ce l-ar putea avea dalajul.

Construcția are două niveluri principale și trei niveluri secundare, dictate de funcțiuni (spații pentru public și spații de serviciu și depozitare).

Diferența de nivel rezultată din introducerea mezaninului este recuperată de dimensionarea sălilor destinate publicului (5.30 m. respectiv 4.50 m înălțime liberă).

La parter este amplasat magazinul alimentar cu autoservire, «Gospodina» și bucătăria de bloc. Sala de vânzare a magazinului alimentar cu autoservire ocupă un spațiu de 220 m², compartimentarea celor două raioane făcându-se prin mobilier.

Finisajele alese sînt: pardoseli din marmură «opus incertum», pereți cu vinacet și parțial faianță, plafon cu ulei mățuit.

Illuminatul este combinat, în plafon fiind prevăzute cupe pentru iluminat incandescent, iar la un nivel intermediar în sace, dispuse pe conturul plafonului, tuburi fluorescente.

Magazinelor « Gospodina » și bucătăria de bloc au aceleași finisaje, ocupînd însă un spațiu mai mic (aproximativ 50 m² spațiu de vînzare și un mic oficiu).

Restaurantul este dispus pe două niveluri, recepția făcându-se la parter, pe latura din piață a construcției, sala fiind amplasată la etaj și orientată către cel mai interesant punct al terenului: perspectiva dinspre Piața lancelui spre sos. Mihai Bravu.

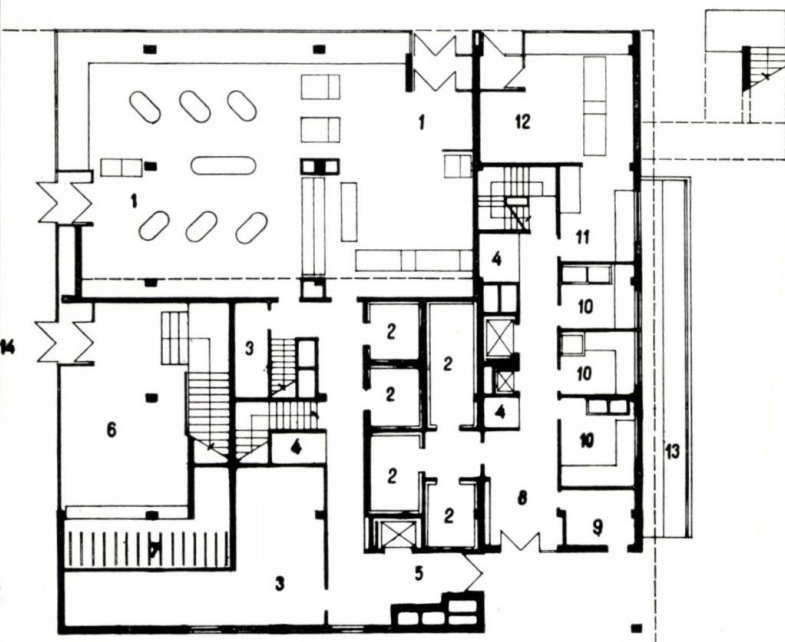
Din holul cu garderobă, accesul se face pe o scară deschisă, care anunță sala de la etaj.

Sala este dreptunghiulară, vitrată pe trei părți, oferind o vizibilitate totală din interior.

Pe parcursul proiectării s-a studiat compartimentarea acestui spațiu în două sau mai multe săli mai mici, dar aceste soluții prezentau în afara unui avantaj relativ de intimitate, o serie de dificultăți: soluționarea nesatisfăcătoare a circulațiilor, depășirea prețului plafon, din cauza unor spații pierdute rezultate, tratarea neunitară a fatadelor.

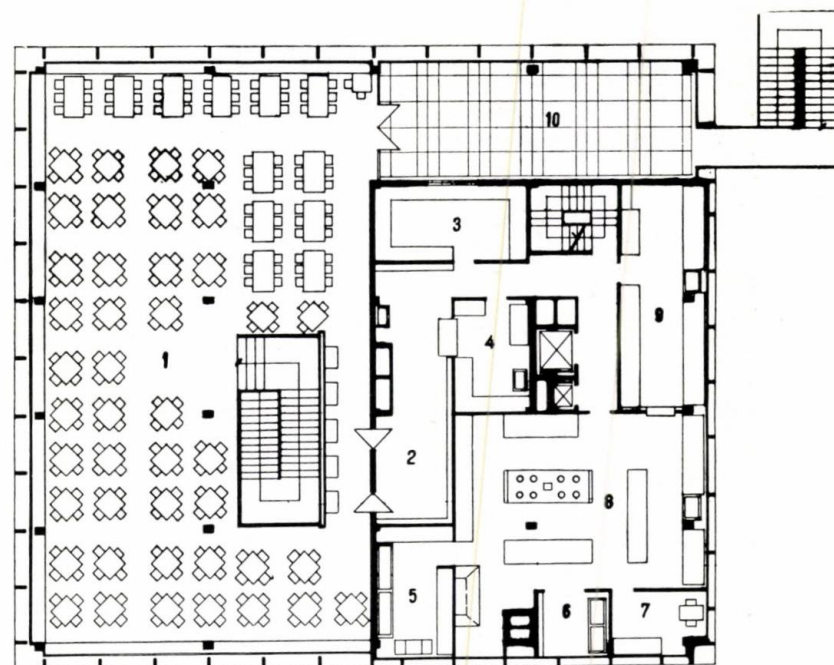
Separarea sălii, de oficiu, se face printr-un zid, din caja scării, ce « ascunde » coridorul către oficiu și care este tratat cu un motiv geometric în sgraffito, într-un terasit verde.

Finisajele aiese în sală sînt: pardoseala din marmură neagră, la stîlpi și scara de acces marmură de Căprior, peretele cu tempera în ocru muștar deschis, scaunele tapisate cu culori diverse. Alegerea acestor finisaje face ca sala să capete o tratare variată și caldă.

Plan etaj

1. Sală restaurant — 2. Oficii — 3. Bar — 4. Bufet-cafea — 5. Spălător veselă — 6. Spălător vase bucătărie — 7. Bucătar-șef — 8. Bucătărie caldă — 9. Bucătărie rece — 10. Terasă acoperită

Plan parter

1. Magazin alimentară — 2. Camere frigorifice — 3. Depozit magazin — 4. Agregat frigorific — 5. Recepție magazin — 6. Hol restaurant — 7. Garderobă — 8. Recepție restaurant — 9. Cameră deșeuri — 10. Camere preparări — 11. Oficiu — 12. Secția «Gospodina» — 13. Rampă acces depozite subsol — 14. Portic

Vedere de ansamblu

Detaliu de fațadă

Iluminatul sălii a făcut obiectul unui studiu special, deoarece trebuia rezolvat simultan, atât iluminatul obișnuit, cât și cel « festiv », menit a-i sublinia prezența noaptea, avîndu-se în vedere poziția favorabilă a amplasamentului.

Aceste două obiective sînt soluționate prin amplasarea unei frize continue de contur, din tuburi fluorescente, în srafe, care dirijează lumina pe tavan, obținîndu-se un efect de transparentă spațială.

În sală, iluminatul este completat cu o serie de corpuri de iluminat incandescent, pe tavan. Aceste corpuri sînt confecționate din metal de formă cilindrică, degajate la 5 cm de planul tavanului. Astfel se realizează o iluminare dublă (directă și indirectă), obținîndu-se un efect pe tavan de « strălucire stelară », efect sesizabil și din exterior.

Pentru sezonul calduros s-a prevăzut și o terasă acoperită, amplasată pe latura clădirii dinspre șos. Mihai Bravu, legată cu exteriorul prin intermediul unei scări degajate de construcție.

Pe timp calduros, sala poate deveni un spațiu deschis parțial, prin desfacerea unor porțiuni din vitrina metalică.

Pe același nivel se află oficiul și anexele: bufetul, barul, spălătorul de veselă, bucătăria rece și cea caldă.

Recepția produselor se face la parter unde sînt amplasate camerele frig rifice și camerele de tranșare. Bucătăriile și preparările au orientare nord. Depozitele sînt amplasate la subsol, la care se accede fie cu un ascensor-marfă, fie direct din exterior, printr-o pantă comodă, soluție ce elimină curtea de serviciu.

Anexele personalului de serviciu se află amplasate la nivel mezanin. Transportul pe verticală al produselor din depozit spre bucătării și bar, iar înapoi către secția « Gospodina » și bucătăria de bloc, se face cu ajutorul a două ascensoare: de 100 kg și respectiv 500 kg.

Restaurantul dispune de o centrală proprie de ventilație, care ventilează mecanic aerul din hol, sală și oficiu cu anexele sale. Iarna, aerul filtrat este umidificat și încălzit.

În bucătărie s-a renunțat la obișnuita hotă de deasupra plitei — care se transformă în depozit de grăsime și fum — ventilația făcîndu-se direct la gurile de absorbție din tavan. Sistemul dă rezultate foarte bune, dovedind încăodată că unele rezolvări tradiționale, atunci cînd există alte soluții mai bune, pot fi înlocuite.

Sistemul de rezistență al construcției constă din cadre de beton armat, cu contravînturi antisismice, din membrane de beton armat, la interior.

Prin natura volumului simplu, precum și prin specificul cadrului arhitectural, fațadele trebuiau să-și capete o tratare liniștită, unitară, subliniindu-se totuși cele două niveluri.

În același timp, ca unicat, lucrarea trebuia să capete o notă viguroasă, pentru a nu lăsa această construcție, importantă ca amplasament, în anonim.

Altă problemă era găsirea unor mijloace de protecție contra razelor solare, sala restaurantului fiind orientată la est, sud și vest.

Ca tratare, cele două niveluri au fost exprimate distinct, separația dintre ele făcîndu-se cu un bandou, puternic exprimat. Parterul este tratat vitrat spre piață, intrările în restaurant și magazin fiind anunțate de un portic.

Etajul este acuzat pe toată înălțimea și pe tot perimetrul său, de un ritm egal de brise-soleil-uri, realizate din lamele de beton armat, pe adîncime de 40 cm, degajate de planul tîmplăriei.

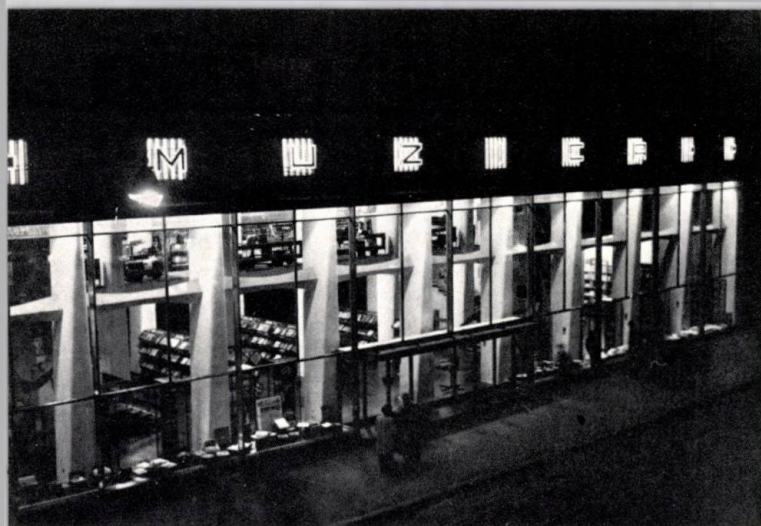
Prin tratarea viguroasă a elementelor majore, pe fațade, într-un ritm egal, s-a căutat să se imprime construcției o notă de vitalitate, realizîndu-se totodată un caracter unitar.

Din păcate, în ceea ce privește amenajările exterioare, intențiile proiectantului nu au fost executate decît parțial din cauza unei poziții rigide, regretabile, a constructorului. Execuția lucrării este îngrijită, în mare măsură de bună calitate.

Arh. MIRON HOFFMAN

Fațadă laterală

arhitectura și decorația magazinului «muzica» bucurești

Fațada-vitrină

I. arhitectura

Autori: arhitecții Vasile Cantuniari, Edgar Walter,
ing. Eleodor Săftoiu
I.P.C.M.C.

În cadrul lucrărilor etapei a doua a ansamblului din jurul Pieței Sălii Palatului R.P.R., I.P.C.M.C. a elaborat printre altele și proiectul blocului 18 A din calea Victoriei.

Prin tema dată s-a cerut ca la parterul construcției să se prevadă un magazin pentru instrumente, partituri, discuri și aparate de audiție muzicală, care să facă parte din complexul de editură și difuzare « Muzica » al Uniunii compozitorilor din R.P.R.

În scopul unei raționale utilizări a terenului — cu denivelare pronunțată spre str. Cîmpineanu — cit și pentru crearea unui volum dominant exprimat ca atare în fațadă, studiile întocmite pentru magazinul « Muzica » au dus la un partiu distribuit pe 3 niveluri și anume: subsol, ce devine parter spre curtea interioară, parter spre calea Victoriei și supantă parțială.

La subsol au fost amplasate depozitele de instrumente, aparate muzicale și discuri, birourile administrației, grupurile sanitare, precum și o mică sală de audiție și prezentare a ultimelor noutăți muzicale înregistrate pe discuri și benzi de magnetofon.

La parter au fost prevăzute standurile de vânzare și prezentare a discurilor, instrumentelor și aparatelor de audiție muzicală. La supantă — la care se accede prin două scări realizate cu trepte libere, fără contratrepte — a fost prevăzut spațiul necesar prezentării și vânzării partiturilor și literaturii muzicale.

De la parter se poate accede direct printr-o scară la sala de audiții amplasată la subsol.

Parterul, împreună cu supanta — retrasă de la fațadă pentru a nu subîmpărți înălțimea dominantă a peretelui-vitrină — constituie magazinul propriu-zis.

Ideea principală urmărită de proiectanți și exprimată în partiul ales a fost aceea de a crea un magazin-vitrină pentru ca trecătorul să poată cuprinde cu vederea întregul volum al magazinului și, în mare, conținutul lui.

Această idee s-a bazat pe scopul complex al unității « Muzica », care nu are numai un caracter pur comercial, ci și unul de culturalizare și propagandă.

Pentru crearea unei plastici interioare adecvate, proiectanții părții de arhitectură au avut în vedere realizarea unor plinuri de zidărie, sesizabile și din afara magazinului, cu scopul de a fi decorate. Aceste plinuri îmbracă cele două case ale scării și liftului, care asigură circulația pe verticală la apartamentele blocului.

Pe aceeași idee de îmbinare a utilului cu frumosul, a fost realizată și structura de rezistență — stâlpi și grinzi din beton armat, a căror formă sculpturală, cu secțiune variabilă, rezultă și din variația diagramei momentelor.

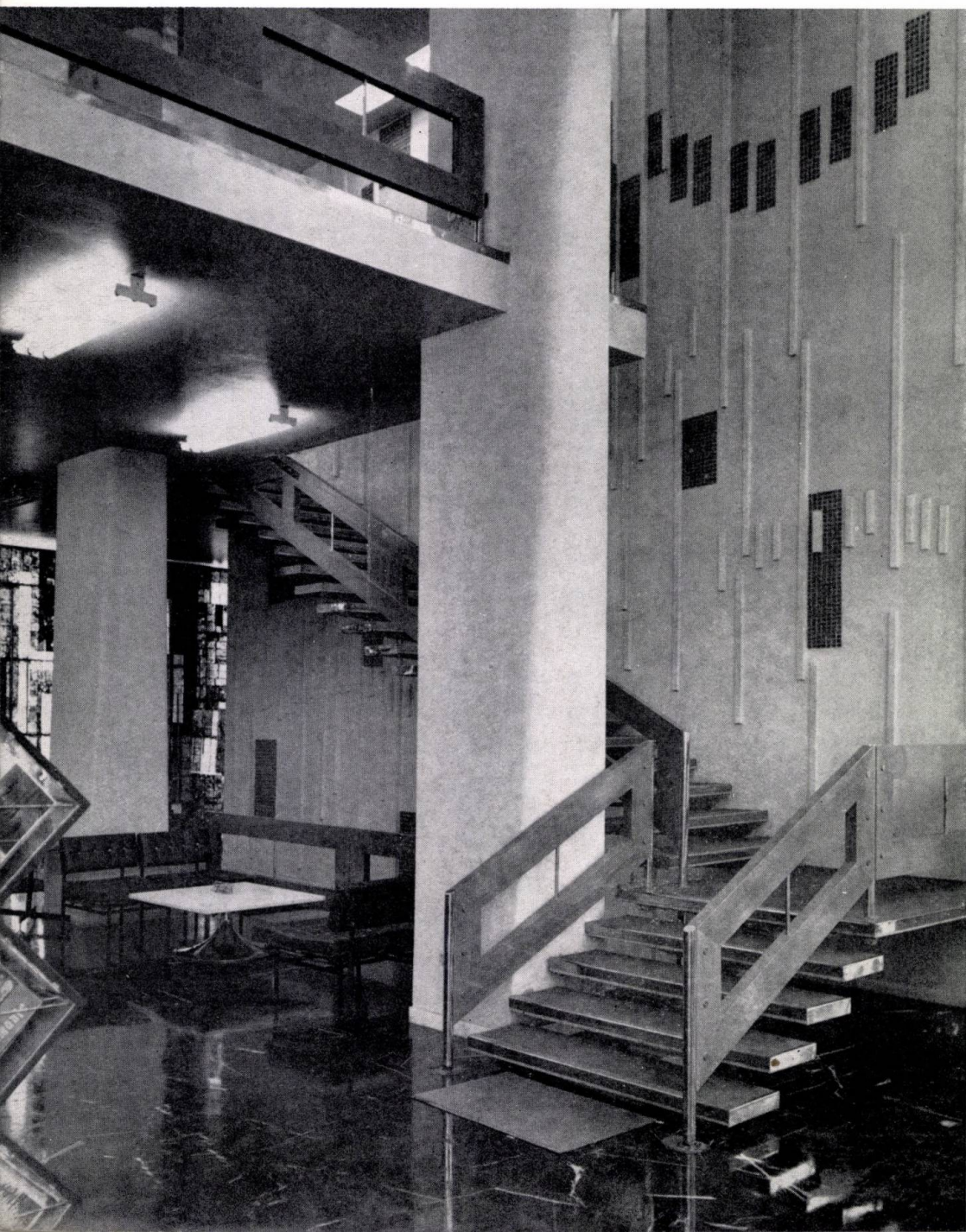
Vitrina, concepută ca un perete de sticlă din plafon și pînă în pardoseală, fără podium, cu o subîmpărțire generoasă din profile constructive de secțiuni minime îmbrăcate în tablă inox, constituie un element pregnant de arhitectură.

Acest mod de rezolvare a vitrinei creează o legătură strînsă între exterior și interior, eliminînd în mare măsură impresia de separare dintre magazin și stradă.

Detaliu de scară

Scara de acces spre nivelul superior

Proiectarea acestui element deosebit de important, atît pentru plastica exterioră a construcției, cît și pentru crearea unor condiții optime ambianței spațiului interior, se bazează pe o concepție de rezolvare contemporană, eliminînd ideea depășită a vitrinei închise și cu parapet.

Proiectul de arhitectură a cuprins și următoarele finisaje interioare: pardoseala realizată din marmură neagră, în contrast cu stîlpii îmbrăcați cu tencuială — praf de piatră — de culoare deschisă; plafoanele în glet de ipsos lucios, cu scafe în lungul vitrinei și plane în restul magazinului; distribuția corpurilor de iluminat, adecvată unui astfel de magazin în scopul satisfacerii atît din punct de vedere funcțional cît și estetic.

Prin rezolvarea partiului, impus de program cît și de anumite elemente constructive legate de complexitatea întregului volum realizat — magazin și apartamente de locuit — precum și prin tratarea vitrinei și a finisajelor descrise, proiectanții părții de arhitectură au oferit colectivului însărcinat cu decorația interioară și mobilierul posibilitatea afirmării în mod amplu a artelor plastice în scopul creării unei reușite ambianțe generale, specifice acestui magazin.

★

La decorația interioară a magazinului, realizată de colectivul « Fondului plastic », se remarcă în mod cu totul deosebit tratarea reușită a supantei, prin dozarea rațională a elementelor de plastică interioară. De asemenea, printre elementele de decorație și mobilier, de bună inspirație, trebuie relevate tonetele, mobilierul supantei și, în special, vitraliul care constituie peretele de fund al magazinului.

Apreciem totuși că există și unele deficiențe de compoziție în ceea ce privește tratarea decorației, care se caracterizează printr-o supraabundență de elemente plastice. Multitudinea acestora — vitralii, mozaicuri, decorație murală, echisoane metalice etc. — deformează în oarecare măsură ideea partiului, a cărui tendință fusese să creeze un volum interior în care elementele de arhitectură să fie puse în valoare și nu concurate de cele de decorație.

Balustrada scăriilor de acces la supantă apare greoaie și oarecum străină de modul în care au fost rezolvate treptele.

Mobilierul — în general interesant conceput — nu este nici el lipsit de unele deficiențe. Astfel, rastelele pentru discuri apar prea înalte, fapt care dă senzația de fragmentare a volumului parterului.

Prin cromatica dominantă — în special la mobilă — de culoare închisă, nu se obține o ambianță corespunzătoare unei unități al cărei caracter complex l-am relevat.

În ansamblu însă, magazinul « Muzica » constituie o reușită, un mod nou de a privi rezolvarea unui program de unitate comercială.

Arh. MIRCEA ENESCU

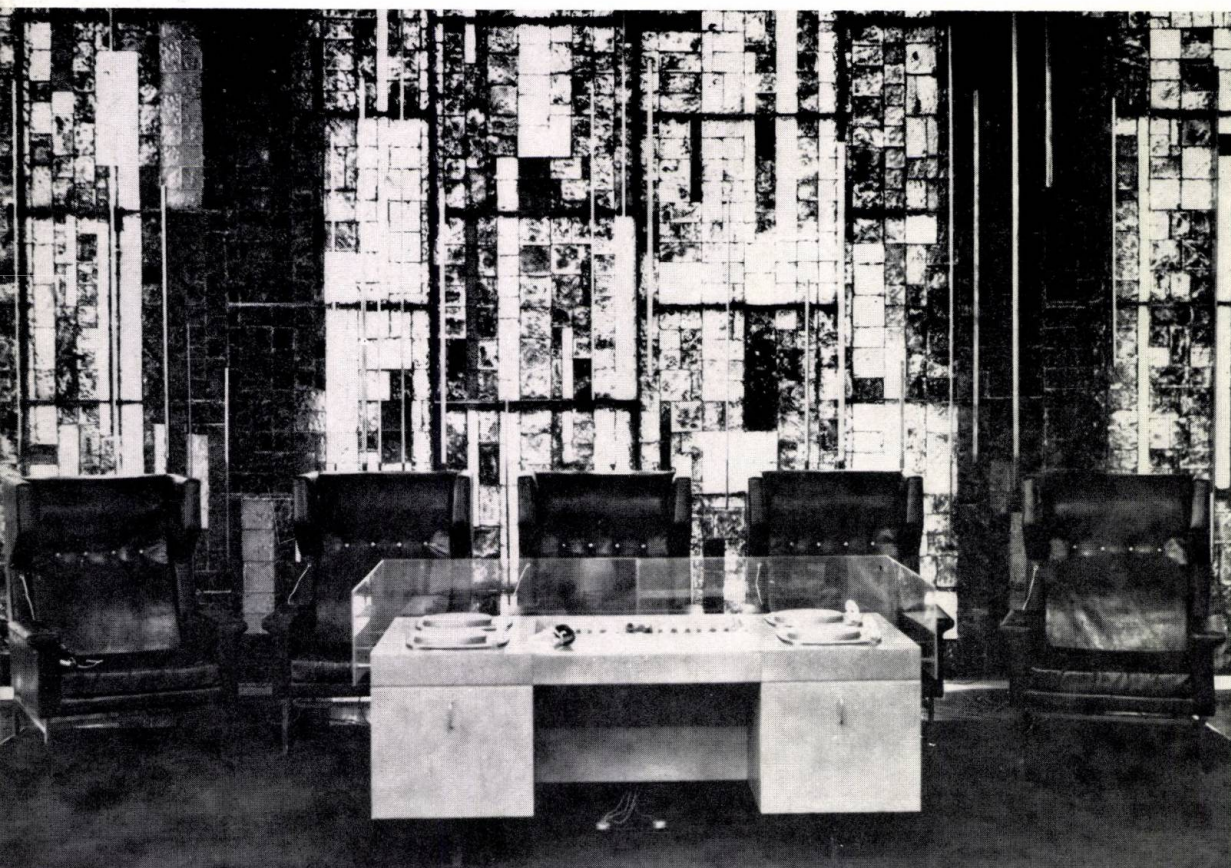

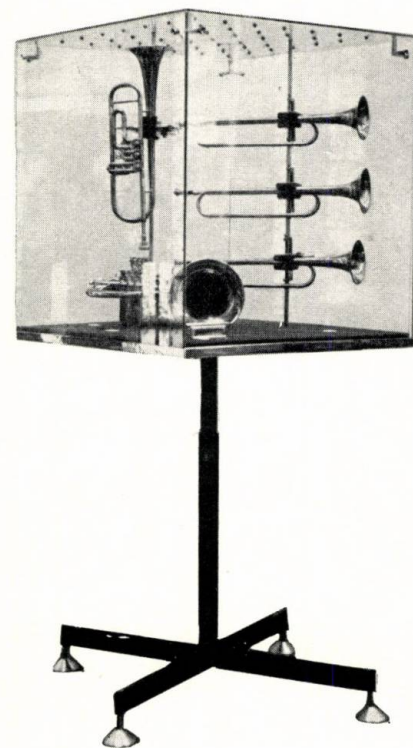
Standul-expoziție al secției de vânzare a discurilor

II. Decorația interioară

Spațiu pentru audiții de discuri

Vitrină pentru expunerea instrumentelor muzicale

Proiect general de decorație: Ion Oroveanu, arh. Mircea Coradino

Vitrălin: Ion Oroveanu, Vlad Niculescu

Mozaicuri: Virgil Almășanu, Ion Bițan, Patriciu Mateescu, Ion Nicodim, Vlad Niculescu, Ion Oroveanu

Mobilier: arhitecții Mircea Coradino, Cornel Dimos, Radu Crăiniceanu

Fondul Plastic

Poziția în cadrul orașului precum și suprafața rezervată acestui magazin — care depășește atât suprafața curentă a magazinelor din imobilele vechi, cât și a celor din noile blocuri de locuințe — creau de la bun început condiții favorabile proiectării unui magazin de muzică cu o nouă ținută.

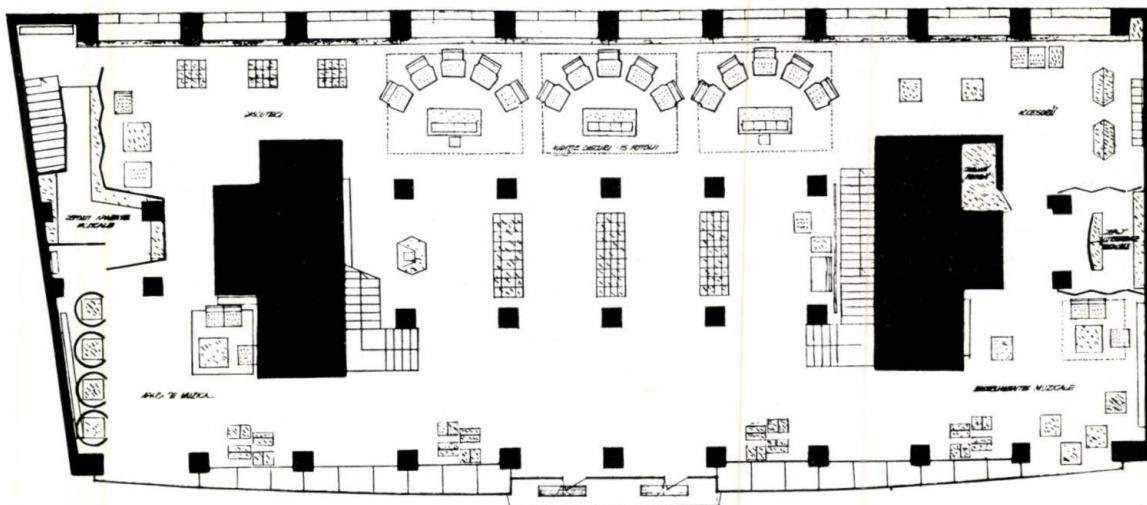
Decorația interioară a magazinului « Muzica », dat fiind caracterul de unicat și de magazin de prezentare pe care îl impunea tema, trebuia să depășească obișnuitele metode întrebuintate la magazinele cu caracter pur comercial, la care deseori soluțiile adoptate se axează exclusiv pe considerente de practică comercială, iar decorația nu depășește stilul pe care l-am putea numi « vitrinier ». În acest caz, se cerea o soluție favorabilă « întâlnirii publicului cu muzica ». Desigur instrumentele, discurile, partiturile prin ele însele înseamnă nenumărate « întâlniri cu muzica », însă crearea unei atmosfere de ansamblu, care să susțină atmosfera generală a unui astfel de magazin, trebuia să găsească alte mijloace.

Exista de la bun început circumstanța favorabilă pentru proiectanții generali de decorație de a avea de a face cu un local în construcție în care puteau, cum este normal, să ceară realizarea finisajelor dorite.

În cadrul magazinului, fiecărei ramuri de vânzare i s-a creat un sistem specific de prezentare și vânzare. Astfel, pentru vânzarea discurilor a fost imaginată o formulă nouă care demonstrează, poate în felul cel mai elocvent, metodele folosite la realizarea acestui magazin. Discurile pot fi audiate la cască sau la un difuzor disimulat în spătarul fotoliului (vechiul sistem de audiție

la cabină, fără casă, fiind de domeniul trecutului, desfacerea discului cunoscînd astăzi o altă frecvență și intensitate). Acest sistem, care reprezintă o bună metodă comercială și un nivel ridicat de deservire nu putea da satisfacție în cadrul unui magazin conceput după principii vechi, desuete. Accesul către raionul de vînzare a discurilor (care ocupă spațiul central al nivelului inferior al magazinului) se face direct de la intrare. În prima parte se află rafturile-expoziție cu discuri. Aceste rafturi formează o grupare de cutii transparente, susținute de un schelet metalic, în care discurile sînt așezate pe muchie. Cutiile sînt închise cu clape, de asemenea transparente, care au pereții dubli și în care se pot introduce plicurile cu plăci destinate expoziției. Traversînd spațiul cu rafturi, cumpărătorul se poate astfel informa cu ușurință asupra discurilor din raion, chiar înainte de a cerceta cataloagele. În acest fel există posibilitatea expunerii la vedere a cca. 300 de mape cu discuri.

Pentru audiția discurilor sînt puse la dispoziția cumpărătorilor fotolii confortabile, grupate în evantai în jurul

Plan parter

Spațiul de la parter pentru audiții la combină

combinelor de retransmisie. Desigur că în acest fel audia presupune un timp mai mare decât în mod obișnuit, necesar însă pentru convingerea cumpărătorilor.

Raionul pentru vânzarea partiturilor și a lucrărilor de muzicologie a fost amenajat într-un mare spațiu la nivelul superior al magazinului (accesul făcându-se prin intermediul a două scări simetrice).

Principiul adoptat în concepția întregului magazin—în sensul ocupării lui prin mobilare în suprafață și nu perimetric— a dus la soluții originale de mobilier și la o ocupare mai judicioasă a spațiului. Prin adoptarea partiului mobilierului liber, folosit pentru depozitarea și expunerea discurilor de la parter, proiectarea librăriei părăsește binecunoscutele rafturi adosate la pereți și, instalându-se în mijlocul spațiului ce i-a fost destinat, folosește pentru depozit și expunere un tip de mobilier conceput special, amplasat sub formă de insule hexagonale, alcătuite din câte două tonete conjugate.

Întreg spațiul etajului, care în afară de librărie mai cuprinde o expoziție de instrumente populare, un spațiu înzestrat cu panouri și vitrine pentru expoziții periodice de popularizare și un spațiu pentru descifrat partiturile muzicale— condiționat acustic— este conceput ca un mare salon, el urmînd a sluji în afara sarcinilor comerciale și la o serie de manifestări de ordin cultural, precum întâlniri ale compozitorilor cu marele public, prezentări de noi lucrări muzicale etc.

Sala de la nivelul superior

Mozaic din sala de la nivelul superior

Instrumentele muzicale alese de cumpărător pot fi încercate în spații-cabine, disimulate în spatele unor paravane care închid depozitul de mină al acestor instrumente. Paravanele au fost necesare întrucît această depozitare nu se poate face la vedere, dat fiind marea diversitate de instrumente cu ambalaje voluminoase inestetice.

Sectoarele de vânzare propriu-zise sînt completate de numeroase vitrine de expunere a obiectelor ce pot fi cumpărate în magazin; grupuri de fotolii cu mese alcătuiesc locuri pentru consultarea cataloagelor, pentru așteptare, discuții etc.

Sala de audii de la subsol cu o capacitate de 80 locuri a fost condiționată fonic și înzestrată cu instalație de transmitere de calitate atît a discurilor normale, cît și a celor stereofonice.

Ne aflăm astfel în fața unor noi organizări în materie de magazin de muzică, bazate pe o concepție originală de «vînzare deschisă» a discului, confortabilă, cu spații suficiente pentru încercarea instrumentelor, cu desfășurări ample ale perimetrelor de vânzare în cazul partiturilor. În cazul magazinelor mai vechi lipsesc tocmai aceste spații complementare vînzării, locurile de audii, tratarea spațiului de ascultare a discului ca un mare salon de audii, grupurile de fotolii pentru discuții și consultarea cataloagelor. Toate compun un ansamblu plăcut și funcțional eficace, spre deosebire de rigidul loc de vânzare și teigheaua tradițională a magazinelor.

Poate ca ideea inițială, de a trata spațiul destinat magazinului ca unitate, să sufere din cauza structurii constructive a imobilului; stîlpii de susținere sînt cu secțiuni foarte mari, traveea are o deschidere relativ mică. Autorii clădirii au căutat să remedieze dezavantajele acestei structuri încercînd o tratare atît constructivă cît și plastică a stîlpilor, fără însă a îmbunătăți prea mult efectul inițial de fragmentare a spațiului. Existența celor două volume care cuprind circulațiile verticale ale imobilului au îngreunat de asemenea rezolvarea distribuției spațiilor din cadrul magazinului.

Cu toate aceste dificultăți, spațiile — în ciuda unor îngustimi preexistente — se articulează cu spontaneitate și prin soluțiile adoptate creează impresia unui spațiu continuu, curgător, în care delimitările nu sînt rigide și apar numai ca niște paravane cu caracter tranzitoriu și mobil.

Un rol deosebit în accentuarea spațialității magazinului îl constituie vitrina amplă și cu o subîmpărțire generoasă, care creează o legătură strînsă între exterior și interior. Lipsa parapetului vitrinei, eliminarea concepției vitrinei cu podium, care este un anacronism, și adoptarea peretelui din sticlă, din plafon pînă în pardosea, contribuie la ameliorarea condițiilor ambianței spațiale a magazinului.

O altă trăsătură caracteristică a noului magazin o constituie lucrările de artă decorativă care completează intențiile de realizare spațială a organizării magazinului. În cazul proiectului magazinului

Sala de la nivelul superior

« Muzica » a existat o legătură strînsă între artiști și proiectanți. Această legătură se ilustrează și prin faptul că unul din proiectanții generali ai decorației este autor al vitraliului de la parterul magazinului.

Este evident faptul că, o dată cu accentuata diviziune a muncii în proiectarea modernă, caracterul elementelor strict decorative se înstrăinează de cel al ambianței generale create de realități mai apropiate tehnicii, urmînd fiecare un drum și metode diferite. O cale spre reintegrarea artelor plastice este tocmai aceea de a crea colective care prin metodele de lucru să reușească să stabilească o linie comună de conduită, o logică legată de aceleași realități și de aceleași obiective. Acest fapt explică reușita marelui vitraliu de la nivelul inferior al magazinului, executat din blocuri de sticlă colorată și care, prin tratarea lui, sustine tocmai ideea continuității spațiului magazinului, formînd parcă un fundal pentru întreaga compoziție, el fiind văzut de la bun început, de la intrare, și reîntîlnit de multe ori în parcurgerea nivelului inferior al magazinului.

Desigur, cele două volume care contin circulațiile verticale ale întregii clădiri puneau o problemă dificilă de estetică, iar soluția trebuia găsită în domeniul decorativ (luînd cuvîntul în sensul lui tradițional), adică de ameliorare prin efecte de ornamentare. Acest fapt a dus la soluția ca cele două volume să cuprindă majoritatea mozaicurilor și lucrărilor artistice, tratare ce îmbunătățește calitatea spațiului, atenuînd unul din marile lui defecte. În anumite cazuri însă, rezolvarea decorativă axată pe tratarea acestor volume a dăunat însăși lucrărilor. Ne referim în special la cele două mozaicuri plasate către frontul magazinului și care ilustrează figural teme legate de muzică (« muzica de mase » și « muzica populară »). Dacă din punct de vedere pur decorativ spațiul cîștigă prin prezența lor pe cele două planuri dinspre fațadă, nu este mai puțin adevărat că din interior aceste compoziții pierd ca individualitate fiind sacrificate, într-un sens, ansamblului, ele fiind greu perceptibile și apreciable ca un tot. Lăsînd la o parte scara personajelor care accentuează acest defect, faptul că nu există suficient recul la interior, pentru a percepe în întregime compoziția, creează o senzație de nedumerire, dînd impresia unei nepotrivite așezări a lucrărilor. De fapt, ideea inițială considera aceste suprafețe perfect sesizabile din exterior, idee bazată pe convingerea că peretele de sticlă al vitrinei creează o comunicare perfectă și intimă între interior și exterior.

În realitate, în timpul zilei, reflexele sticlei fac practic imposibilă perceperea în totalitate a mozaicurilor, efectul fiind mai impresionant seara, cînd magazinul este puternic luminal.

O importantă contribuție au adus-o proiectanții prin indicarea finisajelor interioare, care se îndepărtează de banalul și monotonul finisajelor magazinelor obișnuite.

De asemenea, un aport deosebit l-a avut și mobilierul. O tendință destul de generalizată în crearea mobilierului noilor magazine, restaurante, bufete, este fragilitatea, uneori doar aparentă, a pieselor. Desigur, acest gen de mobilier se inspiră din caracteristica epocii în care posibilitățile tehnice moderne făceau ca multe construcții să pară fragile, în ceea ce privește anumite piese ale lor, în raport cu volumul. Ideile statice și de economie a construcției au fost extinse și mobilelor, care nu urmează mecanic concepțiilor din construcții. O reacțiune evidentă a urmat contra acestei concepții, mobilierul tinzînd să-și recapete independența de metodă și de realizare, cît și menirea de a se exprima cu căldura specifică a interiorului. Aceasta a făcut ca uneori creatorii de mobilier să se inspire din exemple de mobilier mai vechi. În acest sens putem cita din mobilierul magazinului « Muzica » fotoliul mare, destinat audierii discurilor, care reia într-o formă modernă un tip de mobilă devenit clasic. De asemenea, masa de marmură cu picior de alamă reamintește mobilierul de la sfîrșitul secolului trecut.

Arh. RADU CRĂINICANU

considerațiuni asupra concursului pentru clădiri de locuit

Clădirile înalte care se construiesc astăzi în toate țările sînt de regulă imobile administrative și clădiri de locuit.

Clădirile de locuit cu multe niveluri, fie că se amplasează izolat, fie în cadrul unor ansambluri, constituie accente de perspectivă și contrast. De la aceasta, fac excepție clădirile înalte din marile orașe din Apus, unde costul mare al terenurilor impune un regim ridicat de înălțime.

Acest gen de clădiri are prin frecvența sa limitată și prin specificul de așezare un caracter de clădire unicat.

De aceea, proiectanții unor asemenea clădiri au căutat prin mijloacele materiale de care dispuneau și prin limbajul arhitectural propriu fiecăruia să-și exprime personalitatea.

Astfel, pornind de la tehnicismul cartezian, sobru și rece, al lui Mies van der Rohe, exprimat în ansamblul de clădiri de locuit înalte din Chicago, și pînă la iraționala dezarticulare a volumelor construite de Hans Scharoun în ansamblul de locuit de la Stuttgart (fig. 4), arhitecții au acordat o importanță deosebită acestui program.

Volumele se exprimă simplu, paralelipipedic (fig. 1, 5, 6), sau capătă plastică sculpturală (fig. 2, 3, 4). Rezolvarea funcțională grupează un număr mai mare de apartamente în jurul nodului de circulație sau pe un coridor

legat de acest nod. Astfel, rezultă o preocupare de a grupa și restrînge circulațiile la maximum.

În general, se poate reține tendința de grupare intensă a apartamentelor în jurul nodului de circulație, precum și o preocupare pentru realizarea de accente expresive din felul de așezare a acestor apartamente.

Experiența noastră în acest domeniu se limitează la blocul-turn din Piața Palatului R.P.R. (fig. 5) și la blocul din Piața Splaiului (fig. 7), ambele în București.

Concursul organizat la sfîrșitul anului 1964 de Sfatul Popular al Capitalei a avut drept scop găsirea unor soluții care să servească la elaborarea unor proiecte de clădiri cu 16—18 niveluri, proiecte urmînd a se folosi în perioada 1966—1970 în diferite ansambluri de locuințe ale Capitalei, precum și în alte orașe din țară.

Tema-program a fost întocmită pe baza parametrilor tehnici și economici actuali, cu unele mici prevederi derogative. Aceste prevederi se refereau la utilizarea apartamentului de 1 1/2 camere și la introducerea dulapurilor înzidite, obligatorii la toate tipurile de apartamente.

S-a precizat că în jurul unui nod central de circulație verticală se vor grupa minimum 6 apartamente pe nivel, compuse din 1, 1 1/2 și 2 camere, în proporție infor-

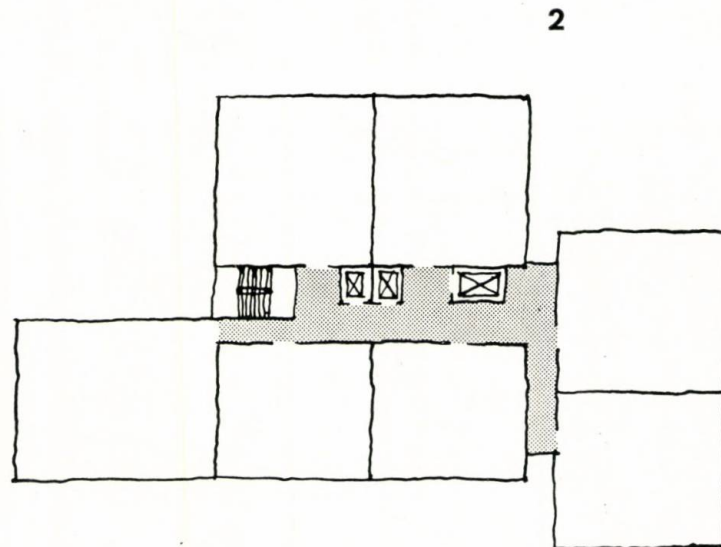
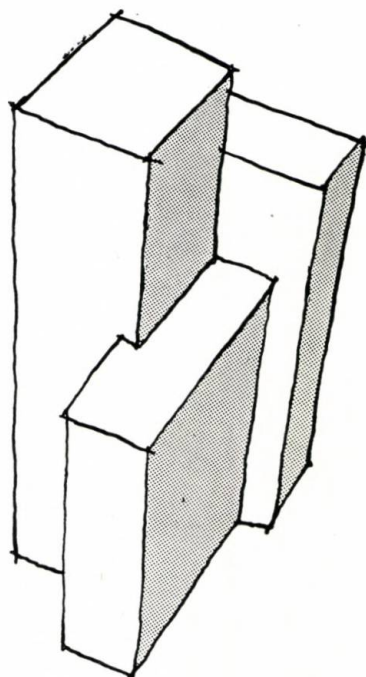
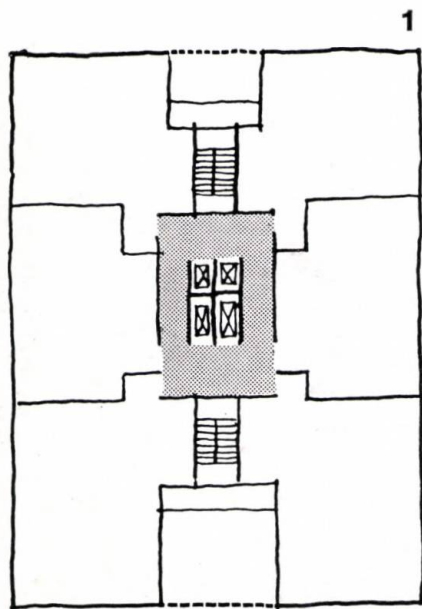
mativă de 1/3 apartamente de 2 camere și 2/3 celelalte.

Tema-program mai dădea precizări în ceea ce privește suprafața și componența apartamentelor pe tipuri, modul de tratare a parterului, teraselor, precum și în ceea ce privește unele posibilități de industrializare în cadrul apartamentului (bloc sanitar, baie-bucătărie, frontul de lucru al bucătăriei, dulapuri-pereți despărțitori etc.).

În ceea ce privește structura, ea ar urma să fie concepută pentru gradul 7 de seismicitate și în spiritul unei bune realizări funcționale a planului, a finisajului și instalațiilor, în concordanță cu nivelul de industrializare al etapei.

Pentru a se obține un criteriu de comparație economică între proiectele concursului, tema-program a cerut concurenților determinarea unor costuri estimative pe baza unei liste de prețuri unitare tip, pusă la dispoziție de Institutul Proiect-București.

Au fost prezentate la concurs 25 de proiecte. Aceste proiecte nu au reușit să lămurească decît parțial problemele principale puse de temă. Astfel, prin asamblarea apartamentelor și compunerea nodurilor, nu au rezultat soluții de plastică arhitecturală expresive. Cu excepția

cu 16-18 niveluri

a trei încercări, care nu au fost realizate pe baza unor asamblări speciale, celelalte proiecte s-au mărginit la forme paralelipipedice nete sau decalate. De asemenea, nici în dispoziția interioară a apartamentelor nu s-au remarcat soluționări care să depășească cele practice în producție.

Această situație poate fi considerată și ca o consecință a temei-program a concursului, care a fost, în general, axată pe datele actuale tehnico-economice, date ce stau la baza proiectării locuințelor din ultimii 5—6 ani.

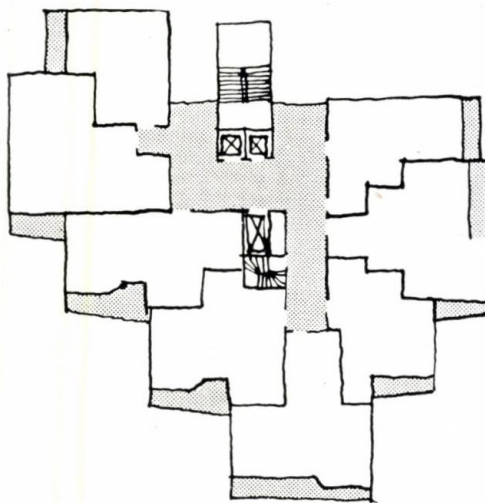
Juriul concursului a urmărit în soluționarea proiectelor o serie de criterii, specifice acestui gen de clădiri și anume:

1. Asamblarea în jurul nodului de circulație a unui număr suficient de apartamente pentru a-l face eficient din punct de vedere economic.

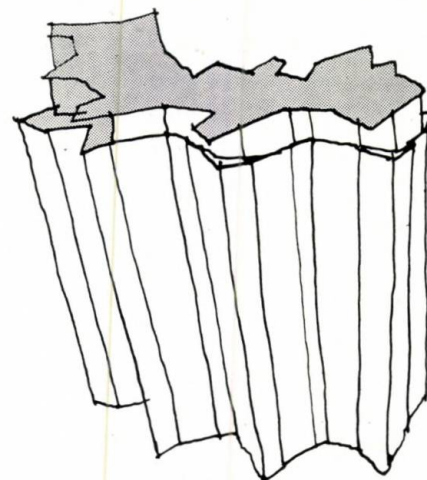
Evitarea unor circulații lungi și inutile. Buna izolare fonică obținută prin rezolvarea acestui nod de circulație și a apartamentelor ce le deservește.

Din tabela 1 se poate vedea orientarea juriului către proiectele cu 8—12 apartamente grupate în jurul unui nod de circulație.

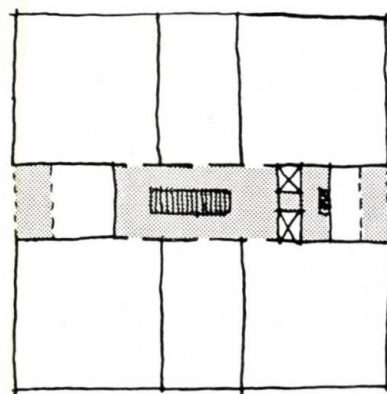
3

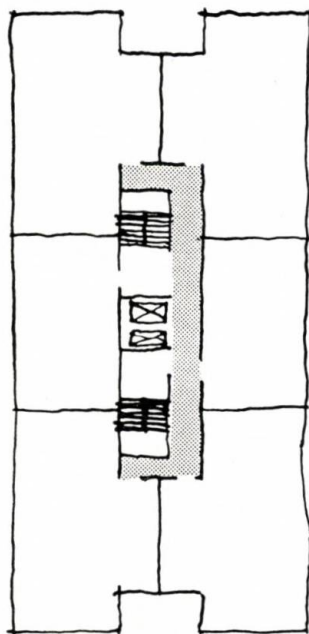
4

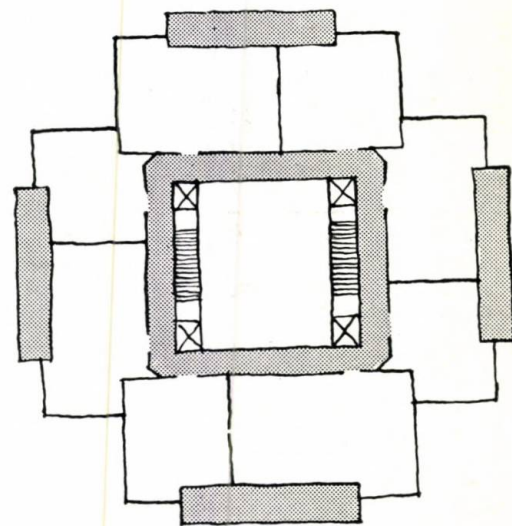
5

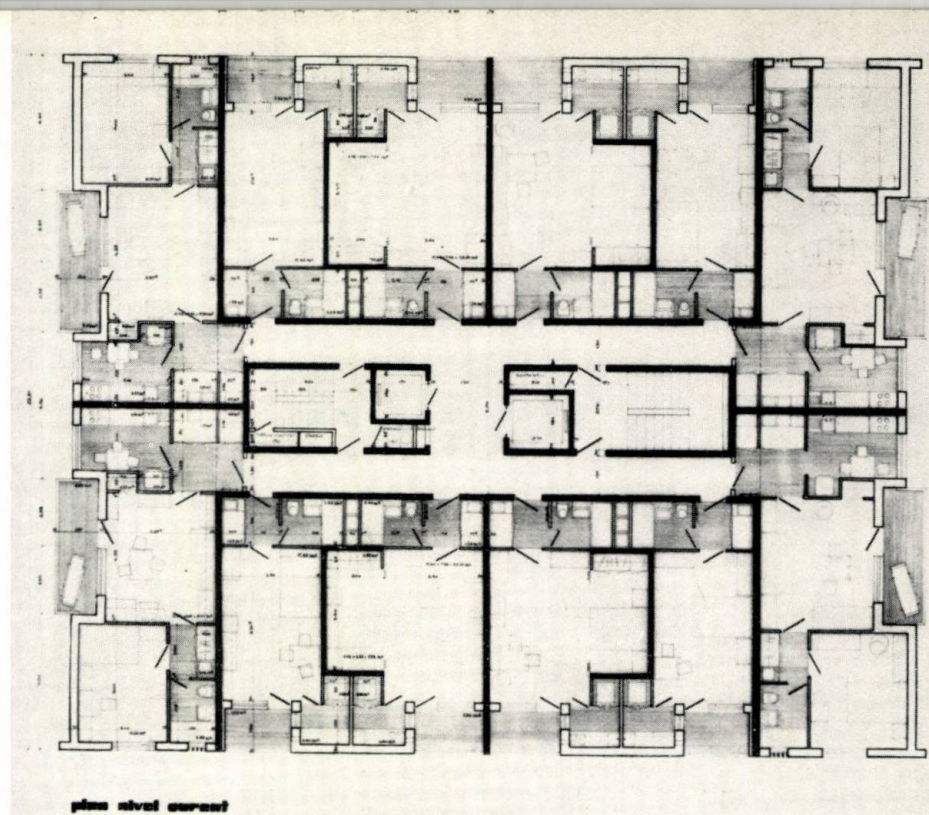
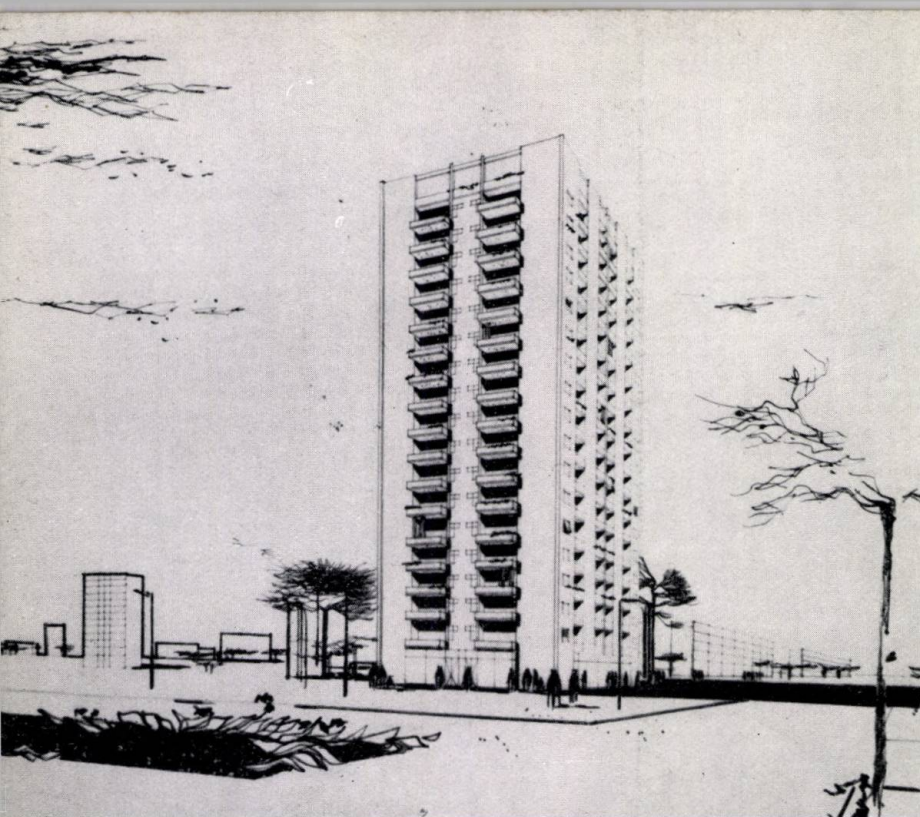
6

7

- 1 — Bloc-turn cu 19 niveluri la Marsilia. Cuprinde 6 apartamente pe palier, cu 2 și 3 camere. Autori: arh. André Devin și Yvan Bentz
- 2 — Volumul și schema unui bloc-turn cu 13, 15 și 22 niveluri, propus în cadrul unui ansamblu de locuințe la Vigneux — Paris. Cuprinde 7 apartamente pe palier, cu 2, 3 și 4 camere. Se remarcă jocul de volume pe orizontală și pe verticală. Autor: arh. Raymond Lopez
- 3 — Schema unui imobil de locuit cu 21 niveluri din Edigheim — Ludwigshafen — R.F.Germană. Cuprinde 8 apartamente pe palier, cu 1 și 2 camere
- 4 — Volumul și schema unui bloc-turn cu 18 niveluri la Stuttgart — R.F.Germană. Cuprinde 6 apartamente pe palier, cu 2 și 3 camere. Autor: arh. Hans Scharoun
- 5 — Schema blocului-turn cu 17 niveluri din Piața Palatului R.P.R. — București. Cuprinde 6 apartamente pe palier, cu 1 și 3 camere. Autori: arhitecții L. Garcia, T. Niga și S. Harutunian
- 6 — Schema unui bloc-turn cu 20 niveluri, executat din panouri mari, în regiunea Parisului. Cuprinde 6 apartamente pe palier cu 2 și 4 camere. Autori: arh. A.G. Heaume și A. Persitz
- 7 — Schema blocului-turn cu 18 niveluri din Piața Splaiului — București. Cuprinde 8 apartamente pe palier, cu 2 și 3 camere. Autori: arh. C. Moșinschi și arh. C. Jugurică

8 9

Tabela 1

Tipul și numărul de apartamente grupate în jurul unui nod de circulație

Tip de apartament	Proiecte premiate și menționate						
	Proiect nr. 6	Proiect nr. 8	Proiect nr. 25	Proiect nr. 17	Proiect nr. 11	Proiect nr. 13	Proiect nr. 1
Apartament cu 1 cameră	4	4	6	4	4	4	6
Apartament cu 1 1/2 camere ..	4	4	2	2	2	4	2
Apartament cu 2 camere	4	4	2	2	2	4	4
Total apartamente	12	12	10	8	8	12	12

Tabela 2

Repartizarea suprafeței locuibile la apartamentele cu 1 1/2 cameră

Proiect nr.	Cameră principală (m ²)	Dormitor sau nișă (m ²)	Dulap înzidit (m ²)	Suprafață locuibilă totală (m ²)
6	17,42	6,78	0,80	24,00
8	17,88	5,28	0,80	23,96
25	16,15	8,60	8,60	24,75
17	18,09	6,53	1,10	25,77
11	18,67	5,42	—	24,09
13	12,21	10,45	1,45	24,11
1	17,76	8,18	8,18	25,94

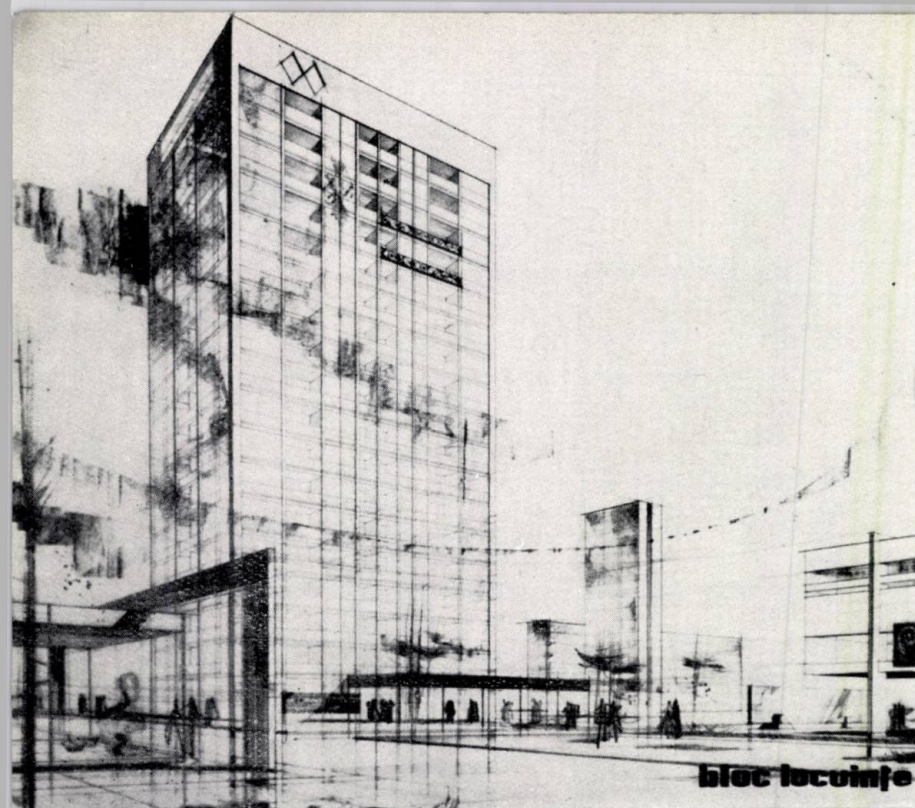
Tabela 3

Situația încadrării în preț plafon a proiectelor premiate și menționate

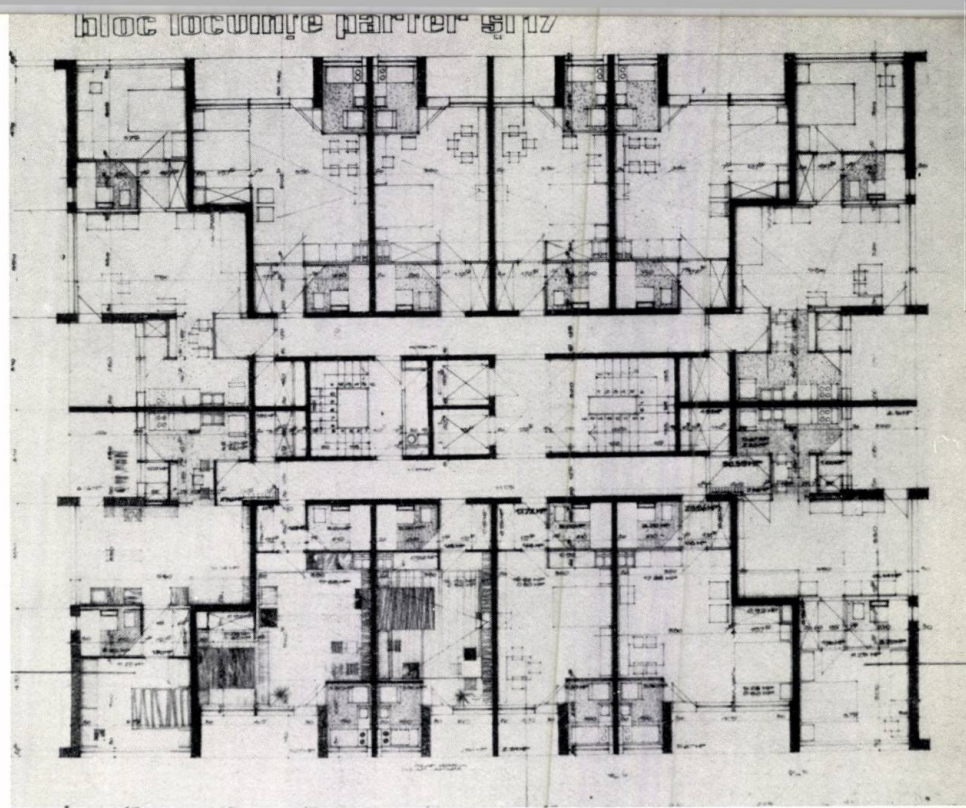
Proiect nr.	6	8	25	17	11	13	1
Nr. apart. la nod circulație	12	12	10	8	8	12	12
Încadrare în prețul plafon	+2,6%	±0%	+0,7%	+9,1%	17%	-0,4%	+21%

8, 9 — Proiect nr. 6. Premiul II-III ex aequo.

Autori: arhitecții Mihai Enescu, Horia Hudișă, Lidia Ghelman, Egon Wiener, Alexandru Costin, Constantin Chera; inginerii Alfred Boverman, Mihai Atanasiu, Viorel Popescu

10 11

10, 11 — Proiect nr. 8. Premiul II-III ex aequo.

Autori: arhitecții Mihai Enescu, Horia Hudiță, Lidia Ghelman, Egon Wiener, Alexandru Costin, Constantin Chera; inginerii Alfred Boverman, Mihai Anasiu

Proiectele nr. 6, nr. 8 și nr. 13 rezolvă în mod judicios nodul de circulație. În plus, prin proiectele nr. 25 și nr. 17 se reușește să se lumineze și să se ventileze acest nod, pierzînd în schimb un număr de apartamente pe palier. Proiectul nr. 11 conține o rezolvare mai puțin bună avînd la un apartament acces izolat, pe palierul scării de serviciu. Proiectul nr. 1 are un spațiu comun de circulație mult prea dezvoltat, iar curțile de ventilație rezultate nu micșorează lipsa de economicitate a soluției.

Nu au fost apreciate pozitiv proiectele care au rezolvat așezarea apartamentelor de-a lungul unui coridor central, deservit de un nod de circulație independent.

2. Realizarea unor tipuri de apartamente corect funcționale, cu un confort mai ridicat decît cele utilizate actualmente în producție.

Din acest punct de vedere, așa cum s-a arătat mai sus, concursul a fost deficitar. Putem totuși remarca la proiectul nr. 8 o încercare, nerealizată optim, de a se introduce la apartamentele de 2 camere o nișă de luat masa; de asemenea, rezolvările proiectului nr. 1 de a utiliza pereți despărțitori din dulapuri, ajutat fiind de soluția structurii de rezistență, cît și de o concentrare a nodurilor sanitare.

Cuplarea sau gruparea nodurilor sanitare a fost o preocupare a majorității concurenților, realizată mai consecvent în proiectele nr. 1, nr. 8, nr. 6, nr. 25.

Apartamentul cu 1 1/2 camere, care apare ca element nou de temă, a căpătat două soluționări de principiu (fig. 12, 15):

a) spațiul locuibil realizat în două încăperi distincte, despărțite cu uși, și uneori încăperea mică de comandă; anexele apartamentului sînt aproape aceleași ca la apartamentul de două camere, cu bucătăria mai redusă (proiectele nr. 13 și nr. 17, fig. 12);

b) spațiul locuibil unic, cu o nișă de dormit; anexele reduse sînt apropiate de cele ale apartamentului cu 1 cameră; nișă de dormit a fost așezată către lumină și ventilație directă, ca la proiectele nr. 8 și nr. 25, și indi-

rect luminată și ventilată, ca la proiectele nr. 6, nr. 11, nr. 1 (fig. 15).

Pentru a se putea urmări felul cum concurenții au repartizat spațiul locuibil în cadrul apartamentului cu 1 1/2 camere, dăm tabela 2 cu aceste suprafețe.

După părerea autorului acestui articol, ambele soluționări pot fi utilizate, bazîndu-se însă pe ipoteza realizării unui apartament cu cazare actuală de trei persoane și în perspectivă de două persoane.

Pentru a răspunde acestei ipoteze, cît și necesității de a realiza un apartament economic, spațiul anexă trebuie redus la o suprafață apropiată de cea a apartamentelor de 1 cameră.

Spațiul locuibil de cca. 24—25 m², inclusiv dulapurile înzidite, poate fi împărțit astfel:

— în situația a două încăperi distincte — camera principală de cca. 16—17 m², iar dormitorul de 7—8 m², cu dulapuri înzidite de 1—1,5 m² (încăperea mică urmează să fie larg deschisă către cea mare și să fie prevăzută cu dulapuri înzidite);

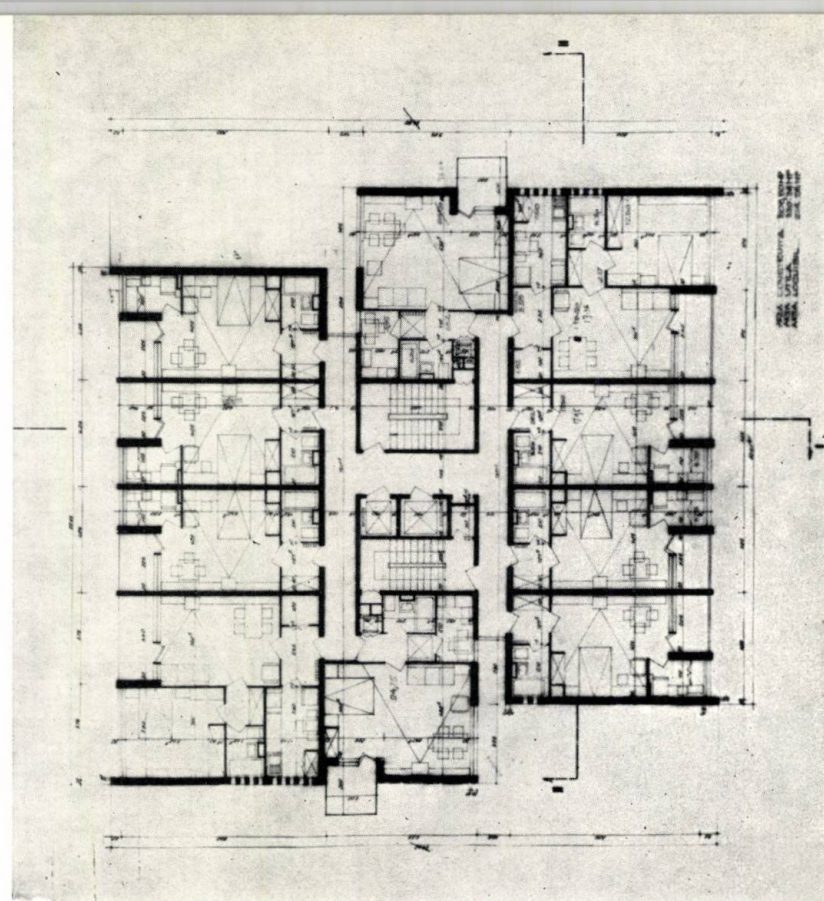
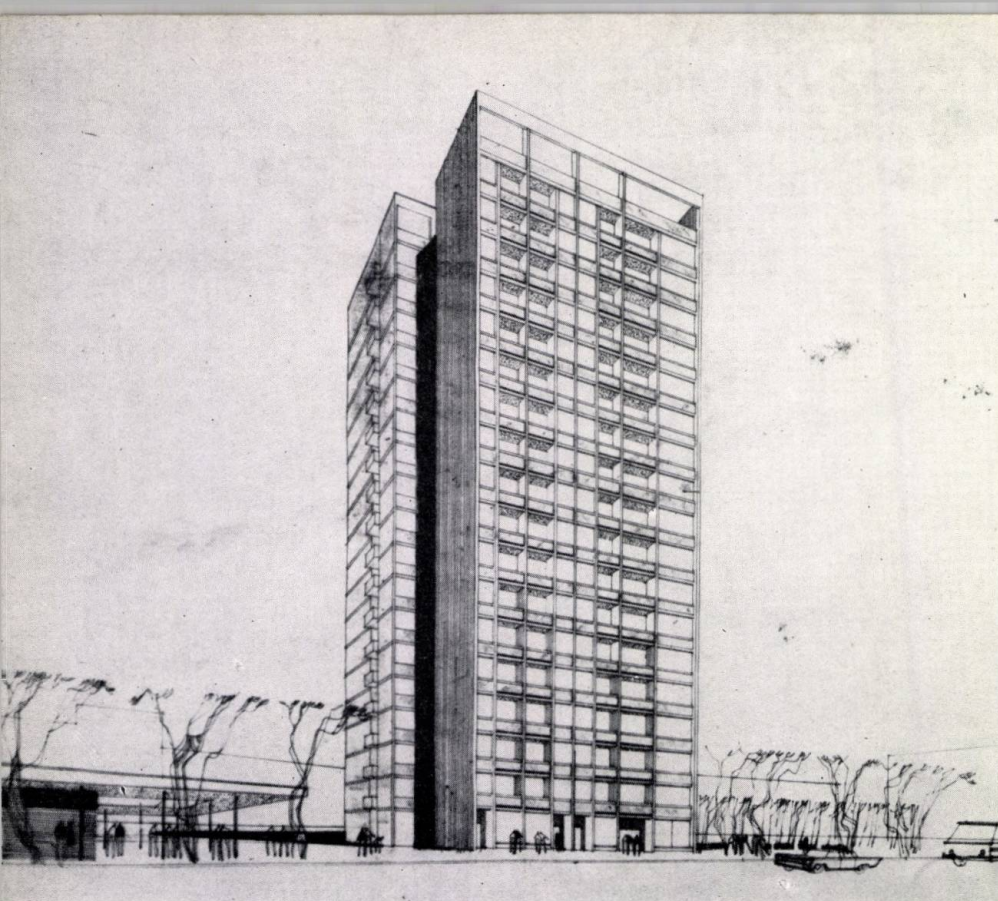
— dacă se tratează dormitorul ca o nișă din camera principală, protejată cu o perdea, suprafața acestei nișe (luminate și ventilate direct spre exterior) poate porni de la 5 m².

Pentru a se reduce la limită suprafața circulațiilor, ar fi de evitat de comandă dormitorului sau a nișei de dormit.

3. Îmbinînd calitățile de asamblare, confort, structură, instalații s-a urmărit îndeaproape și aspectul economic.

Se poate observa acest lucru la majoritatea proiectelor selecționate, deoarece criteriul alegerii unor ansambluri judicioase a atras după sine și economicitatea soluțiilor.

Deoarece în calculele tehnico-economice elaborate de concurenți au apărut unele interpretări subiective ale indicilor, greșeli de calcul, sporuri calorice nejustificate, a fost necesară refacerea acestor calcule de către comisia de preexaminare a proiectelor, în scopul realizării aceluiași nivel și sistem de calcul.

12 13

12, 13— Proiect nr.25. Mențiune.

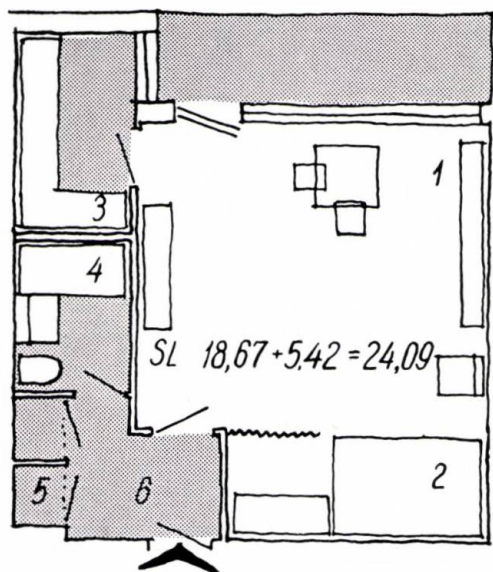
Autori : arhitecții Mihai Enescu, Horia Hudiță, Lidia Ghelman, Egon Wiener, Alexandru Costin, Constantin Chera ; inginerii Alfred Boverman, Mihai Atanasiu

14— Apartament cu 1 1/2 camere, în care camera redusă este de fapt o nișă a camerei principale

1. Cameră principală — 2. Dormitor sau nișă de dormit — 3. Bucătărie — 4. Baie — 5. Dulap înzidit — 6. Vestibul.

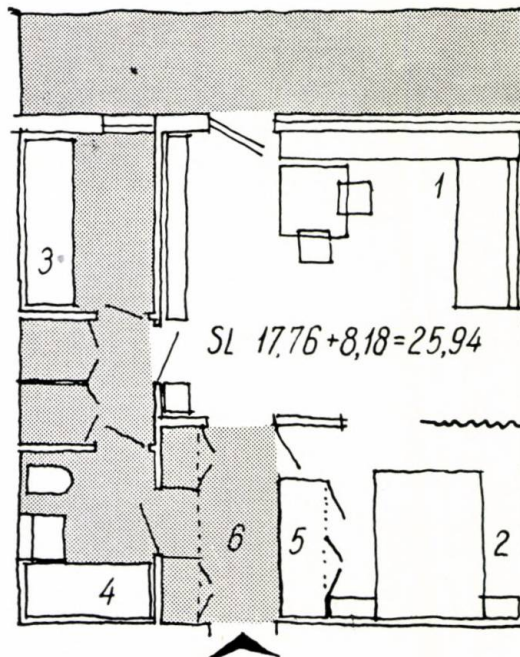
Proiect nr. 11.

Suprafață locuibilă 24,00m². Repartizarea spațiului locuibil într-o singură încăpere. Anexele sînt dimensionate la minimum. Nu sînt prevăzute dulapuri înzidite.

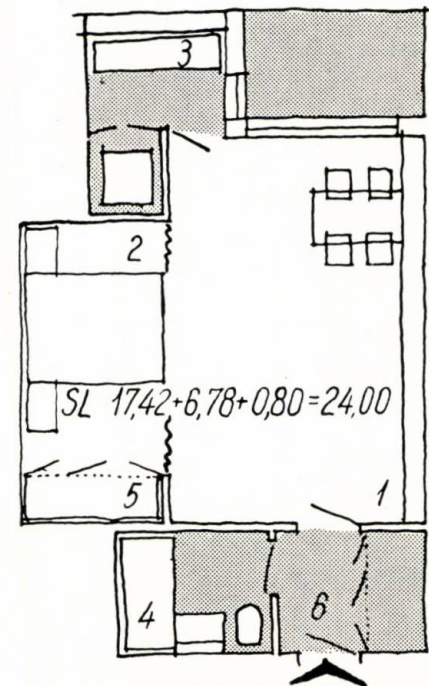
Proiect nr. 1.

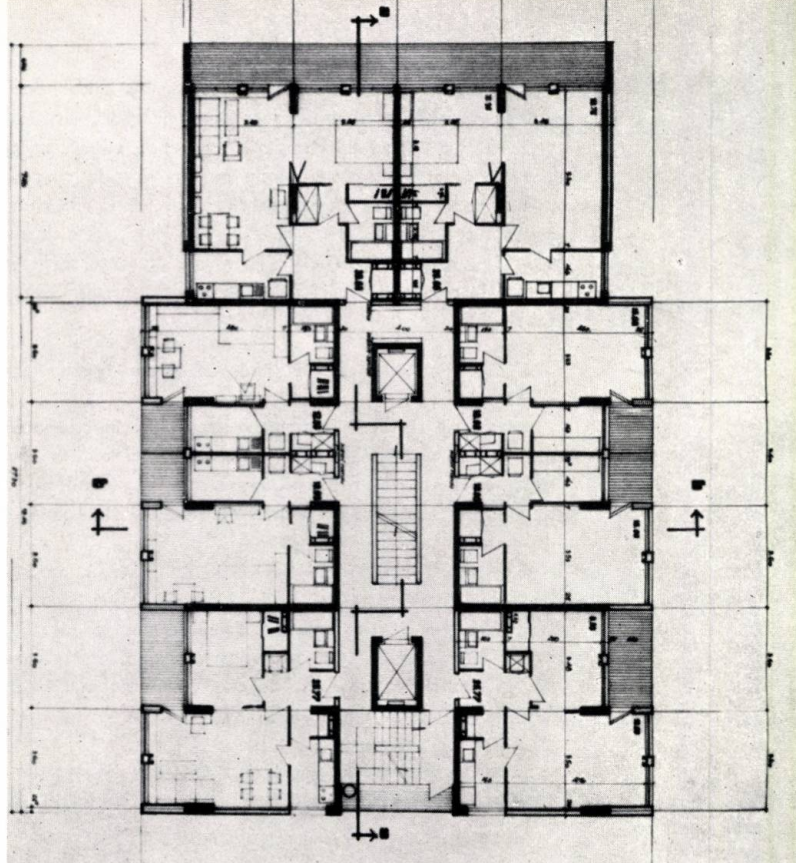
Suprafață locuibilă 29,94m². Nișa de dormit generoasă, cu dulapuri înzidite, dar, ca și cea din proiectul nr.11, este greu de ventilat.

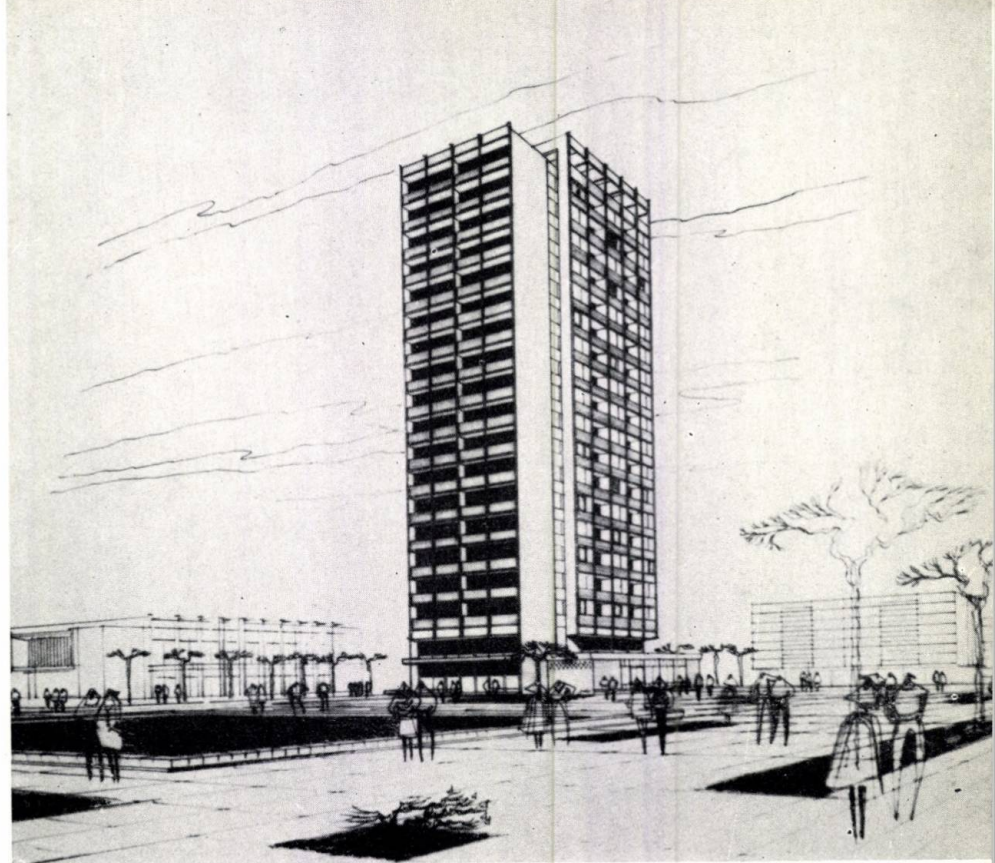
Proiect nr. 6

Suprafață locuibilă 24,22m². Nișa de dormit, cu un dulap înzidit, are o așezare favorabilă fiind luminată și ventilată bine. De remarcat economicitatea soluției. Circulațiile și anexele reduse la minimum.

15

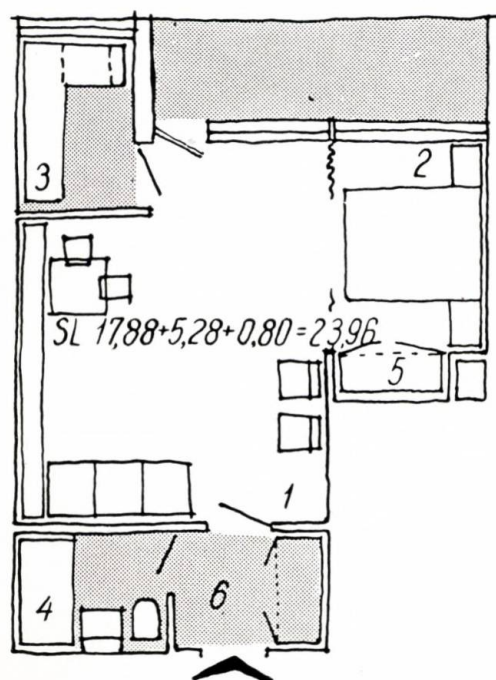
16

15, 16 — Proiect nr. 17. Mențiune.

Autori: arh. Marcel Laurian; inginerii Ion Berleanu, Adrian Lupaș; colaborator: ing. Radu Patraulea

Proiect nr. 8.

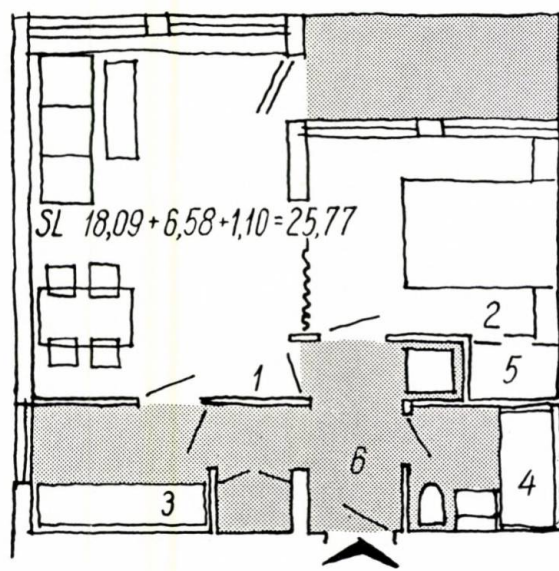
Suprafață locuibilă 23,96m². Nișa de dormit este așezată către lumină. Dimensiunile circulațiilor reduse. Soluție economică și confortabilă.

17 — Apartament cu 1 1/2 camere repartizate în două încăperi decomandate

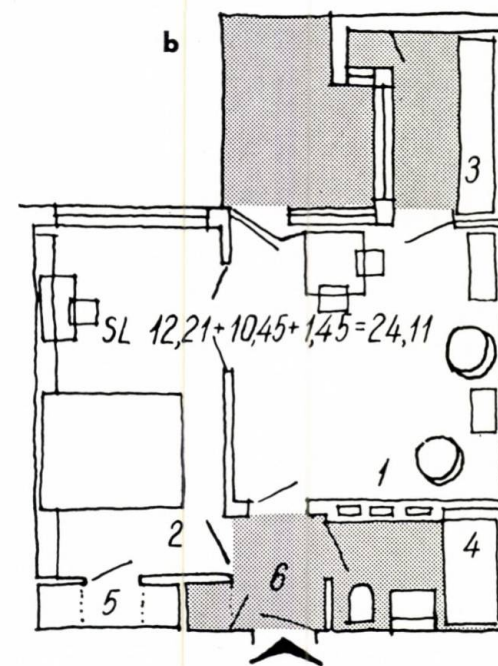
a. Proiect nr. 17.

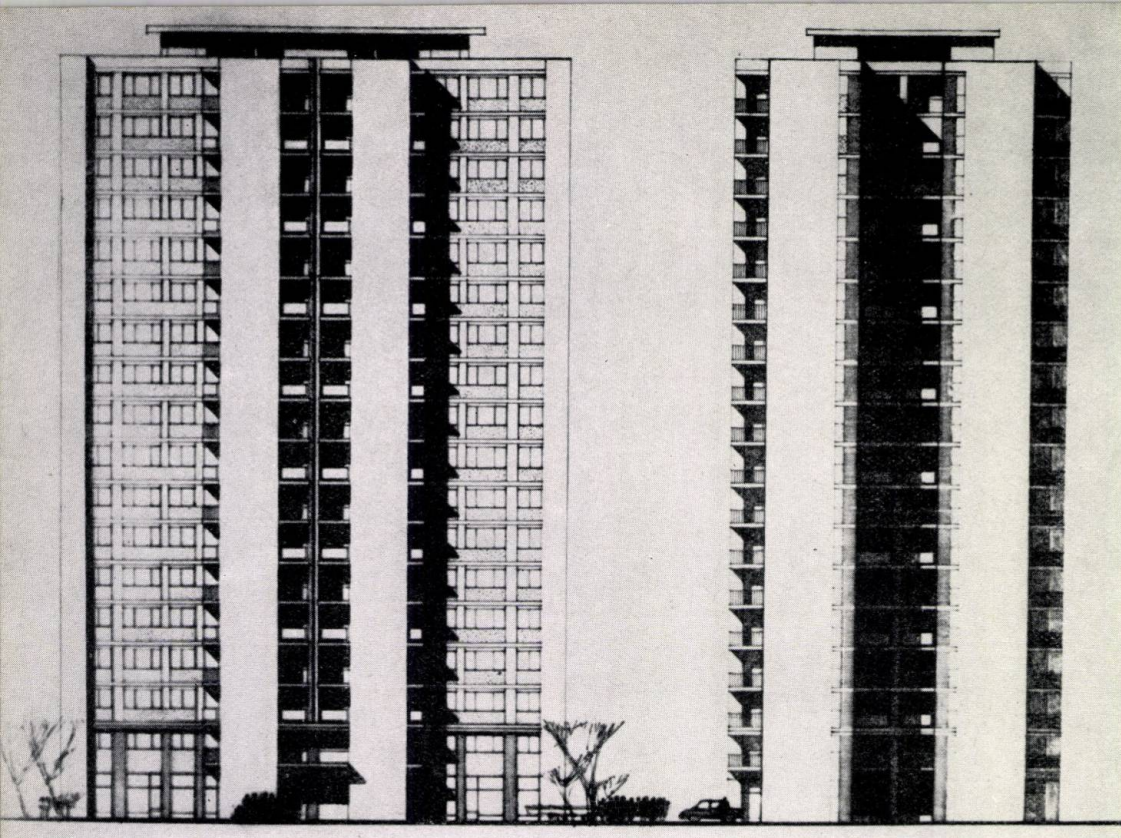
Suprafață locuibilă 24,67m². Repartizare funcțională valabilă numai pentru secțiuni de colț. Camera mică decomandată oferă posibilitatea cazării în acest tip de apartament a 4 persoane, însă mărește spațiul de circulație

b. Proiect nr. 13.

Suprafață locuibilă 24,11m². Cele două încăperi sînt aprobate ca suprafață. Camera mică este decomandată. Legătura dintre cele două camere se face printr-un glasvand. Apartamentul, deși rațional ca suprafață, nu obține un spațiu larg locuibil

18, 19 — Proiect nr. 13. Mențiune.

Autori: arh. Willy Juster; inginerii Mircea Radu, Haralambie Deliu, Sergiu Calmanovici, Isac Rapaport, Andrei Balaș, Iacob Schwartz

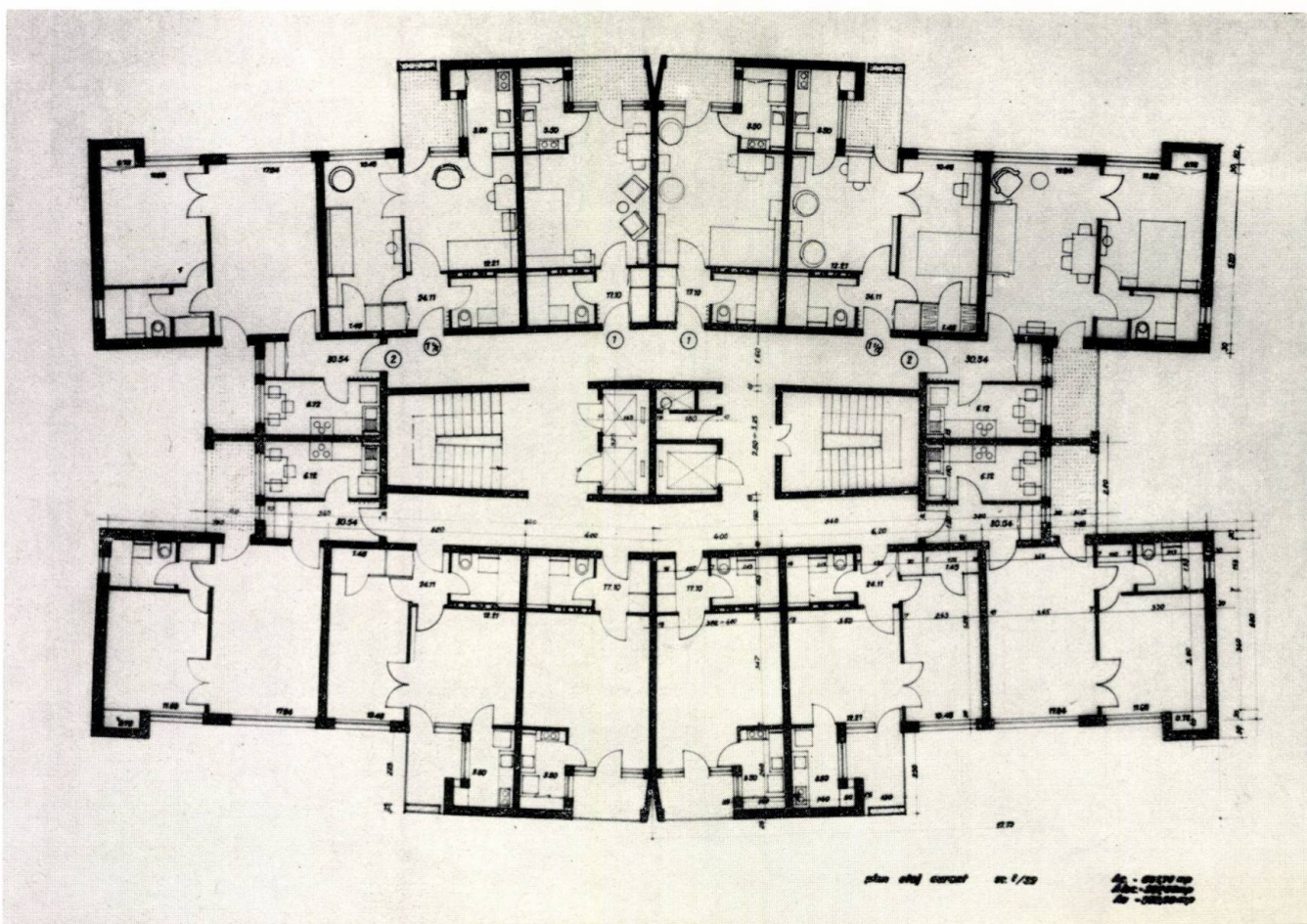
Din analiza comparativă a proiectelor s-a putut desprinde că depășiri mari de preț le-au prezentat proiectele cu spații largi de circulație comune, cu exces de logii în apartamente sau cu un număr mic de apartamente deservite de un nod de circulație. Din proiectele prezentate, șase au depășiri între 21—30%, șase între 11—13%, șapte între 7—10%, iar șase proiecte se încadrează între -4% și +0,7% față de prețul plafon (vezi tabela 3).

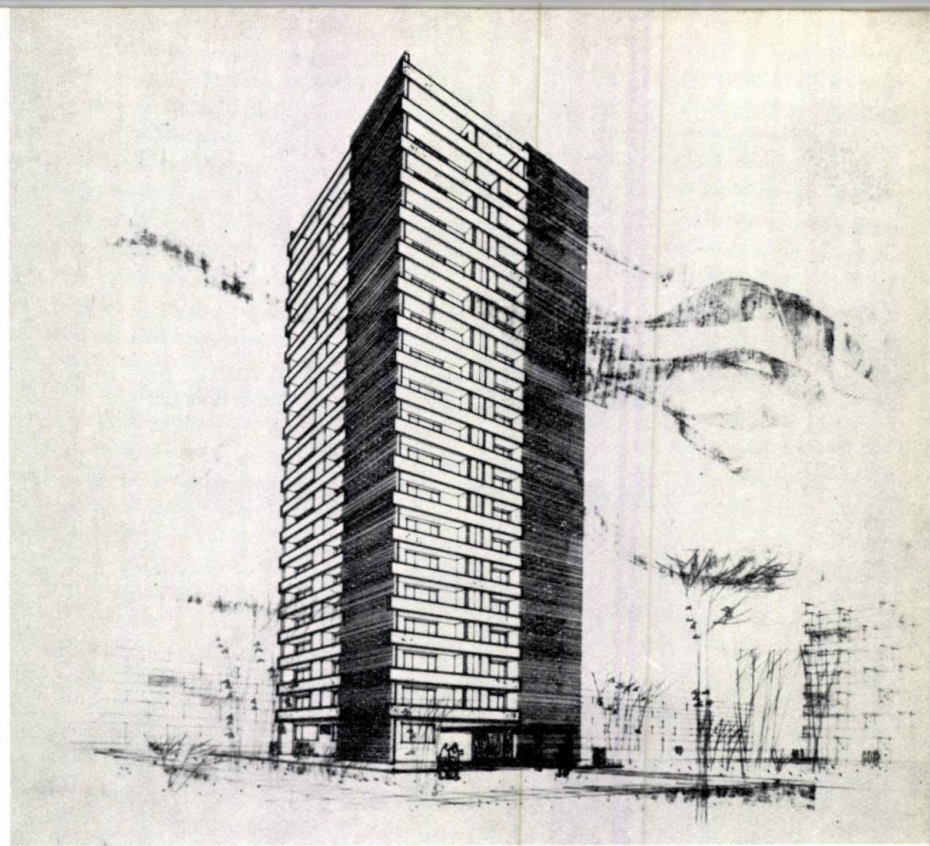
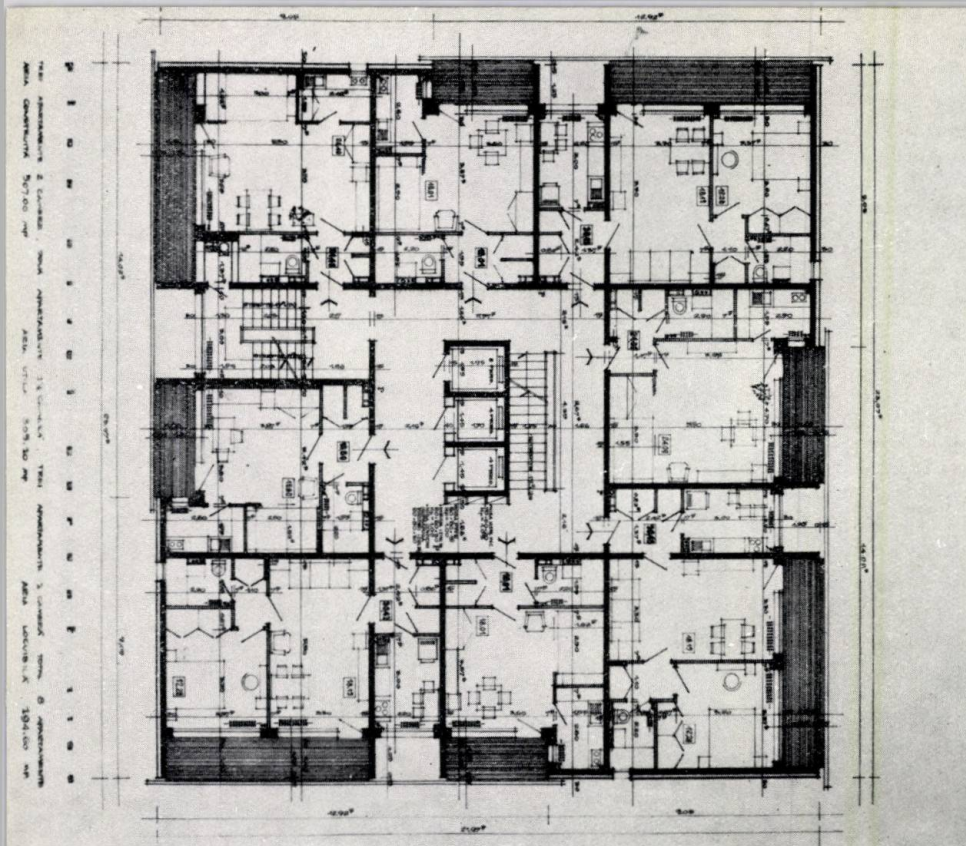
4. Expresia arhitecturală corespunzătoare acestui tip de clădire.

Acest criteriu, avînd un mare grad de subiectivitate, nu a fost precumpănitor. Studiile prezentate de concurenți au putut fi judecate numai la nivelul unor scheme de fațadă, pe un volum ce rezultă din soluțiile de plan.

În general, proiectele selecționate nr. 8, nr. 6, nr. 11, nr. 1 au avut de tratat jocuri de plinuri și goluri pe niște simple volume paralelipipedice. Proiectele nr. 25, nr. 17, nr. 13 aduc modificări de volum, care în cazul proiectului nr. 25 sînt favorabile, în timp ce la proiectul nr. 13 îl fărâmițează și minimalizează.

5. Structura, instalațiile au fost criterii importante, analizate de specialiștii din juriu, care au contribuit la

20, 21 — Proiect nr. 11. Mențiune.

Autori : arhitecții Titu Elian, Nicolae Opreanu, Dinu Elian, ing. Valentin Georgescu

22 — Proiect nr. 1. Mențiune.

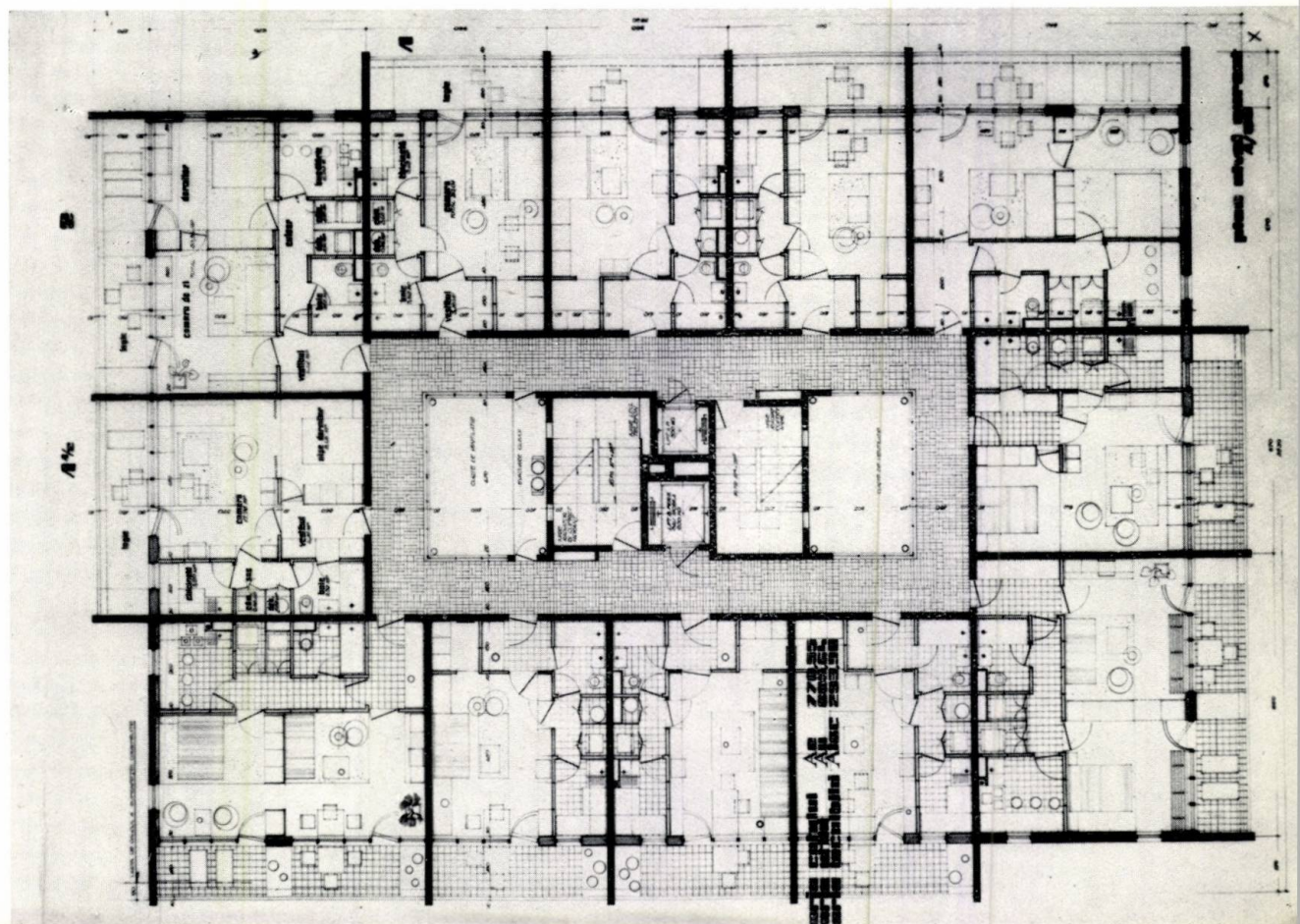
Autori : arh. Ștefan Perianu, inginerii Ion Ardeleanu, Tatiana Ardeleanu

selecționarea proiectelor, însă după ce aspectele funcționale au fost apreciate ca valabile.

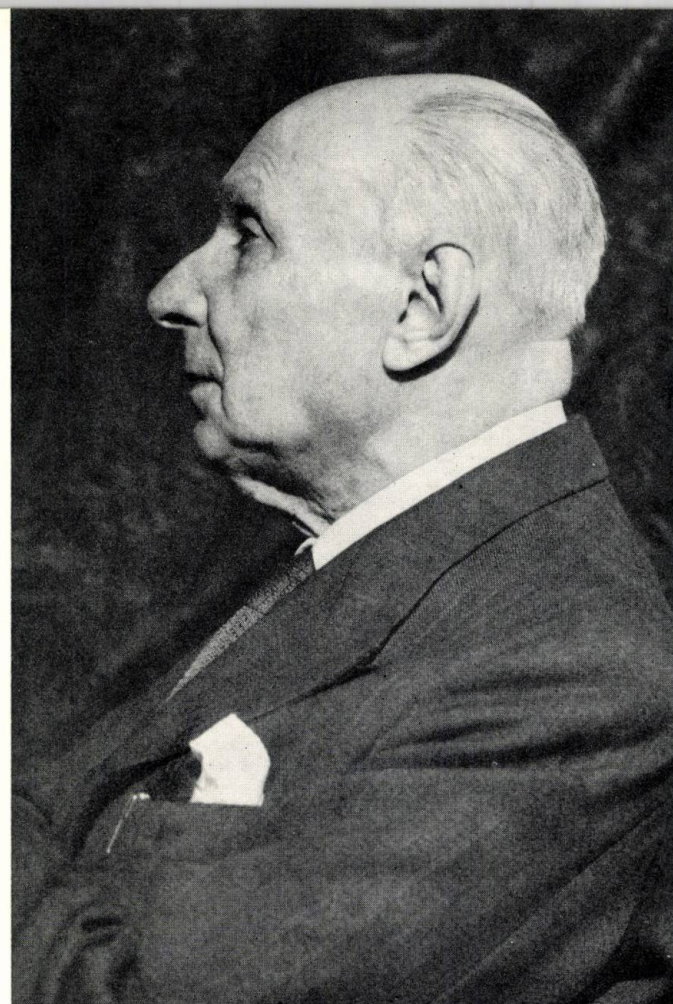
★

În concluzie, acest concurs a prilejuit o confruntare de păreri între arhitecți și ingineri, în problema clădirilor cu multe niveluri. S-a desprins ideea valabilității soluțiilor compacte, cu multe apartamente la scară și nod de circulație. De asemenea, posibilitatea asamblării în cadrul acestor clădiri a unor apartamente diferite ca tipuri, cu o funcționalitate bună, în cadrul unei structuri rezistente la gradul 7 de seismicitate. A fost verificată tema pentru apartamentul de 1 1/2 camere și clarificate o serie de aspecte legate de acest tip de apartament. Încadrarea acestor clădiri în actualele prețuri plafon a fost demonstrată de un număr de proiecte și verificate cu atenție de juriu. A mai rămas încă de verificat prin proiectare o serie de aspecte legate de posibilități mai variate de asamblare, de noi tipuri de apartamente, cât și de costul real, nu cel comparativ-convențional al unei clădiri cu 16—18 niveluri.

Acest concurs poate fi considerat ca o contribuție la rezolvarea problemei clădirilor înalte și un ajutor care va fi desigur fructificat de proiectanți.

**academicianul
duiliu marcu
la a 80-a
aniversare**

I | 2 3

- 1 — Palatul Consiliului de Miniștri
- 2 — Palatul Consiliului de Miniștri — Planul etajului I
- 3 — Sală de festivități din Palatul Consiliului de Miniștri

Cu prilejul împlinirii a 80 de ani de viață a academicianului profesor arhitect Duiliu Marcu, Uniunea arhitecților din R. P. Română a organizat o expoziție retrospectivă a lucrărilor acestuia. Vernisajul expoziției a avut loc marți 30 martie a. c. la Casa arhitectului din București.

Cuvântul de deschidere a fost rostit de prof. arh. Ascanio Damian, rectorul Institutului de arhitectură « Ion Mincu », care a subliniat aportul deosebit al acad. Duiliu Marcu în arhitectura și activitatea urbanistică din țara noastră. Asistența a vizitat apoi expoziția care cuprindea peste 200 de lucrări de arhitectură și grafică. Printre proiectele expuse se numără cele ale clădirilor Consiliului de Miniștri, Academiei Militare Generale, Ministerului Industriei Alimentare, Comitetului de Stat al Planificării, pentru extinderea hotelului Athenée Palace și Teatrului de stat din Timișoara, precum și proiectele unor complexe de locuințe din București și alte centre ale țării.

Cu acest prilej, la Casa oamenilor de știință a avut loc o reuniune. Au participat academicieni, profesori universitari, arhitecți și alți oameni de știință, cultură și artă. Participanții care au luat cuvântul au relevat munca și opera sărbătoritului. Felicitând călduros pe sărbătorit, arh. Pompiliu Macovei, președintele Uniunii arhitecților, i-a înmănat o efigie. Răspunzând, acad. Duiliu Marcu și-a exprimat recunoștința pentru înalta apreciere dată activității sale.

(Agerpres)

Sărbătorindu-i cei 80 de ani de viață, cinstim frumoasa vîrstă profesională de peste 55 de ani a academicianului profesor arhitect Duiliu Marcu.

Sînt anii în care, printr-o muncă creatoare neobosită, a realizat opera ce-l onorează și care a adăugat valori patrimoniului culturii noastre.

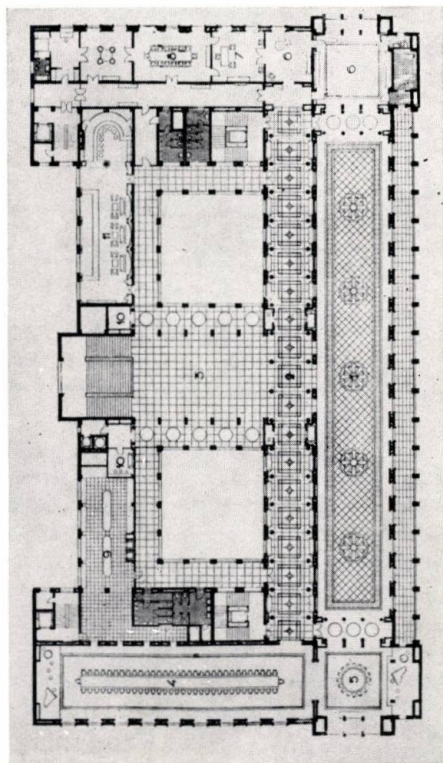
Pregătit în vestita și exigenta « École des Beaux Arts » din Paris, elev prețuit al maestrului Laloux, culege aprecieri cu totul deosebite în decursul studiilor; frecvența « medaliilor », acordate de jurii lucrărilor valorosului student, arată posibilitățile remarcabile și chemarea pe care o avea pentru profesiunea căreia se pregătea să i se dedice.

La conturarea trăsăturilor sale profesionale contribuie totodată cadrul arhitectural pe care-l oferea capitala Franței, cadru pe care studentul Duiliu Marcu l-a analizat cu mult interes, precum și pulsația vieții culturale și artistice în a cărei ambianță a trăit acești ani.

Prezența la Paris — în aceeași perioadă — a unui grup de talentați studenți români care urmau arhitectura, pictura, sculptura, întreține pentru fiecare din ei permanenta prezență românească în gîndurile și aspirațiile lor profesionale.

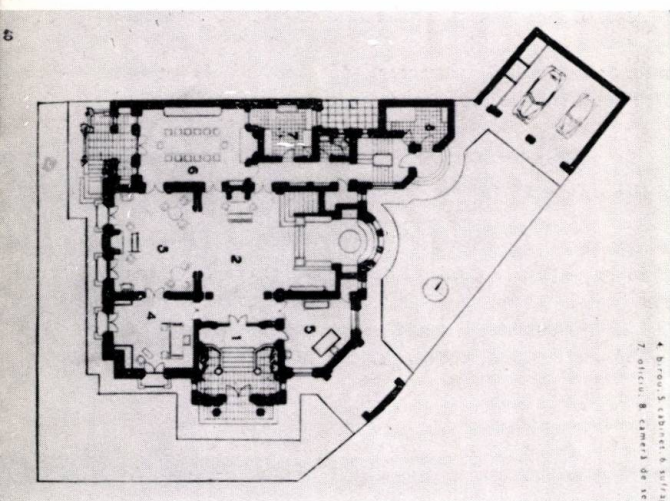
Terminînd studiile cu o substanțială pregătire, după o etapă de activitate practică la Paris, arhitectul Duiliu Marcu revine în țară intrînd cu pasiune și entuziasm în viața profesională, care-l va consacra ca o personalitate de frunte a arhitecturii românești din epoca sa.

Începuturile sale profesionale în țară se înscriu pe linia tradițională, condiționate pe de o parte de stadiul întîrziat al mijloacelor de construcție, datorit în mare măsură înapoierii în care se afla industria noastră, iar

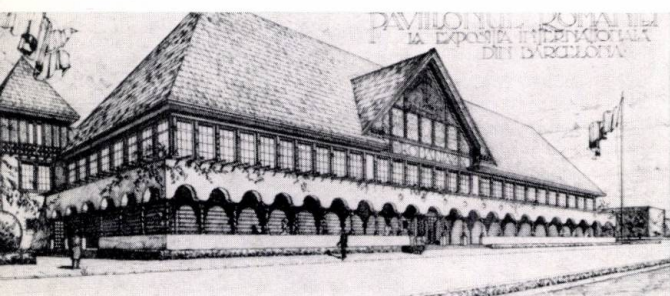

Locuință pe bd. Ana Ipătescu
nr. 54 — București

Planul parterului locuinței de pe
bd. Ana Ipătescu nr. 54

Pavilionul României la expoziția
internățională de la Barcelona,
1929

Locuință pe Alea Modrogan nr. 1
— București

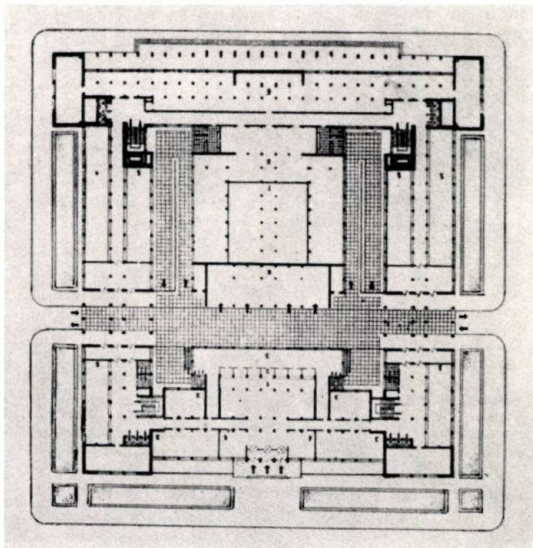
Bloc cu locuințe pe str. Dic-
lescu Lupu nr. 2 — București

ca expresie, de spiritul școlii pe care o absolvise, sau de influența pe care au exercitat-o asupra sa figurile proeminente ale arhitecturii românești din acea vreme. Este perioada în care, în lucrările sale, se exprimă uneori interpretând — cu amprenta disciplinei franceze — formele arhitecturii clasice, alteleori formele ce-și trag inspirația din specificul arhitecturii monumentelor vechi românești, pe care le-a cercetat cu deosebit interes.

Dintre lucrările caracteristice pentru creația sa din această etapă, lucrări în care se citesc robustețea calității ce vor continua să se dezvolte și în operele sale de mai târziu, amintim: fostul ansamblu al pavilionului artelor (salonul oficial) și restaurantului « La colonade » de pe șos. Kiseleff, construcțiile care adăpostesc stațiile de transformatori electrice din Sinaia, teatrul orașului Timișoara, Școala politehnică din Timișoara, clădiri de locuit și altele, toate realizate pînă către anul 1928.

Cu toate reușitele obținute în lucrările acestui început al carierei sale și cu tot interesul său pentru valorile arhitecturii tradiționale românești, arhitectul Duiliu Marcu, înmănunchind armonios rolul constructorului inițiat cu acela al creatorului talentat, și receptiv la întregul fenomen evolutiv al timpului, se îndreaptă hotărît spre însușirea noilor mijloace de soluționare materială a operei și găsirea posibilităților de exprimare plastic-arhitecturală, corespunzătoare programelor contemporane, materialelor și metodelor noi de construcție.

Arhitectura trăia la acea dată o hotărîtoare evoluție. Programele de arhitectură își lărgeau sensurile și-și îmbogățeau cuprinsul pentru a răspunde noilor cerințe ale societății. Mijloacele de realizare a construcțiilor se îmbogățeau prin definitivă afirmare a noilor materiale,

Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor
Plan parter

Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor

Imobil cu birouri și locuințe pe bd. General Magheru nr. 14 — București (fotografie executată înainte de construirea clădirilor alăturate)

betonul armat și sticla, și prin introducerea de noi tehnici corespunzătoare, antrenînd — o dată cu acestea — evoluția expresiei arhitecturii. Urbanismului, datorită dezvoltării rapide a aglomerațiilor urbane, i se puneau probleme cu totul noi ca specific și scară.

Este o epocă de adîncă prefacere a arhitecturii, cînd multe din mijloacele și concepțiile tradiționale încep a fi depășite. Este momentul în care încep spectaculoase demonstrații ale științei și tehnicii în ascensiune.

Marile posibilități oferite arhitecturii aveau să fie explorate și valorificate de arhitecții care, cu o pregătire temeinică și largi orizonturi culturale, trăind prefacerile momentului și intuind viitorul, se angajează în lupta pentru afirmarea noului.

Istoria arhitecturii înregistrează, în această perioadă, în diferite țări, prezența unor puternice personalități, care prin operele lor își aduc contribuția hotărîtoare la această evoluție.

Academicianul Duillu Marcu este una din personalitățile care în țara noastră a promovat cu fermitate noile mijloace și concepții în arhitectură.

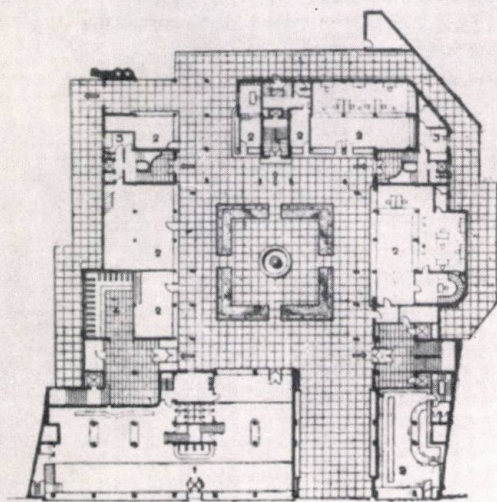
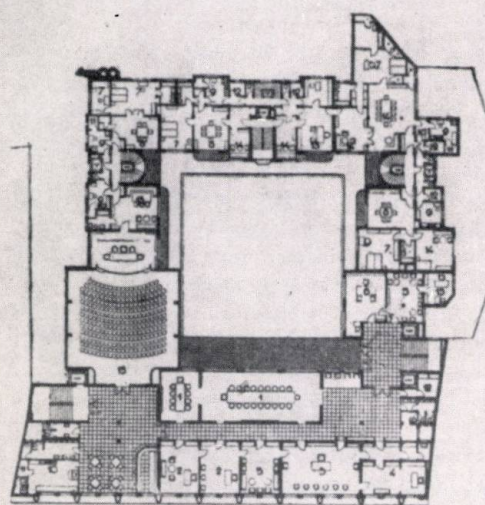
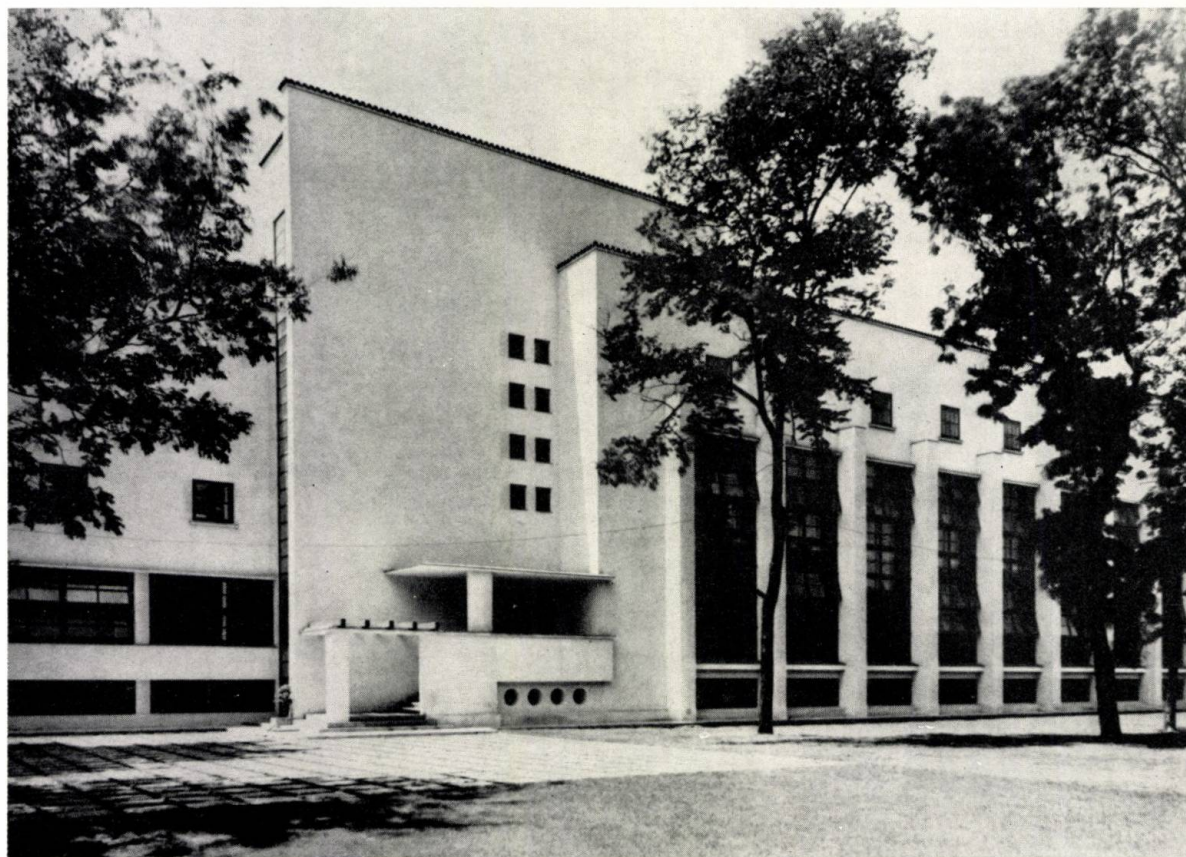
El s-a angajat hotărît pe acest nou drum, pe care îl va urma din convingere și cu pasiune în decursul întregii sale activități.

Precizarea acestei poziții, în elementele ei esențiale progresistă, rezultat al studiilor și experienței proprii, intervine într-un climat plastic-arhitectural eteroclit, întreținut de dezorientarea și gustul dubios al burgheziei noastre — comanditarul lucrărilor — climat în care se alăturau cele mai ciudate forme și stiluri, cărora mijloacele tradiționale de construcție sau metodele de pastîșare în stucaturi le erau suficiente.

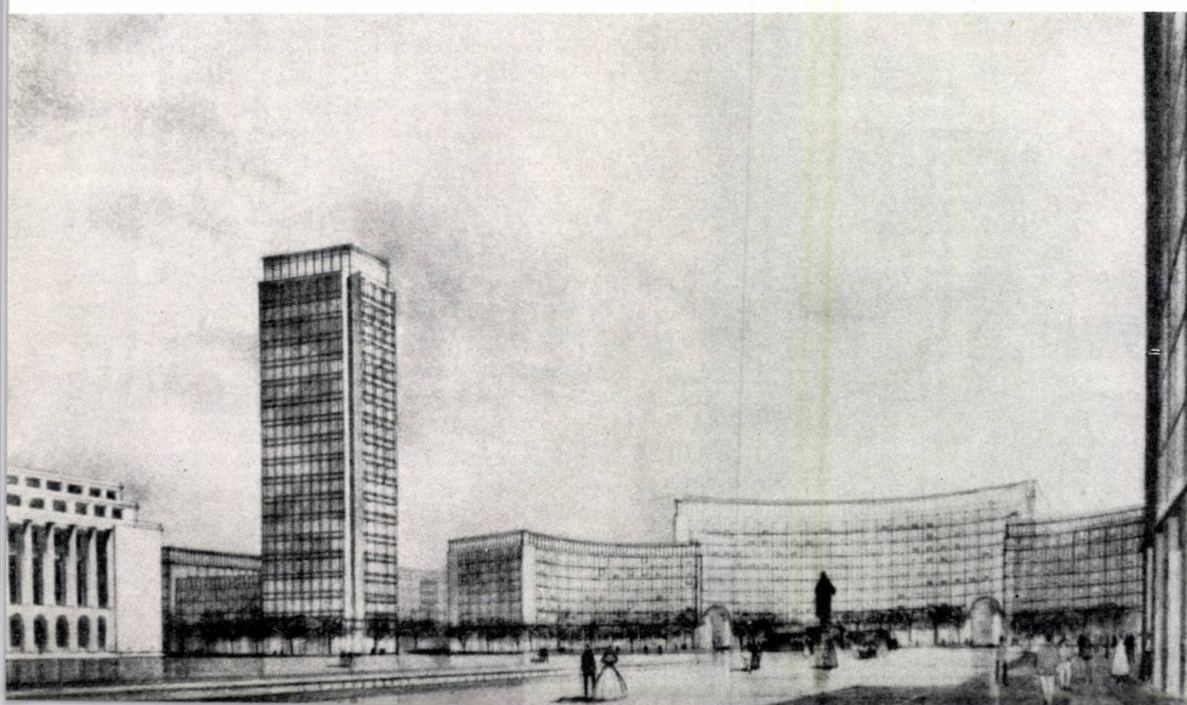
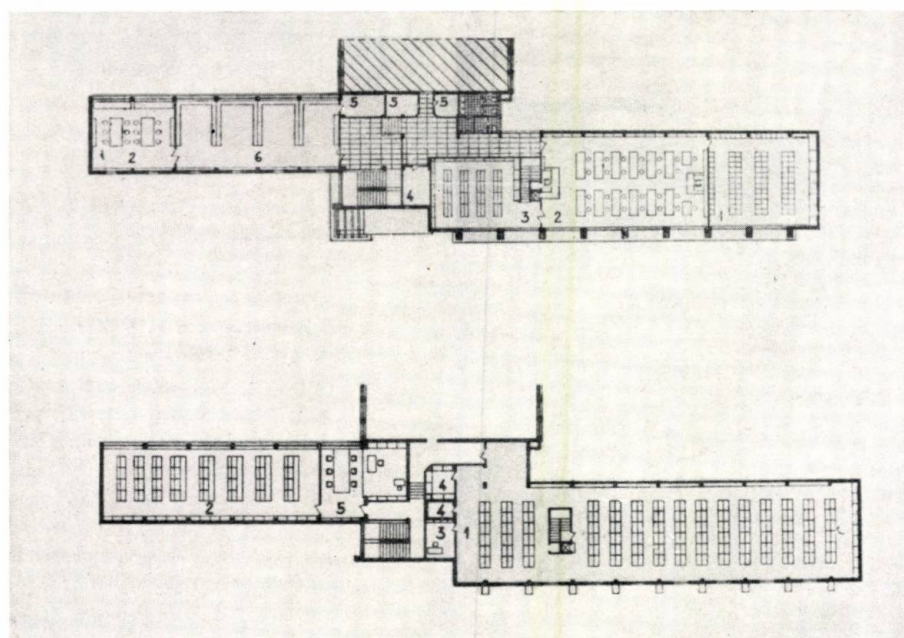
I		5
2	4	6
3		7

- 1 — Sediul Ministerului Industriei Bunurilor de Consum, pe Calea Victoriei
- 2, 3 — Ministerul Industriei Bunurilor de Consum — Plan parter și plan etaj I
- 4 — Biblioteca Academiei R.P.R.
- 5 — Proiect de concurs pentru Academia Română (1927)
- 6 — Planurile etajelor II ale sălilor de lectură din Biblioteca Academiei R.P.R.
- 7 — Studiu pentru sistematizarea Pieței Victoriei

Arhitectul Duiliu Marcu, prin convingătoarea reușită a operelor sale, — opere urmate apoi și de realizările altor valoroși arhitecți care l-au însoțit pe același drum — a conferit un deosebit prestigiu noii noastre arhitecturi, contribuind la reorientarea gustului public de la noi și totodată la înălțarea propriului său credit profesional, ceea ce explică numeroasele solicitări de a proiecta multe din cele mai însemnate edificii publice, ca și o serie de clădiri cu destinație particulară. Biblioteca Academiei R.P.R., Palatul Ministerului Transporturilor — proiect executat în colaborare cu serviciul de proiectare C.F.R., Academia Militară, Palatul Comitetului de Stat al Planificării, Palatul Președinției Consiliului de Miniștri, Palatul fostei societăți « Mica », pavilionul României la expoziția universală de la Paris din 1937, sînt numai cîteva din importantele sale realizări arhitectonice care înmănunchează ansamblul marilor calități ce-i caracterizează opera. Lucrările sale de mai mică amploare — între care numeroase locuințe — tratate cu aceeași scrupulozitate profesională, poartă de asemenea amprenta personalității sale în soluționarea confortului și ambianței proprii interioare, ca și în distinsa ținută a înfățișării exterioare.

Dar calitățile operei de arhitectură nu s-au mărginit, în lucrările sale, numai la limitele obiectului în sine — izolat. Un simț al armonizării în ansamblu a maselor arhitecturale, al organizării cadrului arhitectonic și

peisajistic ambient în care urmează a se înscrie edificiul, l-a ajutat ca încă de la primele sale lucrări să obțină, pe lângă subtile soluționări ale arhitecturii obiectului, și crearea unei atmosfere de ansamblu, proprie temei tratate.

Sesizînd ceea ce intervenea nou în fenomenul de arhitectură, cu experiența sa continuu îmbogățită, conștient că arhitectura timpurilor moderne nu poate răspunde rolului său social decît lărgindu-și domeniul de la unicat la ansamblu, preocupările sale în această direcție se dezvoltă continuu, ajungînd la o treaptă superioară, marcată de interesul major acordat problemelor urbanistice.

În timp ce practica profesională de specialitate rare ori depășea cadrul limitat și particularizat al comenzilor de arhitectură din acea vreme, acțiunile pe care le-a întreprins arhitectul Duiliu Marcu, pentru difuzarea noțiunilor de urbanism și prin activitatea sa aplicată în acest domeniu, au constituit pași hotărîtori pentru împămîntenirea la noi în țară a concepției ansamblurilor urbanistice.

Studiile privind, parțial sau în întregime, teritoriul anumitor centre aglomerate, lucrări în care a urmărit să asigure omului și colectivităților un cadru de viață confortabilă și demnă, ajung să polarizeze o bună parte din activitatea sa profesională ca urbanist. Elaborarea planului de sistematizare a orașului București (în 1935 împreună cu un colectiv), sistematizarea orașelor Buzău, Timișul de Sus și Brașov (ultimele în colaborare cu serviciul tehnic al orașului), sistematizări parțiale pentru orașele Bacău și Curtea de Argeș, studii pentru cartierul universitar și pentru diverse piețe principale din Capitală și alte proiecte, exprimă limpezimea concepțiilor sale și sensurile generoase și totodată realiste ale soluțiilor urbanistice propuse.

Dar trăsătura fundamentală, pe care o reflectă întreaga operă de arhitectură și urbanism a arhitectului Duiliu Marcu, este caracterul ei progresist.

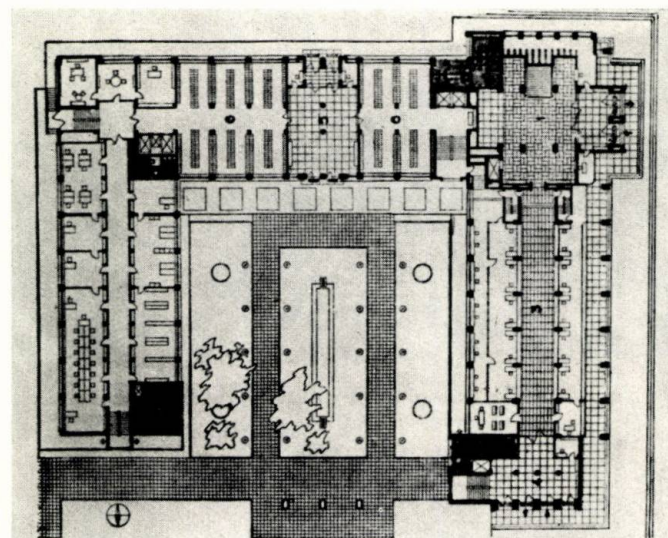
Cu o viziune de largă respirație, trecută prin filtrul posibilităților de realizare, cu o accepție superioară a rezolvării confortului și cu preocuparea de realizare a unității dintre conținut, tehnică și expresie, operele sale și-au cîștigat o valoare realistă. Receptivitatea sa pentru nou, intuiția în orientarea către ceea ce are perspective de dezvoltare, aplicarea justă a legilor compoziției, promovarea mijloacelor celor mai potrivite temei și locului, conferă valabilitatea în timp a realizărilor sale. Preocuparea sa permanentă pentru crearea cadrului de viață propriu și demn, apelul la forme la care vibrează sensibilitatea oamenilor, legătura subtilă pe care o obține între om și masa clădirilor, toate contribuie la umanizarea creațiilor sale. Înfățișarea ponderată și armonioasă ce se remarcă în manifestările sale rezultă din folosirea raporturilor moderate și a justelor proporții, asociate cu o exprimare clară și simplă.

Exigența și scrupulozitatea sa — concretizate în grija de a gîndi fiecare amănunt și în atenția acordată condițiilor de realizare — îi îngăduie să controleze toate aspectele realizării fizice a edificiilor și să obțină o cît mai fidelă redare a concepției de bază.

Toate aceste calități cumulate învestesc creația maestrului cu titlul de operă progresistă.

- 1 — Palatul Comitetului de Stat al Planificării
 2 — Plan parter
 3 — Academia Militară (proiect)
 4 — Planul parterului
 5 — Academia Militară — Vederea ansamblului

2 | 3 4
 I | 5

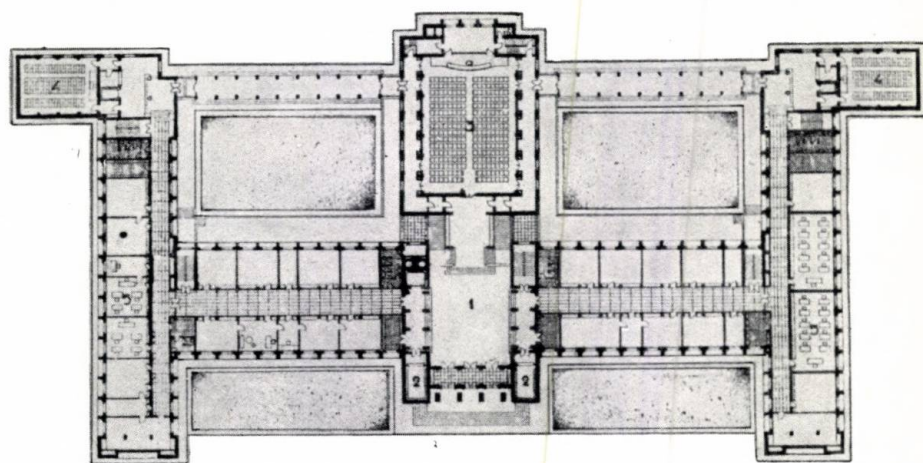
Vastul câmp al activității profesionale aplicate — deși cel mai elocvent în exprimarea directă a calităților — reprezintă însă numai una din laturile cărora și-a dăruit competența arhitectul Duiliu Marcu.

Personalitatea sa profesională, bogata sa experiență, cunoștințele ample acumulate prin studii și călătorii, interesul manifestat continuu pentru ridicarea prestigiului arhitecturii noastre, precum și calitățile sale didactice, l-au făcut și un excelent profesor, pe sale școala românească de arhitectură l-a avut activ timp de 27 de ani (1928—1955), predând la început cursul de « Istoria arhitecturii universale » și ulterior ca profesor de « Arhitectură generală aplicată », conducând un atelier de proiectare.

Dincolo de cunoștințele de specialitate transmise de profesor prin cele mai grăitoare mijloace — evocări esențiale și reprezentări grafice de remarcabilă virtuozitate și expresivitate — numeroasele serii de studenți pe care i-a instruit au beneficiat totodată de îndrumările și de contactul cu metodele sale, cu modul său de muncă, prețioase călăuze pentru structurarea lor profesională.

O altă latură a activității sale a fost aportul prețios dat proiectării de arhitectură și urbanism, precum și acțiunilor pentru conservarea valoroaselor vestigii ale arhitecturii noastre tradiționale, prin exercitarea cu deplin simț de răspundere, cu conștiinciozitate și lărgime de vederi, a atribuțiunilor de îndrumare și coordonare ce i-au revenit ca vicepreședinte al Consiliului tehnic superior, președinte al Comisiei superioare de avizare a proiectelor, director general al Direcției monumentelor istorice și din alte funcții de specialitate ce i-au fost încredințate în cadrul aparatului de stat.

Aceste misiuni i-au prilejuit prezența în toate problemele mari ale arhitecturii și urbanismului țării noastre în plină prefacere pe drumul socialismului — probleme la a căror rezolvare și-a adus întreaga participare.

În această situație, oferindu-i-se o imagine de ansamblu și cu o viziune de coordonator, el a sesizat nevoia ajutorului activ al științei pentru disciplinele arhitecturii și urbanismului, devenind susținător al creării unui organism științific de specialitate în cadrul Academiei R.P.R., pentru realizarea căruia a intervenit cu hotărîre.

Dar pe lângă nenumărate aspecte ale activității sale profesionale, tovarășul academician Duiliu Marcu a găsit totodată resurse proprii pentru a desfășura cu interes și atașament o susținută activitate obștească, cu deosebire în calitatea în care l-au situat meritele și prestigiul său, aceea de președinte, iar actualmente președinte de onoare, al Uniunii arhitecților din R.P.R.

Valoarea rezultatelor obținute prin munca sa, opera sa care-l situează ca personalitate de frunte a arhitecturii românești dintre cele două războaie și atașamentul patriotic cu care a contribuit, alături de întreaga masă de arhitecți, la rezolvarea sarcinilor ce au revenit arhitecturii în cadrul orînduirii noastre democrat-populare, și entuziasmul cu care s-a încadrat în efortul popoului nostru pentru construirea vieții noi socialiste, i-au adus încununarea cu Premiul de Stat, cu înalte ordine ale Republicii și acordarea titlului de academician.

Împlinind acum venerabila vîrstă de 80 de ani, avem perspectiva necesară unei priviri de ansamblu asupra personalității multilaterale a academicianului Duiliu Marcu, proiectată într-o operă progresistă, care străbate cu cinste timpul și evoluția concepțiilor, și într-o activitate neobosită, expresie a identificării noțiunii de muncă cu însăși viața.

Anii mulți de viață pe care îi dorim îi prilejuiesc bucuria de a vedea și mai departe noile generații angajate pe drumul progresului arhitecturii românești, drum pe care l-a marcat cu o operă exemplară.

Arh. STAN BORTNOWSKI

Timișoara — Teatrul de operă și balet

problemele sistematizării orașului timișoara

plenara filialei banat
a uniunii arhitecților din R.P.R.

în discuție:

Uniunea arhitecților din R.P.R., Filiala Banat, a organizat în zilele de 5, 6 și 7 noiembrie 1964 o plenară cu tema « Schița de sistematizare și problemele reconstrucției orașului Timișoara ».

La lucrările plenarei, care s-au desfășurat la Timișoara, au luat parte: ing. Petre Blajovici, prim-secretar al Comitetului Regional P.M.R.-Banat, prof. arh. Gustav Gusti, vicepreședinte al Comitetului de stat pentru construcții, arhitectură și sistematizare, Coriolan Pop, prim-secretar al Comitetului Orășenesc P.M.R.-Timișoara, ing. Trandafir Cocîrlă, secretar al Comitetului Regional P.M.R.-Banat, ing. Ilie Moldovan, secretar al Comitetului Orășenesc P.M.R.-Timișoara, Vasile Daju, președintele Sfatului Popular Regional Banat, ing. Ion Popeți, președintele Sfatului Popular Orășenesc Timișoara, conf. arh. Anton Moiescu și Ludovic David, secretari ai Uniunii arhitecților din R.P.R., ing. Pavel Runcan, din Secretariatul general al Consiliului de Miniștri, arhitecți, ingineri și artiști plastici din localitate, precum și un număr de arhitecți invitați din București și din alte orașe ale țării.

În cuvîntul de deschidere a lucrărilor plenarei, ing. Petre Blajovici, prim-secretar al Comitetului Regional P.M.R.-Banat, a adus un călduros salut din partea Biroului Comitetului Regional P.M.R.-Banat și a Comitetului Executiv al Sfatului Popular Regional Banat, după care a făcut o scurtă prezentare a sarcinilor ce revin organelor de partid și de stat, precum și cadrelor de specialitate în sistematizarea orașului Timișoara.

În continuare, arh. Constantin Vodă, director tehnic al D.S.A.P.C.-Banat, a dat citire unui referat asupra problemelor sistematizării orașului Timișoara.

Noi blocuri de locuințe la Timișoara

